

ЯК ПЕРАМАГЧЫ
БАРШЧЭЎНІК

6

ЦІ ТРЭБА БЫЛО
АСУШАЦЬ
БАЛОТЫ?

11

ЗВЯЗДА

28 Чэрвеня 2023 г.
Серада
№ 122 (30002)

МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ

КОРАТКА

- Мінсельгасхарч: рост экспарту прадуктаў харчавання і сельгассыравіны за студзень — красавік склаў 11,4 працэнта.
- Амаль 300 паведамленняў паступіла на гарачую лінію КДК па пытаннях утрымання і рамонту вуліц.
- ЦТ па рускай мове на 100 балаў напісалі 49 абітурыентаў.
- Сяргей Рутэнка ўключаны ў Залу славы Еўрапейскай федэрацыі гандбола.

«САМАЕ НЕБЯСПЕЧНАЕ НЕ ТОЕ, ЯКОЙ БЫЛА СІТУАЦЫЯ, А ЯК ЯНА МАГЛА РАЗВІВАЦА І ЯЕ НАСТУПСТВЫ»

Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка па палічках расклаў сітуацыю, якая ў мінулыя выхадныя ўсхвалявала ўвесь свет

Кіраўнік дзяржавы неаднаразова звяртаў увагу на небяспеку разнастайных фэйкаў і ўкідаў, якіх так шмат з'яўляецца ў медыя пасля кожнай рэзананснай падзеі. Спраба ўзброенага мячэжу ПВК «Вагнер», што разгарнулася ў мінулыя выхадныя ў Расіі, выключэннем, зразумела, не стала. Каб не распальваць вакол гэтага інфармацыйную вайну, Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка падчас цырымоніі ўручэння пагонаў вышэйшага афіцэрскаму саставу адказаў на пытанні, якія апошнімі днямі луналі ў паветры, пракаментаваў шэраг інфармацыйных ўкідаў і шчыра расказаў, як на самай справе праходзілі перагаворы. На мерапрыемства былі запрошаны кіраўніцтва ваенных і сілавых структур, спецпадраздзяленняў, а таксама кіраўнікі СМІ, палітолагі і журналісты. Размова выйшла сур'ёзнай і адкрытай.

Фота: БелТА

ЯК УСЁ ПАЧЫНАЛАСЯ?

«Гэта была незапланаваная частка нашай сустрэчы. Але ўчора раніцай я прыняў рашэнне, што надышоў час на гэтую тэму нешта сказаць (натуральна, не усё), прывітам праўдзіва, адкрыта, нічога не хаваючы. Падуштурхнула мяне да гэтага якраз тое, што ў СМІ, асабліва Расіі... Беларусы — малайцы. Я, шчыра кажучы, папрасіў прэс-сакратара абзаваніць кіраўніцтва асноўных нашых СМІ і папрасіць, каб яны не тапталіся на гэтай тэме. Цешыцца няма чаму. Але ў Расіі, як заўсёды (заўсёды так бывае), з'явіліся ўра-патрыёты, я ўбачыў гэтую тэндэнцыю, якія пачалі выць і крычаць, асуджаць Пуціна, патрабаваць ад яго не спыняць крымінальныя

справы, лавіць, мацьчы, саджаць. Вось гэта тое, ад чаго я хацеў бы перасцерагчы і нас, і расійскае грамадства. І ў сувязі з гэтым, калі разгортвалася, як Прэзідэнт Пуцін назваў яе, гэтая смута ў Расіі, некаж усе пад венікам сядзелі. Матвіенка аказалася мужнай, Валодзін, Патрыярх, пара чалавек — і усё. А пасля бойкі рукамі мы ўмеем махаць, ох я ўмеем, і раіць: «Мачыць, мачыць і мачыць». Слухайце, ну ёсць, каго мачыць, асабліва ведаецца, дзе. Ёсць каго

саджаць там, дзе гэта трэба», — растлумачыў Прэзідэнт, што яго падуштурхнула выказанца пра сітуацыю, якая развівалася ў пятніцу і ў суботу. Беларускі лідар у гэтыя падзеі быў паглыблены цалкам.

«Я запрасіў вас, каб вы разумелі і ведалі, адчулі, што адбывалася і што магло здарыцца. Мне хацелася б, каб вы дакладна ведалі і разумелі, што было і што магло б быць», — дадаў ён.

СТАР. 2

ЦЫТАТА ДНЯ

Маргарыта ТОЎКЕС,
загадчыца сектара
Нацыянальнага інстытута
адукацыі:

«На жаль, не ўсе бацькі ўсведамляюць неабходнасць тлумачэння дзецям правілаў паводзін у інтэрнэце. А без разумення бацькамі праблемы немагчыма яе вырашыць сіламі толькі адукацыйнай установы. Бацькі павінны ўсведамляць, што ў большай ступені за бяспеку дзяцей у інтэрнэце адказваюць яны самі, і толькі яны могуць поўнацю кантраляваць сваіх дзяцей. На жаль, у віртуальным свеце дзеці не адчуваюць небяспекі. Таму зрабіць іх знаходжанне ў інтэрнэце бяспечным, навучыць арыентавацца ў кіберпрасторы — гэта найважнейшая задача, прычым сумесная — нас, педагогаў, і бацькоў».

Гарадское асяроддзе

У ЦЫВІЛІЗАВАНАЕ РЭЧЫШЧА

Як на Брэстчыне змагаюцца са стыхійным гандлем сезоннай прадукцыяй

У агародах вырасла зяленіва, пайшла ранняя бульба, паспелі клубніцы і першыя лясныя ягады. Адны стараюцца зарабіць, прапануючы на продаж дары лета, іншыя спяшаюцца купіць вітамінную прадукцыю, якая, як вядома, найлепш падыходзіць да нашага арганізма. Найчасцей мы ідзем па усё гэта на рынак. Але ж, згадзіцеся, не раз узнікала вялікая спакуса набыць свежую прадукцыю з рук, тым больш калі гэта па дарозе з работы альбо зусім побач з домам. Гандляры ў гэты час могуць прымасціцца на узбочыне, на вуліцы ў людным месцы, каля рынку — дзе заўгодна.

НЕ ЗАБАРАНИЦЬ, А ЗРАБІЦЬ КУЛЬТУРНЫМ

Ёсць мясіны, дзе многія гады можна сустрэць пенсіянераў, якія прадаюць агародніну ці садавіну на вуліцы. Сядзяць такія гандляры, як правіла, на складных зэдліках альбо на скрынках, а то і стаячы прапануючы агуркі, памідоры, вішні з кашоў і вёдзер.

СТАР. 13

Добрая навіна

ВЫРАТАВАЛІ ДЗЯЦІНСТВА

У Гомельскай абласной дзіцячай клінічнай бальніцы рыхтуецца да выпіскі 10-гадовая Ульяна з Магілёўскай вобласці. Гомельскія ўрачы падаравалі ёй магчымаць надалей расці і радавацца жыццю без болю. На грудной клетцы маленькай пацыенткі правалі ўнікальную аперацыю.

Усе свае дзесяць гадоў дзіця і яго бацькі нават не падазравалі пра рэдкую прыроджаную паталогію. У дзяўчынкi зрасліся некалькі рэбраў. Дэфект будовы шкілета даў значыць аб сабе чатыры месяцы таму, калі дзяўчынка атрымала траўму.

— Ішла са школы, паслізнула, упала, стукнулася патыліцай, у шый трохі хруснула, — ужо праз дзесяць дзён пасля аперацыі Ульяна цалкам аднавілася і змагла асабіста перадаць журналістам свае эмоцыі аб перажытым.

Яе бацькі пасля траўмы спачатку звярнуліся да медыкаў па месцы жыхарства. Неўкі час Ульяна адчувала сябе нядарна. Пасля ў дзяўчынкi пачала моцна апухаць ключыца.

СТАР. 13

«САМАЕ НЕБЯСПЕЧНАЕ НЕ ТОЕ, ЯКОЙ БЫЛА СИТУАЦЫЯ,

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што пятніца ў Беларусі была шчаслівым днём, усё рыхтавалася адсвяткаваць дзень выпускнікоў. Натуральна, Прэзідэнт таксама быў заняты гэтымі пытаннямі. «Ды і адкрыта скажу... Атрымліваючы рэдку інфармацыю аб тым, што адбываецца ў Расіі, у Растове, на поўдні, я некв і ўвагі асабліва не звяртаў. Вайна ідзе, ці мала што там адбываецца. Але да ранняй суботы, з 8 гадзін, мне ўжо паступае трывожная інфармацыя аб сітуацыі ў Расіі. Хтосьці мне там падказвае, што пішуць у гэтых тэлеграм-каналах, месенджарах... Праз ФСБ і наш Камітэт дзяржбяспекі, генерала Тэртэля мне дакладваюць: Прэзідэнт Пуцін хоча звязацца. Калі ласка. Дамовіліся ў паўдзясатой, што мы перагаворым у любы зручны для яго час. Калі ў 10 ён выступіў, у 10.10 патэлефанавалі і найпадрабязнейшым чынам прайнфармавалі мяне аб сітуацыі, якая адбываецца ў Расіі», — расказаў Прэзідэнт. Па словах кіраўніка дзяржавы, пасля размовы з расійскім калегам стала зразумела, што сітуацыя складаная.

«Самае небяспечнае, як я зразумеў, — гэта не ў тым, якая была сітуацыя, а якая яна магла развівацца і яе наступствы. Гэта было самае небяспечнае. Я таксама зразумеў: прынята жорсткае рашэнне (яно і прагучала падтэстам у выступленні Пуціна) — мачыць. Я прапанаваў Пуціну не спяшацца. Давай, кажу, пагаворым з Прыгожыным, з камандзірамі яго. На што ён мне сказаў: «Слухай, Саша, бескарысна. Ён нават трубку не бярэ, ні з кім размаўляць не жадае».

«Я пытаю: «Дзе ён?» — «У Растове». Я кажу: «Добра, Дрэнь мір лепшы за любую вайну. Не спяшайся. Я паспрабую з ім звязацца». Ён чарговы раз кажа: «Гэта бескарысна». Я кажу: «Добра, пакачай». Дзесьці мы размаўлялі, нарэшце, з паўгадзіны. Потым ён мяне прайнфармаваў, што на фронце. Памятаю яго словы: «Ты ведаеш, а на фронце, як ні дзіўна, лепш, чым калі-небудзь было». Я кажу: «Вось бачыш, не ўсё так сумна». У 11 гадзін... Трэба было яшчэ гэтыя тэлефоны знайсці... Кажу: «Ён з ім звязацца? Дай тэлефон». Ён кажа: «Хутчэй за ўсё, у ФСБ ёсць тэлефон». Мы ўдакладнілі. Устанавілі да сярэдзіны дня цільныя тры каналы, па якіх мы можам размаўляць з Растовам», — расказаў Аляксандр Лукашэнка.

ХТО АДЫГРАЎ ВЯЛІКУЮ РОЛЮ У ПЕРАГАВОРАХ

Прэзідэнт падкрэсліў, што па гэтых каналах і вялікі ўсе раўнды перагавораў. «Павінен у сувязі з гэтым падзякаваць асабліва генералу Юнусу-Беку Яўкурава. Паўшанчала мяне. Прыяцель аказаўся Івана Станіслававіча (Тэртэля, старшыні КДБ). Я павінен сказаць, што вельмі важную ролю адыграў гэты генерал. Гэта той, які, памятаецца, з батальёнам зайшоў у Сербію на аэрадром. Памятаецца, быў такі прахрыў. Ён кіраваў гэтым батальёнам. Праўда, усё гэта потым, як заўсёды, бывае, праз здраду ці нешта яшчэ развіцця не атрымала. Нават кіраўніцтва Расіі вельмі саромелася казаць аб гэтым факце. Я проста быў зноў уцягнуты ў тую сітуацыю. Чалавек вельмі адважны. Быў паранены сур'эзна, калі ў Інгусшэці кіраўніком працаваў. Вельмі сур'эзна. Я памятаю, мне Пуцін расказаў, яго ледзь выцягнулі з магіль. Чала-

век вайсковец, адказны, і ён вельмі шмат зрабіў у рамках гэтых перагавораў», — расказаў Аляксандр Лукашэнка. Ён падкрэсліў, што кажа гэта так падрабязна дзяля таго, што пасля боікі рукамі пачалі махаць: маўляў, там удзельнічаў і адзін, і другі ў перагаворах... «Нарэшце прозвішчы (я не буду іх пералічваць). Акрамя Яўкурава, на першым этапе і Бортнікава, дырэктара ФСБ, у гэтых перагаворах ніхто не удзельнічаў», — канстатаваў кіраўнік дзяржавы.

ЯК ПРЫГОЖЫН ВЫЙШАЎ НА СУВЯЗЬ

«У 11.00 (хоць Пуцін мяне папярэдзваў: не возьме слухаўку) Прыгожын яе зняў імгненна. Гэта значыць, Яўкураў яго паклікаў, аддаў яму тэлефон: «Вось, Прэзідэнт Беларусі тэлефануе, ці будзеш размаўляць?» — «З Аляксандрам Рыгоравічам буду». Размова — зйфарыя. У Яўгена поўная зйфарыя. Размаўлялі першы раўнд хвілін 30 на мацэрнай мове. Выключна. Слоў мацэральных, я потым ужо прааналізаваў, было ў 10 разоў больш,

Аляксандр Рыгоравіч, не прашу. Хай мне аддадуць Шайгу і Герасімава. І мне трэба сустрэцца з Пуціным». Я кажу: «Жэня, ніхто табе ні Шайгу, ні Герасімава, ні кога не аддасць, асабліва ў гэтай сітуацыі. Ты ж ведаеш Пуціна не менш, чым я. Ён з табой не тое што сустрэцца — па тэлефоне размаўляць не будзе ў сілу гэтай абстаноўкі». Маўчыць. «Але мы хочам справядлівасці! Нас жадаюць задушыць! Мы пойдзем на Маскву!» Я кажу: «На паўдзясатую кабэ проста як клада раздушаць. Наглядзючы на тое, што войскі (мне пра гэта Пуцін доўга казаў) адцягнутыя на адлаведным фронце». Падумаў, кажу, пра гэта. «Не» — такая вось зйфарыя», — расказаў Аляксандр Лукашэнка. Па яго словах, ён доўга пераконваў Прыгожына, але ў канцы сказаў: «Ты як хочаш можаў паступаць. Але на мяне не крыўдзі. Брыгада падрыхтавана да перакідзі ў Маскву. І, як у 1941-м (ты ж кніжкі чытаеш, адукаваны, разумны чалавек), мы будзем абараняць Маскву. Таму што дадзена сітуацыя не толькі ў

асабліва ўра-крыкунам, якія сёння топчуцца на гэтай тэме», — параіў беларускі лідар.

ЧАМУ НЕ ТРЭБА РАБІЦЬ ГЕРОЯЎ

Аляксандр Лукашэнка расказаў, што Яўген Прыгожын збіраўся ісці на Маскву, наколькі ім была патрэбна справядлівасць. «Мы ваявалі, мы сапраўды ваявалі. Вы ж, Аляксандр Рыгоравіч, ведаеце, як мы ваявалі?» — «Ведаю». Але пачалася канкурэнцыя паміж войскам, як ён сказаў, і падраздзяленнем. Нездаровая канкурэнцыя. Міжасобны канфлікт паміж вядомымі людзьмі перарос у гэтую бойку», — сказаў кіраўнік дзяржавы. Ён назваў яшчэ адну прычыну, чаму даручыў СМІ ні ў якім разе не рабіць герояў ні са сваёй асобы, ні з Уладзіміра Пуціна, ні з Яўгена Прыгожына. «Таму што мы ўпусцілі гэтую сітуацыю. А потым, калі яна пачала развівацца, мы бачылі і думалі, што расмокацца — і я, і Пуцін (я ў меншай ступені, калі ўжо адкрыта казаць, але тым не менш). А яно не расмакалася. І сутыкнуліся практычна два чалавекі, якія ваявалі на фронце. Я зноў жа ў гэтай тэме, у гэтым катле быў увесь час. Я ведаю працу Шайгу. Незаслужана яго часам крытыкуюць. Шайгу тут быў неаднойчы. Канешне, я не магу ў СМІ даваць тое, пра што мы казалі. Мы з ім вялікі сур'ёзны перагаворы. Генерал Хрэнін з ім сустракаўся неаднойчы, і мы спакойна падтрымлівалі, чым маглі (а маглі многае), і многае зрабілі. І ў гэтых адносінах Шайгу нямала зрабіў. То-бок, ён заняў рэгу абароны. Было сабрано ўсё (гэта Пуцін мне ўжо ўвечары сказаў), як у гадзі вайны. І курсанты... І мільцыя была ў рэзерве — паўтары тысячы. Гэта значыць, яны сабралі прыстойна і ў Крамлі, і калія Крамля. Гэта было, я думаю, тысяч дзясцят, якія абараняюцца. І я баюся, што, калі вагнеруцы сутыкнуцца з ім на гэтай вясце, прапелца кроў — і тады ўсё», — адзначыў Прэзідэнт. Ён сказаў Прыгожыну звязцца з Бортнікавым: «Ён не бярэ трубку», — «Возьме. Праз 20 хвілін звані». Папрасіў Івана Станіслававіча Тэртэля: тэрмінова, кажу, знайдзі Бортнікава, няхай мне патэлефануе. Ён патэлефанаваў. Я кажу: «Аляксандр Васілевіч, абавязкова вазьмі трубку, калі табе патэлефануе Прыгожын». У яго, вядома, усрэдзіне ўсё цяжкі. Я кажу: «Слухай, адкладзі ўсё ўбок і зраб, як мы з ім дамовіліся». Яны перагаварылі. Ён развярнуў у Луганскую вобласць», — падзяліўся падрабязнасцямі беларускі лідар.

ЧЫМ СКОНЧЫЛІСЯ ПЕРАГАВОРЫ

Аляксандр Лукашэнка расказаў, што да вечара суботы перагаворы падышлі да заканчэння. «Я спяшаўся, таму што за 200 км да Масквы (я ведаў, мяне Бортнікаў прайнфармаваў) ужо выбудаваны рэгу абароны. Было сабрано ўсё (гэта Пуцін мне ўжо ўвечары сказаў), як у гадзі вайны. І курсанты... І мільцыя была ў рэзерве — паўтары тысячы. Гэта значыць, яны сабралі прыстойна і ў Крамлі, і калія Крамля. Гэта было, я думаю, тысяч дзясцят, якія абараняюцца. І я баюся, што, калі вагнеруцы сутыкнуцца з ім на гэтай вясце, прапелца кроў — і тады ўсё», — адзначыў Прэзідэнт. Ён сказаў Прыгожыну звязцца з Бортнікавым: «Ён не бярэ трубку», — «Возьме. Праз 20 хвілін звані». Папрасіў Івана Станіслававіча Тэртэля: тэрмінова, кажу, знайдзі Бортнікава, няхай мне патэлефануе. Ён патэлефанаваў. Я кажу: «Аляксандр Васілевіч, абавязкова вазьмі трубку, калі табе патэлефануе Прыгожын». У яго, вядома, усрэдзіне ўсё цяжкі. Я кажу: «Слухай, адкладзі ўсё ўбок і зраб, як мы з ім дамовіліся». Яны перагаварылі. Ён развярнуў у Луганскую вобласць», — падзяліўся падрабязнасцямі беларускі лідар.

Прэзідэнт падкрэсліў, што ўсё свае абяцанні выканаў і Прэзідэнт Расіі Уладзімір Пуцін. «Смута такім чынам была папярэджана. Небяспечныя падзеі, якія маглі быць, зняты. Гаранты бяспекі, які ён учора сказаў, паабяцаў, былі дадзены», — падсумаваў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт падкрэсліў, што кіраўнік ПВК «Вагнер» ужо знаходзіцца ў Беларусі. Усе гаранты бяспекі, якія яму абяцалі, былі дадзены: «Як я і абяцаў, калі вы хочаце нейкі час у нас перакантавацца і іншае, мы вам дапамагам. Натуральна, за іх кошт», — сказаў ён. Пры гэтым, як заўважыў кіраўнік дзяржавы, на Захадзе вельмі насцярожана ўспрымаюць тое, як была вырашана сітуацыя з ПВК «Вагнер».

«Нашы збеглыя ў асудку: «Бяда, ізноў Бацька выйграў (не ведаю, у чым я выйграў), усё, нам труба!» Шкада, што мы не можам апублікаваць усё гэтыя развагі. А то б і заявы пачалі ўжо рабіць і гэтак далей», — расказаў беларускі лідар.

Юра БІЛІГА

чым звычайнай лексікі. Ён, вядома, папрасіў прабачэння і пачаў мне мацэрнымі словамі расказаць, — прызнаўся Аляксандр Лукашэнка. — А я думаю: з чаго зайсці да яго, каб пачаць гэтыя перагаворы. Хлопцы толькі з фронту. Яны бачылі тысячы, тысячы сваіх загінуўшых таварышаў. Хлопцы вельмі пакрыўджаны, асабліва камандзіры. І, як я зразумеў, яны вельмі ўплывалі на самога Прыгожына. Так, ён такі, ведаеце, гераічны хлопец, але на яго аказвалі ціск і ўплывы вельмі тыя, хто кіраваў штурмавымі атарадамі і бачыў гэтыя смерці. І вось у гэтай сітуацыі, выскачыўшы адтуль у Растоў, у такім паўшалёным стане ён, і мы з ім выдзём гэты дзень», — расказаў Прэзідэнт. Ён дадаў, што па сваіх каналах атрымаў інфармацыю, у тым ліку ад КДБ і ваенных, што вагнеруцы занялі штаб акругі ў Растове. Гэтую тэму адрозу падхапілі СМІ, пачаліся ўкіды. Асабліва, па словах Аляксандра Лукашэнка, украінцы «адтапталіся» на гэтай тэме.

«Я пачаў удакладняць. Я кажу: «Ты што, забіў кагосьці там з грамадзянскіх, вайскоўцаў, якія табе не супрацьстаялі?» — «Аляксандр Рыгоравіч, я вам клянуся, мы нікога не кранулі. Мы занялі штаб. Вось я тут знаходжуся». І гэта аказалася праўдай. Гэта было вельмі важна. Заўважце, гэта было вельмі важна, што яны, зайшоўшы ў Растоў, нікога не кранулі», — дадаў Прэзідэнт.

ЧАГО ПАТРАБАВАЎ ПРЫГОЖЫН І ЧАМУ ГЭТА БЫЛО НЕМАГЧЫМА

«Я кажу: «Чаго хочаш?» (Пуціну я, натуральна, расказаў у размове іх патрабаванні.) — «Я ж нічога,

Расіі. Гэта і не толькі таму, што гэта наша Айчына. А таму, што, крый божа, вось гэтая смута пайшла б па ўсёй Расіі (а перадумовы для гэтага былі каласальныя), наступнымі былі б мы».

У якасці прыкладу Аляксандр Лукашэнка прывёў трыумфальнае ўшэсце савецкай улады, калі прыкладна 100 тысяч бальшавікоў перавярнулі Расію без зброі.

«Задаю сабе пытанне: «А што, у нас, у Расіі ўсё так добра?» Ды не. Прычына да таго, каб смута гэтая пайшла, пакацілася па ўсёй Расіі і да нас дакацілася, больш чым дастаткова. Патрэбны трыгер, патрэбне спускавае кручок. І ён з'явіўся», — адзначыў ён.

ЧАМУ НЕЛЬГА «МАЧЫЦЬ»

«Хто такі Прыгожын? Гэта вельмі аўтарытэтная сёння чалавек ва ўзроставых сілах. Як бы камусьці гэтага ні хацелася. Таму я падымаю: «Замачыць можам». Я і Пуціну сказаў: «Замачыць можам». Гэта не праблема. Не з першага разу, дык з другога. Я кажу: «Не рабіце гэтага». Таму што потым ніякіх перагавораў не будзе. Гэтыя хлопцы, якія ўмеюць адзіз за аднаго пастаяць, якія там і ў Афрыцы, Азіі, Лацінскай Амерыцы ваявалі, пойдучы на ўсё. Таксама можам замачыць, але тысячы, тысячы загінуўшых мірных людзей і тых, хто будзе супрацьстаяць вагнеруцам. А гэта самая падрыхтаваная ў войску адзінка. Хто з гэтым стане спрачацца? Ваенныя мае таксама разумеюць гэта. Гэта людзі, якія прайшлі праз не адну вайну ў розных месцах», — растлумачыў Аляксандр Лукашэнка. «Таму, перш чым «мачыць», трэба падумаць, што будзе заўтра. Трэба паглядзець далей за свой нос,

ЯКІЯ ГАРАНТЫ ПРАПАНАВАЛІ ПРЫГОЖЫНУ

Па словах Аляксандра Лукашэнка, размаўлячы з Яўгенам Прыгожыным трэці раз, ён адчуў, што той гатовы адступіцца. «Але я яго папярэджаю: «Яўген, ніякага кровапраліцця. Як толькі ты знароч ці незнароч заб'еш хоць аднаго чалавека, асабліва цывільнага, — усё: ніякіх з табой перагавораў не будзе, і я з табой размаўляць не буду. І ён мне пакаляўся: «У нас такой мэты няма, і я вам клянуся, што такога не будзе». Перагаворы ішлі на працягу дня: шэсць ці сем раўндаў. Я сваю пазіцыю выказаў і больш не звачіў яму. Шэсць разоў ён на мяне выходзіў, раіўся, прапаноўваў і іншае. Калі ён сказаў: «Аляксандр Рыгоравіч, я не буду патрабаваць ад Прэзідэнта, каб ён мне аддаў Шайгу і Герасімава і сустрэцца нават прасіць не буду». Я кажу: «Ну і добра, гэта вельмі добры крок, не трэба ў гэтай сітуацыі, напружваючы абстаноўку, патрабаваць невыканальнага. Ты ўваўляеш, вось я Прэзідэнт, і ў мяне патрабуюць аддаць Хрэніна ці Гулевіча (міністр абароны і начальнік Генеральнага штаба Беларусі. — Заўв.). Я ніколі на гэта не паіду. Сам загіну, але не паіду», — расказаў Прэзідэнт.

Пасля чарговага раўнда перагавораў Прыгожын папрасіў дазволу сабраць сваіх камандзіраў і параіцца. «Я кажу: «Вядома, ты з ім парайся, каб потым цябе не абвінавачалі», — расказаў Аляксандр Лукашэнка. Па яго словах, гэтая размова адбывалася ў адзі-

А ЯК ЯНА МАГЛА РАЗВІВАЦА І ЯЕ НАСТУПСТВЫ»

Аляксандр Лукашэнка таксама пракаментаваў самую папулярную інфармацыйную ўкіды, якімі абрасла гэтая сітуацыя.

У НАС ЁСЦЬ КАМУ АХОЎВАЦЬ ЯДЗЕРНУЮ ЗБРОЮ

Першы ўкід — «Вагнер» будзе ахоўваць ядзерную зброю і гэтак далей. «Ніякую ядзерную зброю «Вагнер» ахоўваць не будзе. Там будучы ахоўваць, і ахоўваюць сёння, паколькі ўжо частка ядзернай зброі (не буду казаць, колькі), большая частка завезена ў Беларусь. Дзіўна, што не адсачылі. Ахоўваюць расіяне і беларусы. Працуем разам. У нас вопыт такога няма. Абслугоўваюць расіяне. Мы дапамагем абслугоўваць гэту ядзерную зброю. Аказвацца, гэта мерапрыемства няпростае», — адказаў Прэзідэнт. Ён зрабіў акцэнт на тым, што за захаванасць зброі персанальную адказнасць нясе сам. Таму ніякі «Вагнер» яе ахоўваць не будзе.

НЯМА НЕАБХОДНАСЦІ Ў ПРАВАКАЦЫЯХ

Другі ўкід — прыезд Яўгена Прыгожына ў Беларусь — гэта «чарговая місія па заданні Крамля». «Значыць, ён у нас па заданні Крамля, падчас якога можа злазціць правакацыі супраць маючага адбыцца саміту НАТО ў Вільнюсе? Не, мы не рыхтуем ніякіх правакацый. Але калі б нам патрэбна была правакацыя, дык у мяне на заходнім напрамку тысячы вайскоўцаў. Толькі каманду дай — яны любую правакацыю арганізуюць. Але нам гэта не трэба. Навошта нам гэтая правакацыя? Што яна даць? Ну, пужнем мы іх у Вільнюсе — і што? У адказ атрымаем. Таму няма ніякай неабходнасці», — заявіў Аляксандр Лукашэнка.

ЯНЫ ЗНАХОДЗЯЦА Ў СВАІХ ЛАГЕРАХ У ЛУГАНСКУ

Трэці ўкід — беларусы сталі ўзводзіць лагеры для размешчэння байцоў «Вагнера». «Мы пакуль ніякіх лагераў не будзем. Але калі яны захоўваюць (я так разумю, яны глядзяць асобныя тэрыторыі), мы іх размесцім. Стаўце палаткі, калі ласка. Але пакуль яны знаходзяцца ў Луганску ў сваіх лагерах. І, як мне сказаў учора Прыгожын, які тэлефанаваў, нехта кантракт з Міннабароны з Шайгу падпісаў, але, кажа, самае галоўнае, мае хлопцы ўжо па паўгода — па годзе не былі дома, і мне было важна з Пуціным дамовіцца, каб ён іх не чапаў, ён паабяцаў, выконвае сваё абяцанне. Яны хочуць паехаць у семі. Ну, калі ласка. Пуцін учора сказаў: «Калі хтосьці не хоча кантракт заключыць, ваяваць там і іншае — добра, вы сваё адваявалі», — адзначыў кіраўнік дзяржавы. Па яго словах, вагнераўцам прапанавалі адну з закінутых часцей, дзе яны могуць паставіць палаткі, размясціцца, пакуль вызначатца, чым займацца.

НІЯКІХ ПУНКТАЎ У НАС НЕ БУДЗЕ

Чацвёрты ўкід — у Беларусі адкрыць пункт набору супрацоўнікаў ПВК «Вагнер». Аляксандр Лукашэнка заўважыў, што ў ПВК служыць адзін беларус Дзіма, адзін з кіраўнікоў «Вагнера», былы ваенны. «Мы яго павязалі не можам. Мы нікога ўтрымаць не можам. Хочаце там зарабляць грошы немалыя... Але павінны разумець, што кожны дзень ты

кладзешся спаць у абдымку са смерцю. І аўтамат пад галаву. Таму нам не трэба адчыняць ніякія пункты па наборы «Вагнера». Я думаю, іх і не будзе ніколі. Вось на гэты момант, я мяркую, што ніякіх пунктаў нам адчыняць не трэба і іх не будзе. А хто захоча там служыць, знойдзе туды дарогу», — заявіў Прэзідэнт.

Падводзячы вынікі, Аляксандр Лукашэнка шчыра расказаў пра свае матывы і ўласныя прычыны зацікаўленасці ў удзеле ў вырашэнні гэтай крызіснай сітуацыі

«АБРЫНЕЦЦА РАСІЯ — ЗАСТАНЁМЯ Пад АБЛОМКАМІ»

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што герою ў спыненні мяняжу няма. «Гэта я вам шчыра кажу, — удакладніў ён. — Мы з Пуціным вйнавалі, што не прынялі сваёчасова меры, таму ніхто сябе тут героям не лічыць. Так, мы спынілі дроннае развіццё падзеі. Магчыма, жажлівыя падзеі. Паралельна (гэта вам дадзі інфармацыю) прыкладна ў 11 гадзін была першая наша нарада з сілавікамі. Я патрабаваў прывесці войскі ў поўную баявую гатоўнасць (усяляе можа быць) і патэлефанаваць Шайгу, спытаць, што трэба. Мы — саюзнікі. Застацца ўбаку не можам. Калі абрынецца Расія (калі нехта думае, што камусьці будзе добра з-за таго, што ў Расіі дронна, — забудзецца ся) — пад абломкамі будзем усе мы. Калі хтосьці гэтага не разумее, задумайцеся над гэтым, пакапайцеся ў гісторыі».

Прэзідэнт вельмі задаволены тым, як разварочваліся ваенныя, міліцыянеры і іншыя сілавікі. «Мы вельмі хутка зразумелі, што адбываецца, і былі гатовы дзейнічаць», — паведаміў Галоўнакамандуючы.

Кіраўнік дзяржавы патлумачыў, з чаго зыходзіла яго пазіцыя. «Я толькі што сказаў, што, калі абрынецца Расія, мы застанёмся там пад абломкамі — усе загінем, — заўважыў беларускі лідар. — Да таго ж гэта (Расія. — «Зв.») цэнтр нашай цывілізацыі. Як бы нам ні хацелася, як бы мы шчокі ні надзімалі, што мы такія-сякія. Так, мы такія, мы асаблівыя, незалежныя, у нас ёсць свае планы, свае думкі, але гэта агульная наша цывілізацыя — усходнеславянская. Чаму мы павінны спакойна глядзець, як нас павінны зламаць — і са знешняга боку, і з унутранага?»

Кіраўнік дзяржавы нагадаў, што Расія — наш саюзнік. «І мы подла сябе весці не можам, — падкрэсліў ён. — Без Расіі нам бы была хана ў гэтай складанай абстаноўцы. Цяпер — толькі верабляў. «Гомсельмаш» — не ведалі, што рабіць. Цяпер і казаці, і расіяне — чарга. Віцэ-прэм'ер кажа: «Не паспяваем камбайны рабіць». Я кажу: «Дык радуйцеся!» Ён кажа: «Радуюся. Мы суткамі працуем». Трактары, усё машынабудаванне, нават станкабудаванне, якое ў нас не на амерыканскім узроўні, а на прыстойным. Станкі, станкі — толькі дай. Усё Расія гатава купляць і плаціць грошы. Пагадзіліся, што мы за газ і за нафту будзем разлічвацца расійскім рублём. Мы зарабляем рублём, нам ужо долар не трэба там дзесьці шукаць, мяняць. Словам, шмат уступаю. Няпроста было. Але павінны аддаць належнае Прэзідэнту Пуціну: усё, што я прасіў, ён зрабіў. Ну і пастаўка ядзернай зброі, што, магчыма, нашы людзі не зможам разумець, — гэта гарантыя нашай бяспекі. Каб вы разумелі: гэта наша бяспека».

«ГАЛОЎНАЕ — ВЫСНОВА І ЎРОКІ»

Пазіцыя беларускага лідара на гэты момант у Расіі заключалася яшчэ і ў тым, каб не дапусціць крывавага сутыкнення. «І мы паспелі літаральна за паўгадзіны да гэтага закончыць перагаворы, — удакладніў Аляксандр Лукашэнка. — Яны ўжо гатовы былі ваяваць, прымяняць зброю. І тое, што перакопвалі там дарогі, — гэта проста смех. Я ўжо казаў аб тым, што гэтая смута перакінулася б адразу на Беларусь. Апраў! І дапамагі б гэтую смуту перакінуць да нас».

Прэзідэнт звярнуў увагу яшчэ на адзін немалаважны момант. У расійскім грамадстве, па яго словах, пад плінтусам сядзіць вельмі шмат людзей. «У Маскве (цяпер гэта ўжо вядома) некаторыя «кляпы» і «тараканы» павылазілі з-пад плінтуса, — удакладніў беларускі лідар. — Актывізаваліся і замежныя расійскія збеглыя (памятаеце, хадаркоўскія, касьянэвы). Ну а нашы, што вы, — момант. Таму я і гэта прадбачыў. Страха ніякага перад ім не было. Слухайце, які раён яны захоўваюць? Няхай паспрабуюць. Але самае страшнае для нас — калі б пайшла гэтая смута, на Захадзе імгненна гэтым скарысталіся б». У гэтай сувязі кіраўнік дзяржавы нагадаў, што літаральна гэтым днямі (пятніца-субота) амерыканцы хацелі ўвесці чарговую санкцыю супраць ПВК «Вагнер». Як толькі ў Расіі пачаліся вядомыя падзеі, амерыканцы вырашылі з санкцыямі пачакаць. «Таму напакраца мяне ў тым, што я зноў дапамагаў, не трэба, — заўважыў беларускі лідар. — Мы бачым і пазіцыю. Але галоўнае — гэта выснова і ўрок. Выснова — гэта была б вайна на два франты. Прыгожын — гэта спускаў кручок. Пачалася б гэтая смута па ўсёй Расіі — і гэта быў бы адкрыты другі фронт. Як у часы грамадзянскай вайны».

«ТРЭБА АСТЫЦЬ І ПЕРАГАРНУЦЬ ГЭТУЮ СТАРОНКУ»

Прэзідэнт яшчэ раз паўтарыў (і гэта, па яго меркаванні, самая галоўная выснова), што ні Пуцін, ні Лукашэнка не ўдзелілі сабе сваю работу, — удакладніў беларускі лідар. «Мы многае ўпусцілі. Нават не ўпусцілі, а не надалі значэння гэтаму. Цяпер нікога не трэба саджаць (гэта я звяртаюся да расіянаў — ура-агітатары і патрыяты) — не трэба нікога расстрэльваць. Трэба астыць і перагарнуць гэтую старонку. Прыйдзе час, калі будзе неабходнасць — вернемся да гэтай гісторыі. Але цяпер трэба астыць. Не трэба распальваць абстаноўку і кагосьці папракаць».

Беларускі лідар канстатаваў, што цяпер вельмі няпростае часы. «Давайце будзем зыходзіць з таго, што гэта толькі пачатак, — парэкамендаваў ён. — А хто з нас устане і скажа: «Усё, скончана. Пойдзем рукі мыць, абедцаць, выпіваць»? Ніхто не скажа. Давайце будзем зыходзіць з горшага, што нас чакае няпростыя часы. Убачыўшы гэта, заходнікі таксама зробіць пэўныя высновы і для іх гэта таксама будзе ўрок. Яны скаардынуюць сваю работу, скаанцэнтруюць і будуць наносіць удары па самых балючых месцах. І нам патрэбна, як Пуцін сказаў, сапраўды адзінства нашага грамадства».

Кажучы аб службовых асобах Беларусі і Расіі, Прэзідэнт заўважыў, што з'яўляецца нейкая рэзюнасць, што хтосьці, маўляў, не змог дамовіцца, а ў Лукашэнка атрыма-

лася. «Гэта нішто іншае, як спроба чарговы раз убіць клін паміж Лукашэнкам і Пуціным, — патлумачыў такога роду размовы беларускі лідар. — Мы людзі не дурныя, мы ўсё гэта разумеем, мы вопытныя людзі. Але не трэба разгортваць гэты трэнд. Гэта да добрага не прывядзе».

У гэтай сувязі кіраўнік дзяржавы звярнуўся да асобных СМІ, якія пачынаюць сутыкаць Аляксандра Лукашэнка з Уладзімірам Пуціным. «Яшчэ раз кажу: ніякага геаізмаў ні я, ні Пуцін у гэтым не бачым, — падкрэсліў ён. — Не трэба нас сутыкаць. Мы зрабілі ўсё, што павінны былі зрабіць. Мы рабілі і робім сваю работу. Прытым без амбіцый. У мяне няма абсалютна ніякіх амбіцый. Мы (я не раз гэта казаў) — і я, і Пуцін — пакаленне сыхадзых палітыкаў. Ні ў яго, ні ў мяне няма ўжо ніякіх амбіцый, але пакуль мы прэзідэнты, мы жорстка, а часам і вельмі жорстка будзем адстоіваць тое, што патрабуецца па Канстытуцыі».

«Я НЕНАВІДЖУ ПАСРЭДНІЦТВА»

Прэзідэнт назваў падзеі ў Расіі вялікім урокам. «Урок — усім нам, — падкрэсліў ён. — Мне — большы, вам — меншы. Нам трэба быць больш уважлівымі да такіх ваенных калектываў, калі мы іх парадзілі, як, дапусцім, ПВК «Вагнер» і іншыя. І нам трэба своечасова рэагаваць на іх прасьбы і заплыты. Своечасова сустрэкацца — іх таксама трэба арыентаваць, падтрымліваць».

Кіраўнік дзяржавы не згодны з тым, што некаторыя СМІ называюць яго пасрэднікам у вырашэнні гэтай сітуацыі, іншыя — героем. Некаторыя нават прапаноўваюць паставіць помнік. «Паслухайце, мне не трэба ніякіх помнікаў і герояў — вы ведаеце мае адносіны да помнікаў, — акцэнтаваў увагу беларускі лідар. — Я гэта ўвогуле дронна ўспрымаю. Я ніколі не прасіўся ў пасрэднікі. Я ўвогуле не прымаю пасрэдніцтва. Я ненавіджу яго, бо, колькі працуе Прэзідэнт, там усё душаць, душаць, душаць... Санцыямі, яшчэ чымсьці, спрабуючы нахіліць. А ў гэты час яны ж з іншага боку заходзяць: «Мы гатовыя быць пасрэднікамі». Хто — за грошы, хто — з-за палітыкі нейкай пакуце амбіцыйнасці палітычнымі. 25 гадоў таму ў ўзненавіду гэтай пасрэдніцтва. Я — не пасрэднік. Я такі ж удзельнік гэтых падзеяў, як Прэзідэнт Пуцін, бо гэта наша Айчына. Таму, калі хтосьці там у Расіі (а я гэта чую) кажа аб пасрэдніцтве Лукашэнка, ніякага пасрэдніцтва. Гэта такая ж праблема наша, мая, як і Прэзідэнта Пуціна, і расіяна».

Пасля таго, як Прэзідэнт удакладніў сваю пазіцыю на гэты момант у Расіі, ён адказаў на пытанні прысутных

«ПРАЙГРАЛІ»

Кіраўнік дзяржавы паведаміў, што ў польскіх і літоўскіх баявікоў укладваюць вялікія грошы. Гэта не можа не выклікаць занепакоенасць у грамадстве. Як, па меркаванні беларускага лідара, патрэбна рэагаваць у гэтай сітуацыі. «Мы да гэтага рыхтуемся, наколькі магчыма, — заявіў Аляксандр Лукашэнка. — Вы ж разумееце, што ўсё «прасяець» немагчыма. Гэта вельмі вялікая, цяжкая і затратная работа. Але гэты галоўнае для нас пытанне. Дзея спецслужбаў. Добра, яны там ляпяць языкам. Суткі павяжалі — на другія суткі ўсё бачыць, што гэта хлусня. А тут мы не адмахваемся ад гэтага.

Так, намала іх загінула на фронце. Некаторыя з ПВК «Вагнер» сутыкнуліся. Сваёй у некаторых тут, тэлефануюць, дзеляцца, што галавы не могуць падняць. «Людаедзі», як яны Прыгожына называлі. Ваяваць яны не хочуць».

Прэзідэнт адзначыў, што збеглым ваякам сваёй, бацькі расказаваць, як жывуць беларусы, украінцы. «Толькі за гэты час да каля 30 тысяч прыехала украінцаў. Мы ж ім не закрываем праезд. Яны здзіўляюцца. Паўмільёна літоўцаў і палякаў, немцаў — чаго яны так да нас ідуць, размаўляць з намі хочучы і іншае? А праігралі».

Праігралі, па яго словах, і эпапею з мігрантамі, і сітуацыю з дзецьмі Данбаса, якія праходзяць на тэрыторыі Беларусі аздаравленне. Замест удзячнасці ўкраінскі бок абвінавачвае беларускага лідара і прагражае за гэты дабрачынны крок міжнародным крымінальным судом. Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што арганізацыя аздаравлення і рэабілітацыі ў Беларусі дзэцый Данбаса займаецца грамадскай дзэяч Аляксей Талай. «Ён туды-сюды ездзіць, гэтых дзетак цягне, — удакладніў Прэзідэнт. — Да мяне дзэсяць разоў звяртаўся. Я выйшаў на Пуціна, кажу: давай мы частку саюзнага бюджэту выдаткуем на гэтых дзетак. Вось так і пачалі іх прывозіць. Аздаравалі — яны з'ехалі. З'язджаць не жадаюць».

«ГЭТА НАША ЗБРОЯ, І МЫ ЯЕ БУДЗЕМ ВЫКАРЫСТОЎВАЦЬ»

Прэзідэнт расказаў пра тое, што прадставіў агляда экспертна-аналітычных колаў Захаду цікавацца размяшчэннем тактычнай ядзернай зброі ў Беларусі. Яны перакананы, што Беларусь нібыта не атрымае тэхнічнай магчымасці выкарыстоўваць гэтую ядзерную зброю ў выпадку нападу на нашу краіну. Кантроль за ўзбраеннямі застанецца ў Расійскай Федэрацыі, толькі Расійская Федэрацыя будзе прымаць гэтыя рашэнні. Па іх меркаванні, наша тэрыторыя выкарыстоўваецца саюзнай дзяржавай для сваіх мэт. «Калі глябальна зірнуць, мне што — хлам патрэбен на складзе? Хай бы ў Расіі там і ляжала гэтая тактычная зброя. Трэба — лішняя 500 кіламетраў правязьём, прыменім, або самалёт уляціць з Расіі і гэтак далей», — заўважыў Прэзідэнт. Па яго словах, ён настойваў на тым, каб ядзерную зброю размясцілі ў Беларусі, у першую чаргу для таго, каб судзі ніхто не сунуўся. «З ядзернай дзяржавай ніхто ніколі не ваяваў», — заўважыў Аляксандр Лукашэнка. Ён расказаў, што генеральнаму штабу, Міністэрству абароны, КДБ пастаўлена задача вызначыць алгарытм прымянення гэтай зброі. «Аснова алгарытму павінна быць у тым, што мы яе павінны прымяняць у цяжкаю хвіліну, калі на нас нападуць. А значыць, нападуць, як у Расіі ўжо пачалі вымаўляць, на Саюзную дзяржаву. Але не ў гэтым сутнасць. Дапусцім (гэта толькі дапусцім) мы можам яе прымяняць па ўзагодненні з Расіяй. Вось гэтыя пустыя развагі «нас выкарыстоўваюць і іншае» — гэта ўсё фігіня. Гэтага няма і быць не можа, гэта наша зброя, і мы яе будзем выкарыстоўваць. Мне хлам тут не патрэбен. І гэта проста смех — прывесці зброю, размясціць яе. Дзеля чаго? Дзеля захаўвання? У Расіі выдатныя сховішчы. Але ў нас лепшыя», — расказаў кіраўнік дзяржавы.

Вераніка КАНЮТА, Валерыя СЦЯЦКО.

«ЖЫЦЦЁ БЕЗ ВАЙНЫ — ГЭТА ВЫНІК КАРПАТЛІВАЙ ШТОДЗЁННАЙ ПРАЦЫ»

Прэзідэнт уручыў генеральскія пагоны

Традыцыйна напярэдадні галоўнага свята краіны — Дня Незалежнасці — прадстаўнікі вышэйшага афіцэрскага складу атрымалі з рук кіраўніка дзяржавы генеральскія пагоны. Уручаючы пагоны, Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што да іх прыкладаецца найвышэйшая адказнасць за лёс краіны, мір на нашай зямлі і бяспеку беларускага народа.

«БУДЗЬЦЕ ВАРТЯ ГЭТЫХ ВЫСОКИХ ЗВАННЯЎ»

Кіраўнік дзяржавы заўважыў, што сучасным беларусам пашчасліла нарадзіцца і жыць пад чыстым небам. «Але мы з вамі, як людзі ваенныя, добра ведаем, што жыццё без вайны — гэта вынік карпатлівай штодзённай працы, — удакладніў Аляксандр Лукашэнка. — Яна не заўсёды бачная, але патрабуе каласальных намаганняў, часам рызыкі для жыцця. Вы людзі адукаваныя, усё практычна сядзіце ў месенджарах, чытаеце розныя папрукі ў мой адрас, што я рыхтуюся да вайны. Амаль 30 гадоў я кожны дзень разам з вамі рыхтаваўся і рыхтуюся да вайны. Магчыма, таму мы сёння з вамі і жывём пад мірным небам».

Беларускі лідар звярнуў увагу, што пагроза новага глабальнага канфлікту ніколі не была такая блізкая, як сёння. Па яго словах, мы жывём у вельмі складаным перыяд у гісторыі суверэннай Беларусі, усёго свету ў цэлым. «Нашу краіну, увесь наш рэгіён чарговы раз спрабуюць узарваць, дэзарыентаваць людзей, любімымі спосабамі расхістаць сітуацыю і пад гэты шумок насадзіць свае правільныя, устанавіць свой парадак, — канкрэтызаваў кіраўнік дзяржавы. — Парадак, пры якім ужо не будзе ні нашых краін, ні народаў».

Прэзідэнт дадаў: калі казаць шырава, то і мы добрыя. «Не прамінем заўсёды даць хаця б нагоду для гэтага, — удакладніў ён. — Як я казаў, не быўе каляровых рэвалюцый, калі для гэтага ў краіне няма хоць найменшых прычын. Вам вядома, як гэта адбываецца

цяпер. Нас спрабуюць увесці ў зман аб рэальных планах і намерах калектыва Захаду. На жаль, нашы спробы ўрагуляваць сітуацыю шляхам мірных перагавораў там цяпер называюць дыпламатычнай імітацыяй. Цана гэтай імітацыі — тысячы чалавечых жыццяў, сотні тысяч чалавечых жыццяў».

Кіраўнік дзяржавы засяродзіў увагу на тым, што сёння вяртаецца да новай хвалю пашырэння НАТО і беспрэцэдэнтнае нарошчванне патэнцыялу краін — членаў альянсу ў рэгіёне, у тым ліку ў непасрэднай блізкасці ад нашых граніц. Ён канстатаваў, што практычна штодзень органы пагранічнай службы фіксуюць рознага роду правакацыі на Дзяржаўнай граніцы, што сыходзяць ад краін-суседзяў: ад падкідвання трупаў мігрантаў да наўмысных залётаў беспілотных лятальных апаратаў на тэрыторыю Беларусі. Адначасова працягваецца ўзвядзенне сцен і шматлікага роду загарод на граніцы, яе фартыфікацыйнае абсталяванне, мініраванне з украінскага боку. «Граніцу так спаласавалі, так умацавалі, што далей ужо няма куды!», — дадаў беларускі лідар.

Па яго словах, наша пакаленне праходзіць праз выпрабаванне на трываласць. «Нам выпала місія захаваць мір, заваяваны мільёнамі жыццяў герояў, нашых бацькоў і дзядоў, — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. — Гэта азначае толькі адно: мы павінны быць мацнейшымі за тую пагрозу, якая зноў навісае ценем над нашай зямлёй. І зноў з Захаду. Як бачыце, гісторыя паўтараецца».

Пры гэтым Прэзідэнт удакладніў, што, гаворачы пра сілу, ён у апошнюю чаргу думае пра тэхнічныя магчымасці. «Яны ёсць, і аб гэтым мы цудоўна ведаем, — паведаміў ён. — Значна важней — згуртаванасць нашых радоў і адданасць Айчыне. А наша Айчына — ад Брэста да Уладзівастока (які раз падкрэсліваю). Гэта зямля, свабода і нашы народы, якія тут жывуць. Дзве дзяржавы, але Айчына ў нас агульная. Гісторыя памятае: беларусы ўмеюць абараняць сваю зямлю. Мы былі і будзем мацнейшымі за любыя выклікі».

«ЗАПАЛКУ КІНУЎ — УСЁ УСПЫХНЕ»

Звяртаючыся да віноўнікаў урачыстасці, Аляксандр Лукашэнка падзякаваў ім за тое, што яны з гонарам выконваюць свой абавязак, самааддана служачы Радзіме, і павіншаваў іх з прысваеннем новага воінскага звання. «Вашай прыярытэтнай задачай, а таксама ўсіх людзей у пагонах з'яўляецца прыняцце неабходных мер для недапушчэння эскаляцыі абстаноўкі, — адзначыў, кажучы ўсяму сілавому блоку краіны, Прэзідэнт. — Яна і так абвостраная да мяжы. Запалку кінуў — усё ўспыне. Нават вярнуць. Гэта трыба давесці і да ўсяго асабовага складу, вашых падначаленых на месцах».

Пры гэтым, як звярнуў увагу беларускі лідар, не трэба ўвесь час думаць пра нейкія там высокія матэры. «Пакіньце гэта палітыкам, — парэкамендаваў Прэзідэнт. — У вас дакладныя і зразумелыя задачы. Мы ўсе — прафесіяналы, кожны ў сваёй сферы, гэтым мы павінны і займацца».

І свой прафесіяналізм ваеннаслужачыя каторы раз прадэманстравалі зусім нядаўна. Кіраўнік дзяржавы расказаў, што калі адбываліся падзеі ў Расіі, ім былі аддадзены распараджэнні аб прывядзенні беларускай арміі ў поўную баявую гатоўнасць. «Ніхто нават у гэтых сапільных тэлеграм-каналах не вянжуць супраць, ні адна сям'я: ні жонкі, ні дзеці, ні сваікі — ніхто, — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. — Армія на працягу паўдня, усё Узброеныя Сілы, у тым ліку міліцыя, спецпадраздзяленні, былі прыведзены ў поўную баявую гатоўнасць».

«Упэўнены, вы і далей будзеце гэтак жа шчыра і добрасумленна выконваць свае абавязкі, тое, дзеля чаго вычліся і рыхтаваліся ўсе жыццё, — абараняць нашу краіну і нашых людзей, забяспечваць бяспеку нашай Радзімы ад любых рызык, выклікаў і пагроз, — звярнуўся кіраўнік дзяржавы да тых, каму ўручаў генеральскія пагоны. — Я ў гэтым проста перакананы. І тэрыя высілікі, звароты нашых ідыётаў, нягоднікаў і здраднікаў (іх нават здрадніцтвам не назавеш) усё дарэмныя. Яны проста смешныя. Будзьце вартыя гэтых высокіх званняў».

Генеральскія пагоны з рук кіраўніка дзяржавы атрымалі камандуючы Ваенна-паветранымі сіламі і войскамі супрацьпаветранай абароны Узброеных Сіл Андрэй Лук'яновіч (прысвоена званне генерал-маёра), першы намеснік начальніка тылу Узброеных Сіл — начальнік штаба тылу Аляксандр Масалоў (прысвоена званне генерал-маёра), старшыня Дзяржаўнага пагранічнага камітэта Канстанцін Моластаў (прысвоена званне генерал-маёра), начальнік упраўлення ўнутраных спраў Гомельскага аблвыканкама Аляксандр Шастайла (прысвоена званне генерал-маёра міліцыі), начальнік упраўлення Следчага камітэта па Віцебскай вобласці Аляксандр Гуцко (прысвоена званне генерал-маёра юстыцыі), пракурор Гродзенскай вобласці Аляксандр Жукаў (прысвоены класны чын дзяржаўнага саветніка юстыцыі 3-га класа).

Вераніка КАНЮТА.

Андрэй ЛУК'ЯНОВІЧ:

«З НАШЫМ ПРЭЗІДЭНТАМ МЫ НЕПЕРАМОЖНЫЯ»

Камандуючы Ваенна-паветранымі сіламі і войскамі супрацьпаветранай абароны Узброеных Сіл Андрэй Лук'яновіч у размове з журналістамі прызнаўся, што атрымаў генеральскія пагоны з рук кіраўніка дзяржавы — гэта вялікі гонар. «Калі бываеш на такіх сустрэчах, разумееш, як моцна нам пашанцавала з кіраўніком дзяржавы, — адзначыў камандуючы. — У нас самая лепшая Узброеная Сілы, мы маем новае узбраенне, ваенную тэхніку — абноўленую і мадэрнізаваную. У нас самы лепшы ваенны састаў, які гатовы выконваць любую задачу, — сапраўднаыя патрыёты. У нас ёсць яшчэ адна зброя, сакрэтная зброя, пра якую ведаюць нашы заходнія спецыялісты, якія баяцца гэтай зброі, і ведаюць гэта нашы партнёры. Гэта наш Прэзідэнт. З нашым Прэзідэнтам мы непераможныя. Мы можам захаваць нашу краіну і Узброеныя Сілы, мы верым у Галоўнакамандуючага і гатовы выконваць любую задачу для таго, каб захаваць мір».

Па яго словах, галоўная задача для Ваенна-паветраных сіл і войск супрацьпаветранай абароны — ахова паветранай прасторы. «Акурат у гэты момант некалькі зенітна-ракетных брыгад нясуць баявое дзяжурства па ахове паветраных рубяжоў, — расказаў Андрэй Лук'яновіч. — І яны гатовы выконваць усё свае задачы. Безумоўна, вельмі няпростая сітуацыя цяпер. Але калі кожны будзе выконваць тую задачу, якая перад ім стаіць, і выконваць свае службовыя абавязкі, то мы справімся і абаронім сваю зямлю».

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦА

Прэзідэнт Зімбаввэ даў старт перадвыбарчай кампаніі

Эмерсан Мнангава ў сельскагаспадарчай правінцыі Чыпінгу даў старт перадвыбарчай кампаніі, паабяцаўшы вывесці эканоміку краіны на ўзровень, вышэйшы за сярэдні клас, да 2030 года. Аб гэтым паведаміла ТАСС са спасылкай на газету The Herald. Раней намінацыйная камісія Зімбаввэ зацвердзіла 11 кандыдатаў для ўдзелу ў прэзідэнцкіх выбарах, якія пройдуць у жніўні. Сярод іх — дзейны кіраўнік дзяржавы Эмерсан Мнангава і адзін з лідараў апазіцыі Нэльсан Чаміса. The Herald адзначыла, што дзейнаму ўраду ўдалося дасягнуць харчовай бяспекі і палепшыць сітуацыю ў энергетыцы. Паводле даных газеты, прыбыткі ад горназдабыўной прамысловасці з 2018 года павялічыліся ў тры разы — з \$3,7 млрд да \$12 млрд, а сельскагаспадарчы сектар склаў \$8,2 млрд. Прэзідэнцкія выбары адбудуцца ў Зімбаввэ 23 жніўня і пройдуць адначасова з парламенцкімі і мясцовымі.

У Саудаўскай Аравіі чакаюць звыш 2,5 мільёна мусульман на хадж

Больш за 2 мільёны мусульманскіх паломнікаў са 160 краін ужо прыбылі ў Мекку, каб узяць удзел у хаджы. «Сёлета мы ўбачым найбуйнейшую пілігрымку ў гісторыю», — заўважылі раней у міністэрстве хаджы Саудаўскай Аравіі, адзначыўшы, што гэта здарыцца, калі ўсё пойдзе па плане. Паводле звестак міністэрства, усёго ў Мекку прыбудзе больш чым 2,5 мільёна паломнікаў. СМІ адзначаюць, што сёлета адной з найбольш сур'ёзных праблем для пілігрымаў з'яўляецца спякота: у Мецы тэмпература ўзнілася да 46 градусаў. Міністэрства аховы здароўя рэкамендавала вернікам выкарыстоўваць парасоны, а хворым і пажылым людзям заставацца ў памяшканнях апоўдні, каб пазбегнуць сонечнага ўдару. Для бяспекі за пілігрымаў з неба назіраюць верталёты і беспілотнікі. Хадж (пілігрымка ў Мекку, дзе знаходзіцца асноўная святыня ісламу Кааба) хаця б аднойчы ў жыцці ў адпаведнасці з пастулатамі рэлігіі павінен здзейсніць кожны прававерны мусульманін, калі яму дазваляе фізічнае здароўе і фінансавая становішча.

«ВАЕННЫЯ І ІХ ТЫЛЫ ПРАДЭМАНСТРАВАЛІ АДЗІНСТВА І МАНАЛІТ»

Прэзідэнт Беларусі таксама правёў рабочую сустрэчу з міністрам абароны Віктарам Хроніным. «Магчыма, будзе дзіўным пачынаць нашу гутарку з таго, што я скажу. Гэты прыярытэт у Расіі, вядома, і нас напружыў сур'ёзна. Вайскоўцы нашы адразагалі нядрэнна. Усе ваенныя, і міліцыя, і пагранічнікі дакладна адразагалі і на працягу паўдня былі прыведзены ў патрэбнае становішча. Ну дык гэта наша работа, так і павінна быць», — сказаў кіраўнік дзяржавы. Асобна ён адзначыў, як выдатна сябе правялі тылы, і напярэдадні свята падзякаваў сем'ям, жонкам, дзецям ваенных.

«Я асабліва гэта адсочваў. Ні адна жонка, ні адна сям'я не бухцела, не плакалася. Разумелі, што можа быць, з разуменнем гэта ўспрынялі і нават з нейкім энтузіязмам. Таму мая падзяка жонкам, сем'ям, дзецям нашых ваенных. Гэта сапраўды тыл. Падзякаваць трэба камандзірам часцей, якіх прыйшлося гадзімаць, пад ружжо ставіць. Вось гэта сапраўды адзінства і маналіт. Але ні ў якім разе не раслабляцца», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Міністр абароны запэўніў, што ўсе падзеі будучы перададзены і раслабляцца ніхто не будзе. «Самае галоўнае, што хочацца адзначыць: нашы людзі разумеюць важнасць выкананых задач. Вы правільна ацанілі тую падзею, якая адбылася, рэакцыя была па вашых указаннях імгненна, і ніхто не праявіў хвалевання», — расказаў ён.

«Самае галоўнае, каб не раслабіліся», — яшчэ раз падкрэсліў Прэзідэнт.

Віктар Хронін адказаў, што памятае галоўнае патрабаванне Галоўнакамандуючага. Па яго словах, у рамках падрыхтоўкі Узброеных Сіл адно з галоўных мерапрыемстваў — падтрыманне баявой мабілізацыйнай гатоўнасці, пытанні будаўніцтва Узброеных Сіл, баявой падрыхтоўкі, зыходзячы з досведу, атрыманнага нашымі калегамі ва ўзброеным канфлікце.

«Цяпер шмат разоў і балбатні — «Вагнер, Вагнер, Вагнер». Людзі не разумеюць, што і мы прагматычна да гэтага падыходзім. Іх камандзіры прыедуць і дапамогуць нам. Вопыт. Яны на перадавой, штурмавыя атрады, раскажуць, што цяпер важна», — заўважыў кіраўнік дзяржавы. Па яго словах, вялікае значэнне мае контр-батарэйная барацьба, беспілотнікі — без гэтага немагчыма. «Яны праз гэта прайшлі, яны раскажуць пра зброю, якая добра працавала, а якая — не. Мы будзем з імі супрацоўваць, трэба папрасіць настойліва, пакуль яны не пры справе, каб камандзіры сустрэліся з нашымі камандзірамі на палігонах, паказалі, распавялі. Пра тактыку, узбраенне, як наступіць і як абараняцца. Гэта неацэнна. Вось гэта нам ад вагнераўцаў узяць. Нам трэба выкарыстоўваць досвед вайны ва Украіне і асабліва з боку Вагнера, — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Вось гэта вельмі важна, і баяцца іх няма чаго. Гэта такія ж расійскія, савецкія і сучасныя людзі, як і мы. І мы ж вуха востра трымаем».

Валерыя СЦЯЦКО.

Дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь выказваюць глыбокія спачуваны родным і бліжнім былога Старшыні Вярхоўнага Суда Рэспублікі Беларусь, члена Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь першага склікання КАРАВАЯ Уладзіміра Сяргеевіча ў сувязі з яго смерцю.

Наўздагон

«3 мумам часам спрачаемся, хто першы будзе чытаць газету...»

Прачытаўшы аб тым, што выходзіць трыццацітысячны нумар «Звязды», я, здаецца, не вельмі здзівілася, бо цудоўна помню той даўні дзянёк, калі мне, можна сказаць, малой, паштальёнка ўручыла стосік газет, папрасіла разнесці аднавяскоўцам. Я, вядома ж, кінулася выконваць даручэнне, але спачатку пачытала загалюкі на першай старонцы і...

Колькі ж было радасці, што «Звязда» — газета беларуская, што на роднай мове, на якой мне вельмі падабалася і размаўляць, і чытаць.

Можна сказаць, з той просьбы нашай паштальёнкі, з той памятай раздачы газет і пачаўся мой шлях у прафесію, у пастаянны чытачы і нават пісьменнікі. Трыццаць гадоў я адпрацавала на пошце і заўсёды самай першай праглядала «Звязду». Мне падабалася ў ёй усё: мова, насычанасць інфармацыяй, стыль падачы...

А колькі было прыемных сустрэч — і вочных, і завочных! Словамі не перадаць той радасці, калі на старонках «Звязды» ўпершыню ўбачыла сваё прозвішча ў рубрыцы «...Народ на провадзе!», калі ў адным з нумароў прачытала, што ў звяздоўскай латарэі выйграла халадзільнік «Атлант», а праз некалькі гадоў — і садовы набор.

Прызы ад любімай газеты нам спраўна служаць да сёння, і, вядома ж, пяць разоў на тыдзень у хату прыходзіць «Звязда». Падабаецца, як пішуць Алена Ляўковіч і Нэлі Зігуля, Святлана Яскевіч і Яўген Пясецкі (нешта даўнавата не было яго «Фотаслоў?»), з задавальненнем чытаем «Простую мову» і «Хто каго?», з нецярпеннем чакаем пятнічны нумар з «...Народам», любім звяздоўскую «Крынічку», дзе можна знайсці падказкі на ўсе выпадкі жыцця, асабліва дачнікам і вяскоўцам, а таксама «Гуманскі тракт», «Жырандолю». З мумам часам спрачаемся, хто першы будзе чытаць газету. Зімой, калі часу болей, дзелім старонкі...

А са святам, з выхадам трыццацітысячнага нумара, хочацца павіншаваць усіх: у першую чаргу тых, хто ствараў і стварае «Звязду», падзякаваць ім за працу. А таксама — адданных падпісчыкаў і чытачоў, якія не здраджваюць ні сабе, ні газеце.

Уздзенскі раён.

Галіна Нічыпаровіч,

Віншаванні з канвертаў

Адпрацаваўшы на ніве народнай асветы звыш сарака гадоў, я шчыра ўдзячны «Звяздзе» за тое, што яна заўсёды была маім аднадумцам, трымалася роднай мовы, дапамагала...

З юбілейным выхадам у свет, родная газета на роднай мове!

М. Камароўскі,

г. Орша.

Першы нумар «Звязды» выйшаў у 1917-м. Гэта значыць, што газета прыходзіла да нашых дзядоў і прадзедаў. Хочацца верыць, што і ўнукі не адмовяцца ні ад роднай мовы, ні ад газеты, бо яно ж вельмі сорамна не любіць свайго.

Н. Бурко,

Бярэзінскі раён.

Звязда — знатная газета! Чытаю з дзяцінства, чакаю найболей пятнічных нумароў з тэлетэкстам, прагнозам надвор'я, з «...Суб'ектывам» і «...Народам на провадзе!». Была там гісторыя гамлячкі, як доктар вылучыў бабулю словам. Мы з суседзямі доўга смяляліся. А таму хочацца пажадаць «Звяздзе» трымацца і трымаць сваю планку! Як мінімум — да новых прыгожых дат!

І. Саладоўнік,

г. Гомель.

Ад радзкіці: шчыры дзякуй усім, хто павіншаваў «Звязду» з выхадам трыццацітысячнага нумара — патэлефанаваў, даслаў лісты... Хто не забыўся аформіць падпіску — на новы месяц, квартал, а то і цэлае паўгоддзе. Як той казаў: будзьма разам, і тады мы будзем!

Была вайна

«Усяго хапіла на вяку...»

За ўдзел у барацьбе з нямецка-фашысцкімі захопнікамі Уладзімір Апанасавіч ШКАБАРЫН узнагароджаны медалём «Партызану Айчынай вайны» II ступені, за навацкую работу ў мірны час — ордэнам Леніна.

У памяці заслужанага работніка прамысловасці Беларускай ССР, персанальнага пенсіянера рэспубліканскага значэння дагэтуль жыве мінулая вайна.

— У пачатку трыццаціх гадоў, — успамінае Уладзімір Апанасавіч, — наша сям'я пераехала з Гомельшчыны ў Аршанскі раён. Бацька ўзначаліў партыйную арганізацыю Высокаўскага спіртзавода, на маме трымаўся дом... Калі фашысты захапілі Оршу і яе ваколіцы, пачалося нешта страшэннае: рабаванне і арышты людзей, якія выказвалі супраць нямецкіх парадкаў, расстрэлы, вісельні... У гэтай сітуацыі тата палічыў за лепшае нас з мамай і малодшым братам адправіць на ўсход. Але шляхі былі перарэзаны, так што спроба завяршылася няўдачай: праз некалькі тыдняў нам — і ўжо са Смаленшчыны — давялося вярнуцца назад. У першую ж ноч пасля гэтага бацькоў арыштавалі. Маму пасла доўгую адпалілі, а за тату фашысты працавалі сарак подпісаў-паручыцельстваў у яго добранадзейнасці да існуючага рэжыму...

Дзеці — і ў прыватнасці старэйшы сын Уладзімір — не ведалі тады, што ў раёне для падпольнай работы заставалася група патрыётаў, што ў горадзе яе ўзначальваў іх бацька і інструктар райкама партыі Аляксандр Скаварада, што да пачатку 1942 года на Аршаншчыне дзейнічала ўжо звыш дваццаты падпольных груп.

Здагды да тым, што бацька мае непасрэднае дачыненне да барацьбы з ворагам, пацвердзіліся пасля таго, як у іх доме ў каманданцкую гадзіну (было ўжо цёмна) з'явіўся кіраўнік разведвальнай групы Канстанцін Дудчанка, закінуты на самалёце з так званай Вялікай зямлі. Яго сувязным і стаў Валодзя. Хударлявае, нічым не прыкметнае хлапчана не выклікала ў немцаў ніякіх падзвіжэнняў, і яно ж не адмаўлялася ад самых рызыкаўных спраў, у тым ліку дастаўкі па ўказаных адрасах мін, што вырабляліся чыгуначнікамі легендарнага Канстанціна Заслонова, які працаваў у немцаў начальнікам паравозных брыгад.

З кожным месяцам у горадзе пашыраўся падпольны рух, а ў лясках набіраліся моцы партызанскія атрады. У фашыстаў, як той казаў, гарэла зямля пад нагамі: ляцелі пад адхон эшалоны, знішчаліся склады з гаручым і ўзбраеннем, адпраўляліся на той свет сотні і тысячы гітлераўцаў.

У адказ, які і вярта было чакаць, чыніўся самы жорсткі тэрор: дзясяткі падпольшчыкаў трапілі ў турмы. Сярод іх быў і Канстанцін Заслонаў, якога доўга дапытвалі і які, скарыстаўшы зручны момант, з невялікай групай падпольшчыкаў сышоў у лес, дзе стварыў партызанскі атрад, а за тым і брыгаду.

Небяспека нависла і над сям'ёй Шкабарыных. Іхняя суседка, чешка паліца, вынохаўшы нейкія звесткі аб падпольнай дзейнасці, настрачыла данос на Шкабарына старэйшага. У выніку ён і яшчэ пяць удзельнікаў супраціўлення былі расстраляныя.

Валодзя здагадаўся, што і ён, услед за бацькам, мог трапіць пад падазрэнне фашыстаў, а таму яшчэ больш абачліва стаў выконваць заданні кіраўніка разведгрупы — аж пакуль дамоў да іх не прыйшла перакладчыца камандатуры, якая ў школе выкладала нямецкую мову, і не паказала, што на Валодзю таксама паступіў данос, а таму ён проста павінен знікнуць з горада, прымчыў неадкладна.

Такім чынам разведгрупа Дудчанкі апынулася ў партызанскім атрадзе імя Варашылава, дзе 14-гадовы партызан на роўні з дарослым ўдзельнічаў у паходах на «жалезку», добра сумленна выконваў усё даручэнні...

Пазней яго атрад уліўся ў брыгаду Заслонова, і Канстанцін Сяргеевіч, ведаючы, што бацьку Валодзі расстралялі немцы, меў намер адправіць юнака ў Маскву — разам з параненымі, на самалёце. Гэтага, аднак, не адбылося, бо Заслонаў загінуў, а хлопец даведаўся, што па даносе той самай правакатаркі арыштавалі і расстралялі яго матулю, якая таксама была падпольшчыцай.

— У жыцці мне многае давялося перажыць, — прызнаецца Уладзімір Апанасавіч, — але ж...

У мірны час самым страшным было ў адзін год пахаваць любімую жонку Надзею Раманаўну і сына Віктара, а ў гады вайны — страта бацькоў і двухтыднёвая фашысцкая блакада непалёк ад возера Палік. Тады, у балота паміж рэкамі Бярэзіна і Неграйка, у акружэнні шматтысячнай групоўкі нямецкіх войскаў апынуліся некалькі партызанскіх атрадаў. У першую палове дня нас бамбілі варажыя самалёты, у другой — за справу баліліся мінамётчыкі. Не дзіва, што, калі пад ударамі Чырвонай Арміі блакада скончылася, у жывых засталася толькі група партызан...

Наперадзе ў Валодзі Шкабарына было вяртанне да баявых дзеянняў: удзел у некалькіх наступальных аперацыях і партызанскім парадзе ў Віцебску.

На гэтым вайна для яго закончылася, паўстала пытанне: а што далей? У Оршы ў першую чаргу ён прыйшоў у органы бяспекі і навувы прозвішча правакатаркі, потым даведаўся, што таварышы бацькі пачалі хадаінічаць, каб яго як сына бацькоў-патрыётаў і круглага сірату прынялі ў Сувораўскае вучылішча, але хлопец адмовіўся ад гэтага (хоць потым і шкадаваў...).

Уладкаваўся рабочым на піўзавод, папрацаваў, вярнуўся на радзіму матулі ў вёску Перарост Добрушскага раёна, дзе трохі пахадзіў у калгасніка. Потым служыў у войску і ўжо адтуль трапіў на «пасаду» рабочага Гомельскага станкабудавальнага заводу імя Кірава, якому аддаў сарак тры гады свайго жыцця.

Цяпер Уладзімір Апанасавіч 95 гадоў, і найбольшым ворагу ён не пажадаў бы прайсці праз тое, што даялося самому. Асабліва — у юнацтве.

Уладзімір Пернікаў,

г. Гомель.

І жартам, і ўсур'ёз

НЕ, КАБ СКАЗАЦЬ: «ДОСЫЦЬ...»

Было гэта даўным-даўно, як толькі стварыў свет і з'явіліся ў ім розныя жывыя істоты. Вырасьлі Бог сабраць іх разам, каб кожнай адмераць век — час жыцця на гэтай зямлі.

Найбліжэй тады стаяў чалавек, і яму перапала 20 гадоў. Мала, — падумаў той, — але ж спрацацца (ды з кім?!), як быццам не выпадала: вырашыў паспадыявацца на лепшае, пачакаць — паглядзець, што далей будзе.

А далей Бог звярнуўся да каня:

— Ты, — сказаў, — істота вялікая, дужая... Даю табе 40 гадоў.

— Гэта зашмат! — запярэчыў конь, уявіўшы, як дзень пры дні будзе насіць хамут, араць зямлю, цягаць вазы... — Можна я хоць палову аддам чалавеку?

Бог здзівіўся, але згадзіўся: хай будзе па-твойму.

Побач з канём стаяла карова.

— Ты мала ніжэйша, — прызнаў Бог, уважліва на яе паглядзеўшы. — Значыць, і табе дарую 40 гадоў.

— А можна меней? Можна я таксама 20 аддам чалавеку? — спытала карова, уявіўшы штодзённую дойку.

— Справа гаспадарская, — пагадзіўся Бог. — Аддавай, калі хочаш.

Наступнымі стаялі сабака і кот, ад якіх чалавеку перапаала аж чвэрць стагоддзя!

У выніку усіх разам атрымалася 85! З іх першы 20 — адмераныя Богам з самага пачатку — чалавек пражывае весела і, можна сказаць, ні аб чым не думае: не галодны, апрагнуты, абуты. Наступныя 20 працуе як той конь: стараецца, цягне лямку, забяспечвае сям'ю, каб жыла не горай, чым людзі.

Яшчэ 20 гадоў, што дасталіся ад каровы, чалавек дапамагае дзецям, каб ужо ў іх былі кватэры, машыны, дачы... Наступныя 15 — можна сказаць, сабачыны — апроч іншага вартуе, даглядае ўнукаў.

І ў апошнія 10, што падарыў кат, жыве ў самоце: нішто яго асабліва не заўважае і не слухае. А часам, каб не назаліў сваімі павучаннямі, парадзі ды хваробамі, яшчэ і адвядуць куды падаль — у дом састарэлых...

А ўсё таму, што некалі падвяла чалавека прагнасць, што хацелася доўгага веку. Не каб сказаць: «Досыць... Мне болей не трэба!»

Даслаў Мікалай Багданавіч,

Мёрскі раён.

Смех смехам

Дзяцей прыносіць не бусел...

Цяпер усё больш размоў вакол тэмы палавога выхавання: яно, маўляў, можа засцерагаць дзяцей ад памылак, справіцца з гармонамі.

Мяне, помню, гэтыя пытанні хвалілі яшчэ і асабіста: у сям'і падрастаў хлапчук. Прашу некаг мужжа: «Ты б пагаварыў з ім пра дарослыя адно-

сіны, пра каханне, бо ці мала што...»

Мужж, помню, не стаў адкладаць размову на потым, не стаў да яе рыктавацца. Паклікаў сына ў кухню, сказаў: «Ты ўжо вырас, табе не трэба казаць, што дзяцей знаходзяць не ў капюсе, што іх прыносіць не бусел — нагаворваюць на птушку... Дык ты на ўсякі вы-

падак ведай: калі па тваёй «міласці» да нас прыйдзе якая-небудзь дзяўчына з жывацом-гарбузікам, то мы яе забярём у сваю сям'ю. А дзе тады будзеш ты — думай...»

Вось такае было палавое выхаванне. Магчыма — нават нядарнае, бо сын наш даўно і шчасліва жанаты.

Зоя Максімава,

г. Віцебск.

Шаноўныя сябры!

Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь запрашае прыняць удзел у II Міжнароднай спецыялізаванай выстаўцы «**ECOLOGY EXPO — 2023**», якая пройдзе 22—24 жніўня ў выставачным цэнтры «БелЭкспа», і XVII Рэспубліканскім экалагічным форуме, які адбудзецца 25-26 жніўня ў Століне Брэсцкай вобласці. Абабод мерапрыемстваў прымеркаваны да Года міру і стваральнай працы.

Дэвіз II Міжнароднай спецыялізаванай выстаўкі «**ECOLOGY EXPO — 2023**», якая стане вітрынай інавацыйных рашэнняў у сферы аховы навакольнага асяроддзя, — «Зялёныя тэхналогіі: выклікі і магчымасці для эканомікі». Тут збяруцца спецыялісты айчынных і замежных кампаній, эксперты сусветнай экасуполькі, вядучыя навукоўцы і распрацоўшчыкі.

У тэматычных раздзелах экспазіцыі будуць прадстаўлены эканоміка замкнёнага цыкла, абыходжанне з адходамі, экалагічныя тэхналогіі ў развіцці, экатранспарт, тэхналогіі экалагічна сяброўскага будаўніцтва, экаасяроддзе і экаўпакоўка, экатурызм, навуковыя даследа-

ванні ў сферы экалогіі, экалагічная адукацыя і асвета.

Сярод экспанентаў — кампаніі і прадпрыемствы, якія распрацоўваюць або ўжо ўкаранілі найлепшыя тэхналогіі па змяншэнні выкідаў забруджвальных рэчываў у атмасферу і іх скідаў у паверхневыя водныя аб'екты, а таксама па скарачэнні ўтварэння і выкарыстання адходаў, зніжэнні спажывання рэсурсаў.

Удзел у XVII Рэспубліканскім экалагічным форуме возьмуць навукоўцы і спецыялісты ў галіне аховы навакольнага асяроддзя і устойлівага выкарыстання прыродных рэсурсаў, прадстаўнікі органаў дзяржкіравання і навуковых і вучэбных устаноў краіны. Цягам двух дзён мерапрыемства пройдзе тэматычныя секцыі з правядзеннем розных акцый, прэс-мерапрыемстваў, канцэртаў і конкурсаў эканакіраванасці.

Эксперты абмяркуюць актуальныя пытанні па дасягненні экалагічных мэт устойлівага развіцця на мясцовым узроўні, развіцці мінеральна-сыравіннай базы Брэсцкага Палесся, экатурызму, удасканаленні Нацыянальнай сістэмы маніторынгу навакольнага асяроддзя і іншыя.

Удзел у II Міжнароднай спецыялізаванай выстаўцы «**ECOLOGY EXPO — 2023**» і XVII Рэспубліканскім экалагічным форуме — унікальная магчымасць для дэманстрацыі інавацыйных экарашэнняў, росту дзелавой актыўнасці і абмену вопытам.

Міністр прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Андрэй ХУДЫК.

Актуальна

Пераўтварэнне прыроды пачынаецца з пераўтварэння душы

На базе Нацыянальнага парку «Нарачанскі» прайшло пасаджэнне Каардынацыйнага савета па распрацоўцы і рэалізацыі сумесных праграм супрацоўніцтва паміж органамі дзяржаўнага кіравання і Беларускай праваслаўнай царквой. У мерапрыемстве прынялі ўдзел міністр прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Андрэй Худык, Упаўнаважаны па справах рэлігіі і нацыянальнасцяў Аляксандр Румак, Мітрапаліт Мінскі і Заслаўскі, Патрыяршы Экзарх усяе Беларусі Веніямін, святары, а таксама прадстаўнікі розных арганізацый і ведамстваў.

Адкрываючы пасаджэнне, міністр прыродных рэсурсаў і навакольнага асяроддзя Андрэй Худык адзначыў, што прыродаахоўная палітыка знаходзіцца ў фокусе ўвагі кіраўніка дзяржавы і расказаў аб дасягненнях краіны ў гэтай сферы, а таксама падкрэсліў значны ўклад Беларускай праваслаўнай царквы ў вырашэнне экалагічных праблем (добраўпарадкаванне і азелененне тэрыторый, адрыццё эксцэжак, правядзенне экэкскурсій і г. д.).

Асабліваю ўвагу міністр удзяліў сумеснай экалагічнай асвете грамадзян: «Падкрэсліваючы сумеснасць экалагічнай сітуацыі з маральным станам грамадства, мы бачым неабходнасць аб'яднання

намаганьняў органаў дзяржаўнай улады і прадстаўнікоў царквы ў фарміраванні пазітыўнага светапогляду чалавека, яго культуры, сістэмы маральных каштоўнасцяў і прыярытэтаў. У адной з нядаўніх гутарак з журналістамі Старшыня Савета Рэспублікі Наталля Качанова назвала экалагічную культуру адной з прыкмет выхаванага чалавека і заклікала пра гэта больш размаўляць з моладдзю. Дадам да гэтых правільных слоў толькі тое, што адданасць сваёй роднай зямлі, імкненне і ўменне аказаць дапамогу прыродзе — гэта таксама прыкмета духоўна багатага чалавека. У сувязі з гэтым трэба абменьвацца досведам...»

У сваю чаргу Мітрапаліт Мінскі і Заслаўскі, Патрыяршы Экзарх усяе Беларусі Веніямін падкрэсліў, што пераўтварэнне прыроды павінна пачынацца з пераўтварэння душы: «Беларуская праваслаўная царква прытрымліваецца пераканання, што поўнае пераадоленне экалагічнага крызісу ў умовах крызісу духоўнага немагчыма. Антрапагенная аснова экалагічных праблем заключаецца ў тым, што чалавек змяняе свет у адпаведнасці са сваім унутраным светам».

На пасаджэнні былі заслушаны даклады аб арганізацыі і правядзенні экалагічных праектаў і акцый, развіцці экалагічнага турызму, добраўпарадкаванні крыніц і г. д. Удзельнікі абмеркавалі экалагічныя праекты праваслаўных прыходаў, вопыт каталічнай работы з рознымі катэгорыямі насельніцтва і прынялі рашэнне аб распрацоўцы новай праграмы супрацоўніцтва і стварэнні рабочай групы па яе падрыхтоўцы.

Александрына ПАРЫША.

ЁСЦЬ ВАДА — ЁСЦЬ ЖЫЦЦЁ!

Чаму ў спіку балоты могуць стаць выратаваннем

Штогод 17 чэрвеня адзначаецца Сусветны дзень барацьбы з апусцэннем і засухай. Сёлета ён праходзіць пад дэвізам «Яе зямля — яе правы!». Як растлумачыла Людміла БАРТАШЭВІЧ, намеснік начальніка ўпраўлення біялагічнай і ландшафтнай разнастайнасці галоўнага ўпраўлення рэгулявання абыходжання з адходамі, біялагічнай і ландшафтнай разнастайнасці Мінпрыроды, такім чынам акцэнтавалася ўвага на тым, што жанчыны ўносяць выразны ўклад у захаванне Зямлі. Яны актыўна ўдзельнічаюць у розных экалагічных мерапрыемствах, задзейнічаюць на вытворчасці і ў навуцы, прасоўваючы зялёныя тэхналогіі, захоўваючы прыродныя багацці, сярод якіх асаблівае месца займае вада.

Здавалася б, тэма апусцэння і засухі да Беларусі, краіны блакітных азёраў, не мае ніякага дачынення. Аднак у прыродзе усё ўзаемазвязана, і праблема дэградацыі глеб, якая актуальная для нашай краіны, аказваецца адной з ключавых у сусветным парадку дня захавання водных рэсурсаў, біяразнастайнасці і харчовай бяспекі.

У сярэдзіне мінулага стагоддзя беларускія балоты займалі каля 4,5 млн га. Гэта каля 22 % тэрыторыі краіны. Ідэя ўцягнуць тыя землі ў сельскагаспадарчы абарот прывяла да масавай кампаніі па меліярацыі, у выніку якой плошча балот да сённяшняга дня скарацілася амаль у два разы. Асушваючы тарфянікі, першапачаткова не задумваліся аб экалогіі і тых наступствах, да якіх такая кампанія можа прывесці ў навакольным асяроддзі. Бо балоты —

гэта натуральныя рэзервуары вады, якія захоўваюць і падтрымліваюць у стабільным стане біяцэнозы. Вада — гэта жыццё! Па словах Міхаіла МАКСІМЕНКАВА, старшага навуковага супрацоўніка НПЦ НАН Беларусі па біярэсурсах, нашы тарфянікі назапашваюць каля 7 млрд кубаметраў вады. Для параўнання, у возеры Нарач 720 млн кубаметраў вады, гэта ў дзесяць разоў менш.

Шырокая водна-балотныя ўгоддзі фарміруюць пэўны гідралагічны рэжым, садзейнічаюць згладжванню тэмпературных перападаў, прадукцыйна пажаранебяспечнага стану, захоўваюць біяразнастайнасць. У апошнія гады назіраецца тэндэнцыя да нераўнамернага

выпаўнення ападкаў як па месцах, так і канкрэтных правых, калі моцныя, але кароткачасовыя ліўні змяняюцца працяглай спякотай. У гэтых выпадках такая неабходная раслінна-вільгата хутка сыходзіць і глеба высыхае. Балоты ж служаць своеасаблівым прыродным акумулятарам вады, дзе яна можа назапашвацца і потым паступова расхоўвацца.

Меліярацыя мінулага стагоддзя была накіравана на асушэнне. Наступствы не прымусілі доўга

чакаць. Дэградацыя земляў стала прыкметна ўжо праз пару дзясяткаў гадоў. Навуковыя даследаванні, назіранні экалагаў, публічныя абмеркаванні тэмы садзейнічалі таму, што ў выніку з'явілася праграма па рэабілітацыі балот. Сёння вядзецца вялікая работа па аднаўленні і захаванні водна-балотных тэрыторый. Пры гэтым, як растлумачыў Аляксандр АНЖАНКОЎ, дырэктар РУП «Інстытут меліярацыі» НПЦ НАН Беларусі па земляробстве, сучасная меліярацыя — гэта асушальна-увільгатняльныя сістэмы. Работа спецыялістаў накіравана на зберажэнне вады, яе рацыянальнае выкарыстанне. Рэгуляванне, размеркаванне і кіраванне воднымі рэсурсамі — асноўныя прыцыпы меліяратарыяў.

Што ж датычыцца дэградацыі аграландшафтаў, то яны ў абсалютнай большасці выкліканы нерацыянальным выкарыстаннем зямель, парушэннем культуры землекарыстання. Сёння арашэнне — самае дарагое мерапрыемства. На практыцы яно павінна быць як рэзерв, крайняя мера. Палівае трава — дарага і эканамічна неэфектыўна. На тэрыторыях дробнапакладовых

тарфянікаў неабходна вырошчваць шматгадовую траву, якой штучнае арашэнне не патрабуецца.

Спякотныя перыяды, якія пачасціліся ў апошнія гады, пры адсутнасці ападкаў таксама аказваюць пэўны ўплыў і на відваю разнастайнасць мясцовай флоры і фаўны. Усё часцей фіксуюцца факты з'яўлення раней нехарактэрных для нашай тэрыторыі жывёл і раслін. Аднак, на думку навукоўцаў, казаць пра нейкі глабальны змены кліматычных зон пакуль заўчасна. Зрухі меж арэалаў — звычайная з'ява і могуць у часе змяняцца як у адзін бок, так і ў іншы. Але сачыць за працэсам неабходна.

Дарэчы, у чэрвені ў краіне зноў усталывалася цёплае надвор'е без працяглых ападкаў. Калі звыры і птушкі мабільныя і могуць самастойна знайсці стабільныя крыніцы вады, то вольныя насаджэнні, асабліва высаджаныя ў населеных пунктах у вясновы перыяд бегучага года, аказаліся пад пагрозай усыхання. Мінпрыроды ў засушлівыя дні аб'явіла экстраную акцыю «Палі дрэва — захавай яго жыццё!» Такім чынам кожны жыхар краіны можа зрабіць свой унёсак у захаванне маладых зялёных насаджэнняў.

Андрэй КАРАБЕЛЬНІКАЎ, фота аўтара.

«Дзеці
Садружнасці»,
падрыхтоўка
да жніва
і торфабрыкетны
завод

Сенатары на мінулым тыдні
актыўна працавалі ў краіне
і за яе межамі

Намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні, дырэктар гімназіі № 13 г. Мінска Марына Ільіна прыняла ўдзел у мерапрыемствах VIII Міжнароднага культурна-адукацыйнага форуму дзяржаў — удзельніц СНД «Дзеці Садружнасці» ва Узбекістане.

У 2023 годзе мерапрыемства праходзіла пад дэвізам «Дзеці Садружнасці»: непарыўная сувязь часоў і пакаленняў» у дзіцячым аздораўленым лагеры «Семург» Ташкенскай вобласці.

Сенатар ажыццяўляла каардынацыю ўдзелу беларускай дзіцячай дэлегацыі ў форуме — 10 школьнікаў з усіх рэгіёнаў нашай краіны.

Падчас урачыстай цырымоніі адкрыцця форуму Марына Ільіна агучыла прывітанне Старшыні Савета Рэспублікі Наталлі Качанавай. У прывітанні, у прыватнасці, адзначана, што форум, які ўжо два дзесяцігоддзі арганізоўвае Міжпарламенцкая Асамблея СНД, дае новыя магчымасці для раскрыцця патэнцыялу юнага пакалення краін Садружнасці, павышэння іх прававой культуры, сацыяльнай і грамадзянскай актыўнасці.

Намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці, дырэктар сярэдняй школы № 14 г. Маладзечна Каліна Капуцкая прыняла ўдзел у пасяджэнні Маладзечанскага райвыканкама. На пасяджэнні раённага выканаўчага камітэта, якое праводзілася ў пашыраным фармаце, абмяркоўвалі гадоўнасць сельскагаспадарчых арганізацый Маладзечаншчыны да ўборачнай кампаніі і азімай сямбы. Цяпер гэта галоўнае пытанне для ўсіх краіны. Былі заслуханы справаздачы ўсіх ключавых структур, якія будуць задзейнічаны ва ўборцы і азімай сямбы. Для стварэння аптымальнай умоў уборачнай гарачай пары, яе высокай прадукцыйнасці важна літаральна ўсё: бяспека, спраўнасць тэхнікі, забеспячэнне рэжыму, захаванне дысцыпліны, сілкаванне і нават культуры вольны час.

Член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы, намеснік дырэктара па друкаваных СМІ рэдакцыі «ЛідаМедыяКампанія» Кацярына Серафіновіч сустрэлася з працоўным калектывам торфабрыкетнага заводу «Дзітва».

Сенатар праінфармавала ўдзельнікаў сустрэчы аб законатворчай дзейнасці Верхняй палаты Нацыянальнага сходу. Падчас зносін з землякамі Кацярына Серафіновіч падкрэсліла: «Важнай часткай працы кожнага члена Савета Рэспублікі з'яўляецца работа са зваротамі грамадзян, але для таго, каб знайсці адказ на хвалюючае пытанне, не варта чакаць дня прыёму: кантакты рэдакцыі, па якіх магчыма звязка з сенатарам, кіраўніцтвам рэгіянальнага СМІ, размяшчаны на сайце раённай газеты».

У час сустрэчы сенатар адзначыла важную функцыю рэгіянальных СМІ ў глабальнай медыяпрасторы, расказала аб структуры рэдакцыі «ЛідаМедыяКампанія», творчай рабоце журналістаў рэдакцыі «Лідская газета», сайта, сацыяльных сетак, а таксама аб узаемадзеянні сродкаў масавай інфармацыі з аўдыторыяй.

Пасля заканчэння сустрэчы член Савета Рэспублікі адказала на заддзеныя пытанні і азнаёмілася з вытворчасцю торфабрыкетнага заводу.

Паводле прэс-службы
Савета Рэспублікі.

ДЗЯСЯТЫ, ВЫНІКОВЫ, ПЕРСПЕКТЫЎНЫ...

Гэтымі днямі ў расійскай Уфе праходзіць X Форум рэгіёнаў Беларусі і Расіі. Як заўсёды, мерапрыемства, якое праводзіцца пад патранатам Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі і Савета Федэрацый Федэральнага Сходу Расіі, прыцягнула да сябе ўдзельнікаў з 57 рэгіёнаў Расіі і з усіх абласцей Беларусі. Бізнес-перамовы, пасяджэнні секцый, шырокая культурная праграма — усё гэта накіравана на тое, каб умацаваць і пашырыць міжрэгіянальныя сувязі дзвюх краін, падпісаць новыя ўзаемавыгадныя кантракты. А яшчэ — падвесці вынікі праведзенай за дзесяцігоддзе работы.

Фота: Вяліч

Учора ў рамках форуму прайшла двухбаковая сустрэча Старшыні Савета Рэспублікі Наталлі Качанавай і Старшыні Савета Федэрацый Валяціны Матвіенкі. У прысутнасці спікераў дзвюх верхніх палат парламента пасол Беларусі ў Расіі Дзмітрый Круты падпісаў пагадненні аб гандлёва-эканамічным, навукова-тэхнічным і сацыяльна-культурным супрацоўніцтве з кіраўнікамі Рэспублікі Тыва і Бураціі. Учора ж Наталля Качанава і Валяціна Матвіенка сустрэліся з удзельнікам «Цягніка Памяці», які прыбыў ва Уфу.

Беларусы ў сталіцу Башкартастана прывезлі ўнушальную дэлегацыю, якая з першых дзён змагла зацікавіць патэнцыяльных пакупнікоў і інвестараў шырокім спектрам тавараў: ад трамваяў з нізкай падлогай да касцюмаў фабрыкі «Камінтэрн».

Сёння на форуме адбудзецца пленарнае пасяджэнне, чакаецца выступленне двух спікераў верхніх палат беларускага і расійскага парламентаў. Але і першыя дні форуму былі багатыя на падзеі.

У рамках X Форуму рэгіёнаў Расіі і Беларусі адбылося **пасяджэнне дзелавых колаў пад патранатам верхніх палат парламентаў і гандлёва-прамысловых палат дзвюх краін.**

Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах Таццяна Рунец у сваім выступленні на пасяджэнні адзначыла: «Змястоўны дыялог, высокая цікавасць з боку прадстаўнікоў дзяржаўных органаў, бізнесу, экспертаў, сродкаў масавай інфармацыі пацвярджаюць актуальнасць і запатрабаванасць дадзенага мерапрыемства. Сёння рэальны сектар эканомікі нашых краін фарміруе парадак

дня развіцця, у аснове якога — напрацоўка новых кампетэнцый, стварэнне вытворчасця, арыентаваных на замяшчэнне імпарту з трэціх краін, рэгіянальная дыверсіфікацыя экспарту, гэта значыць, адказы на сучасныя выклікі. На мой погляд, дадзеныя выклікі, перш за ўсё ў сферы эканомікі, патрабуюць кансалідацыі намаганняў бізнесу і ўсіх інстытутаў улады».

Таксама адбылося пасяджэнне **тэматычных секцый, мэдэратарамі якіх выступілі расійскія і беларускія парламентарыі.**

Секцыю «Гуманітарнае супрацоўніцтва Расіі і Беларусі. Вынікі дзесяцігоддзя і перспектывы развіцця», у якой удзельнічалі прадстаўнікі культурнай, навуковай і адукацыйнай супольнасці дзвюх краін, мэдэравалі Ірына Старавойтава, старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці, і Лілія Гумерава, старшыня Камітэта Савета Федэрацый па навуцы, адукацыі і культуры.

Абмеркаваны вынікі дзесяцігоддзя супрацоўніцтва Беларусі і Расіі ў галіне навукі, вышэйшай адукацыі і маладзёжнай палітыкі; эвалюцыя ўніверсітэцкага ўзаемадзеяння ВНУ Расіі і Беларусі; гуманітарнае супрацоўніцтва дзвюх краін у сферы культуры; роля НАН Беларусі ў выкананні праграм Саюзнай дзяржавы; праблемы і перспектывы развіцця міждзяржаўнага ўзаемадзеяння ў навукова-тэхнічнай сферы; расійска-беларускае супрацоўніцтва як фактар духоўна-маральнага збліжэння народаў; пытанні захавання гістарычнай памяці як важнага кампанента маладзёжнай палітыкі Саюзнай дзяржавы.

Мэдэратарамі **секцыі «Грамадская дыпламатыя Саюзнай дзяржавы:**

уклад расійскіх і беларускіх грамадскіх арганізацый і аб'яднанняў у працоўнае інтэграцыі» выступілі Сяргей Рачкоў, старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы, і Рыгор Карасін, старшыня Камітэта Савета Федэрацый па міжнародных справах.

У пасяджэнні секцыі прынялі ўдзел члены Савета Рэспублікі і сенатары Савета Федэрацый, кіраўніцтва і дэпутаты Дзяржаўнага Сходу — Курултэя Рэспублікі Башкартастан, высокапастаўленыя прадстаўнікі профільных міністэрстваў Беларусі і Расіі, маладзёжных, жаночых і экспертных грамадскіх арганізацый і аб'яднанняў.

Падчас пасяджэння секцыі было адзначана, што патэнцыял, рэсурсная база і ахоп аўдыторыі дазваляюць трансфармаваць грамадскія арганізацыі і аб'яднанні ў ключавых партнёраў па працоўнай ідэі інтэграцыі ў грамадстве, абгрунтаванні і рэалізацыі інтэграцыйных ініцыятыў і тым самым забяспечыць умацаванне грамадскай падтрымкі саюзнага будаўніцтва. Было падпісана Пагадненне аб супрацоўніцтве паміж грамадскім аб'яднаннем «Беларускі саюз жанчын» і Саюзам жанчын Рэспублікі Башкартастан.

Секцыю «Супрацоўніцтва рэгіёнаў, раёнаў і гарадоў Расіі і Беларусі як найважнейшы фактар умацавання Саюзнай дзяржавы» мэдэравалі Наталля Якубіцкая, член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні, і Андрэй Шаўчэнка, старшыня Камітэта Савета Федэрацый па федэратыўным упарадкаванні, рэгіянальнай палітыцы, мясцовым самакіраванні і справах Поўначы.

(Заканчэнне на 8-й стар.)

ДЗЯСЯТЫ, ВЫНІКОВЫ, ПЕРСПЕКТЫЎНЫ...

(Заканчэнне.

Пачатак на 7-й стар.)

Удзельнікі разгледзелі пытанні развіцця сельскай гаспадаркі, адной са стратэгічных галін эканомікі дзвюх дзяржаў, якія забяспечваюць харчовую бяспеку Саюзнай дзяржавы; забеспячэння тэхналагічнага суверэнітэту ў аграпрамысловым комплексе; шляхі збліжэння заканадаўства ў галіне. Пры гэтым была адзначана неабходнасць арганізацыі сумесных высокатэхналагічных вытворчасцяў кластарнага тыпу, арыентаваных на больш глыбокую перапрацоўку сельскагаспадарчай сыравіны, высокі кантроль якасці, сучасную маркіроўку прадукцыі.

Па выніках правядзення секцыі падпісаны шэраг пагадненняў аб двухбаковым супрацоўніцтве.

У ходзе пасяджэння **секцыі «Рэалізацыя адзінай прамысловай палітыкі ў мэтах паглыблення эканамічнай інтэграцыі Расіі і Беларусі»** разгледжаны падыходы да рэалізацыі адзінай прамысловай палітыкі ў рамках Саюзнай дзяржавы, перспектывы сумесных праектаў, арыентаваных на павышэнне канкурэнтаздольнасці эканомік Расіі і Беларусі, патэнцыял імпартазамішчэння дзвюх краін.

Мадэратарамі выступілі Таццяна Рунец, старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах, і Андрэй Кучэпаў, старшыня Камітэта Савета Федэрацыі па эканамічнай палітыцы.

У падагульняльным дакуменце секцыі сфармуляваны канкрэтныя рэкамендацыі інстытутам улады, інтэграцыйным структурам, навуковым арганізацыям Беларусі і Расіі.

Дзімітрый Баскаў, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці, і Іна Свяцэнка, старшыня Камітэта Савета Федэрацыі па сацыяльнай палітыцы, кіравалі правядзеннем **секцыі «Расійска-беларускае супрацоўніцтва па развіцці новых турыстычных напрамкаў: ад гарманізацыі заканадаўства да развіцця рэгіёнаў»**.

На пасяджэнні абмеркавалі пытанні міждзяржаўнага супрацоўніцтва ў сферы турызму, у тым ліку перспектывы далейшага ўзаемадзеяння Беларусі і Расіі, папулярныя турыстычныя канкурэнтаздольныя турыстычныя прадуктаў, медыцынскага турызму, інавацыйных падыходаў у развіцці турызму.

Падпісаны шэраг тэматчных пагадненняў аб двухбаковым супрацоўніцтве.

Арганізаваная ў рамках форуму дыскусійная пляцоўка на **секцыі «Валанцёрскі рух як фактар умацавання расійска-беларускага супрацоўніцтва. Новая магчымасць для сацыяльных ініцыятыў»** стала сур'ёзным крокам наперад для валанцёраў абедзвюх краін, стартап для будучых сумесных праектаў, арганізацыі запатрабаваных валанцёрскіх рухаў.

Мадэратары секцыі — Каліна Капучыка, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці, і Аляксандр Варфаламееў, першы намеснік старшыні Камітэта Савета Федэрацыі па сацыяльнай палітыцы.

Падпісаны мемарандум аб супрацоўніцтве паміж Рэспубліканскім валанцёрскім цэнтрам (Беларусь) і дзяржаўнай аўтаномнай установай

«Рэспубліканскі цэнтр валанцёрскага руху і падтрымкі маладзёжных ініцыятыў» (Башкартастан).

Алег Раманаў, член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве, старшыня рэспубліканскага грамадскага аб'яднання «Белая Русь», старшыня Беларускай партыі «Белая Русь», і Ірына Рукавішнікіна, першы намеснік старшыні Камітэта Савета Федэрацыі па канстытуцыйным заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве, кіравалі правядзеннем **секцыі «Роля сучасных інфармацыйных тэхналогій у развіцці і ўдасканаленні інстытутаў Саюзнай дзяржавы»**.

Падчас секцыі абмеркавалі розныя аспекты лічбавізацыі эканомікі, у тым ліку ў сацыяльнай і адукацыйнай сферах, дзяржаўным кіраванні, для стварэння камфортнага асяроддзя, а таксама задачы па забеспячэнні абароны і бяспекі персанальных даных.

Секцыя «Адзіная прававая сістэма Саюзнай дзяржавы: сучасны стан і перспектывы ў напрамку развіцця», мадэратарамі якой былі Сяргей Сівец, старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве; а ад Расійскай Федэрацыі — Уладзімір Пялятаў, першы намеснік старшыні Камітэта Савета Федэрацыі па канстытуцыйным заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве, была прысвечана асноўным напрамкам і інструментам збліжэння заканадаўства Беларусі і Расіі, пытанням рэалізацыі саюзных праграм.

Падчас секцыі адбылася прэзентацыя расійска-беларускага навуковага дапаможніка для ВУ «Гісторыя беларускіх зямель і беларускай дзяржавы. Кароткі нарыс. Матэрыялы да лекцыйнага курса» — першага сумеснага дапаможніка за апошнія 30 гадоў, падрыхтаванага ў рамках супрацоўніцтва гістарычнага факультэта БДУ, гістарычнага факультэта МДУ імя М. В. Ламаносава, Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь, Інстытута гісторыі НАН Беларусі.

На парадку дня пасяджэння **секцыі «Фарміраванне адзінай аграрнай палітыкі Саюзнай дзяржавы: прыярытэты і далейшыя перспектывы»**, мадэратарамі якой былі Міхал Русы, старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні, і Аляксандр Дваіных, старшыня Камітэта Савета Федэрацыі па аграрна-харчовай палітыцы і прыродакарыстанні, — рэалізацыя асноўных напрамкаў скаардынаванай і ўзгодненай аграрнай палітыкі Саюзнай дзяржавы; фарміраванне агульнага аграрнага рынку і забеспячэнне мэт і задач харчовай бяспекі Беларусі і Расіі; развіццё гандлёвых адносін, ліквідацыя бар'ераў пры рэалізацыі сельскагаспадарчай прадукцыі, сыравіны і харчавання на рынку абедзвюх краін; інвестыцыйная палітыка Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі ў галіне аграпрамысловага комплексу; вызначэнне прыярытэтных напрамкаў у сферы аграпрамысловай вытворчасці, уключаючы вытворчасць канкурэнтаздольнай імпартазамішчальнай прадукцыі; павышэнне якасці аграрнай адукацыі, абмен вопытам і сумесная падрыхтоўка кадраў для АПК.

Паводле прэс-службы Савета Рэспублікі.

«НАША ЗАДАЧА — УВАЙСЦІ Ў ТРАНСГРАНІЧНЫЯ ПРАЕКТА»

Гродзенская і Калінінградская вобласці плануюць стварыць навучальны цэнтр па падрыхтоўцы праектных спецыялістаў

Беларусі і расійскі рэгіёны пачалі новы адлік ўзаемаадносін. На пачатку года ў Гродне пабывалі з візітам калінінградцы, а нядаўна з бурштывавага краю вярнулася гродзенская дэлегацыя. Мяркуюцца, што кожны раён Беларускага рэгіёна будзе мець дагаворы аб супрацоўніцтве з муніцыпалітэтам Калінінградскай вобласці на ўзроўні мясцовага кіравання і самакіравання. Важным аспектам стане стварэнне сумеснага адукацыйнага цэнтра па падрыхтоўцы спецыялістаў у напісанні праектных заявак.

Мяркуючы па ўсім, супрацоўніцтва з Калінінградскай вобласцю мае доўгатэрміновыя перспектывы. Абодва бакі гатовы да рэалізацыі сумесных праектаў, некаторыя дамовы ўжо пакладзены на паперу. Дзесяць гродзенскіх раёнаў з сямнаццаці маюць пагадненні з Калінінградскімі муніцыпалітэтамі. Падчас чарговай сустрэчы прадстаўлена каля паўсотні праектных ініцыятыў у розных сферах.

— Мы хочам пашырыць нашы сувязі, — зазначыла **старшыня Гродзенскага абласнога Савета дэпутатаў Алена ПАСЮТА**. — Таму наш дэсант у расійскі рэгіён быў доволі вялікі. У склад дэлегацыі ўвайшлі больш за трыццаць чалавек —

Беларусі крухмальнага завода і прадпрыемства па дрэваапрацоўцы «Мастоўдрэў». Пробныя партыі пастаўкі як крухмалу, так і ламінату аказаліся удалымі.

— У расійскіх партнёраў ёсць патрэба ў крухмале. Пры наяўнасці лагістыкі кошт задавальняе, таму дагаворы будуць працаваць, — упэўнены Валеры Табала. — Наладжваюцца іншыя сувязі. Па турызме ёсць папярэдняя дамова накіроўваць у Калінінград групы для адпачынку. Тураператары над гэтым працуюць.

Між тым сувязі маглі б быць значна шырэйшыя. Асабліва ў ажыццяўленні сумесных праектаў па прынцыпе трансгранічных праграм. Менавіта за кошт такіх праектаў аднаўляецца расійскі рэгіён.

— Змяненні відавочныя, асабліва ў турыстычнай сфе-

ры будуць рыхтаваць спецыялістаў па напісанні праектаў. Дарэчы, спецыялісты такога профілю будуць запатрабаваны і ў Беларусі.

— Для нас гэта таксама актуальна, бо ў хуткім часе выйдзе закон аб мясцовым кіраванні і самакіраванні, дзе будзе артыкул, звязаны з грамадзянскімі ініцыятывамі. Такім чынам, гэта сфера атрымае нарматыўную базу. Бо мала мець жаданне напісаць праект — трэба ведаць, як гэта зрабіць. Сумесны беларуска-расійскі адукацыйны цэнтр будзе рыхтаваць людзей, якія будуць пісаць заяўкі. А тэмы самыя розныя. Гэта і турызм, і падтрымка малога і сярэдняга бізнесу, пытанні экалогіі, маладзёжнай, спартыўнай, культурнай ініцыятывы і многае іншае, — расказала Алена Пасюта.

Напрыклад, у Свіслацкім раёне аднаўляюць партнёрскае сувязі з прадстаўнікамі грамадзянскіх таварыстваў Баграцінцэўскага муніцыпалітэта Калінінградскай вобласці. Падчас сустрэчы падпісана дарожная карта на 2023–2024 гады. Адным з праектаў стане дзейнасць «зялёнай школы». Прадстаўнікі партнёрскага рэгіёнаў зоймуцца пытаннямі агульнай прыроднай спадчыны і культуры нага ландшафту Нёманскага рэгіёна. Будучы арганізаваны летняя экалагічныя экспедыцыі, экаслёт вучняў і студэнтаў абодвух бакоў.

Дарэчы, экалагічная адукацыя можа мець розныя формы. У гэтым упэўніліся гродзенцы падчас знаёмства з Калінінградскім рэгіёнам. Яны пабывалі ў музеі... смецця, дзе паказаны правільны збор бытавых адходаў і іх перапрацоўка. Але не толькі. Тут дэманструюцца экспанаты з тых рэчаў, якія выйшлі з прымянення, прыйшлі ў непраддатнасць, але сталі асновай для розных цікавых інсталяцый. Ім дадзена другое жыццё. Магчыма, такі музей мог бы з'явіцца і ў Гродне альбо іншых гарадах вобласці. У тым ліку інфраструктурныя. Паколькі для ўдзелу ў конкурсе трэба прадставіць правільна аформленыя заяўкі, было вырашана стварыць Акадэмію трансгранічнага супрацоўніцтва для фарміравання, навування і курыравання праектных каманд. У адукацыйным цэнт-

гэта прадстаўнікі мясцовага кіравання і самакіравання, грамадскіх арганізацый, Маладзёжнага парламента. Было падпісана некалькі пагадненняў аб супрацоўніцтве паміж адміністрацыйнымі адзінкамі, грамадскімі арганізацыямі. На ўзроўні раёнаў наладжваюцца адносіны па ўсім напрамку.

Такім чынам, старт, які быў дадзены ў лютым гэтага года ў Гродне, меў паспяховае працяг у чэрвені ў Калінінградзе. Гродзенцы пазнаёміліся з развіццём расійскіх тэрыторый, новымі падыходамі ў рабоце, абмеркавалі, што ў каго можна пераняць, што ўдасканаліць.

Старшыня Мастоўскага раённага Савета дэпутатаў Валеры ТАБАЛА прыгадаў пачатак развіцця супрацоўніцтва з Чарняўскім муніцыпалітэтам Калінінградскай вобласці. Кіраўніцтва горада выйшла з прапонай наладзіць партнёрскае ў сферы эканомікі. Інтэрсы датычылі самага буінога ў

ры, дарожнай і сэрвіснай інфраструктуры. Многае робіцца за кошт праектаў. Мы таксама маглі б уключыцца ў гэту дзейнасць. У нас ёсць вопыт работы ў міжнародных праектах — мы атрымалі мільён еўра ў сферы ЖКГ. Расійскі бок таксама атрымлівае значныя гранты на добраўпарадкаванне гарадоў. Таксама дапамагае і федэральны бюджэт, — расказаў старшыня Мастоўскага райсавета.

Значную дапамогу ў рэалізацыі праектаў аказвае Фонд Гарчакова. Падчас нядаўняга візіту гродзенцаў у Калінінград якая ішла размова аб тым, каб падрыхтаваць сумесныя праекты, у тым ліку інфраструктурныя. Паколькі для ўдзелу ў конкурсе трэба прадставіць правільна аформленыя заяўкі, было вырашана стварыць Акадэмію трансгранічнага супрацоўніцтва для фарміравання, навування і курыравання праектных каманд. У адукацыйным цэнт-

Маргарыта УШКЕВІЧ.
Фота дадзена абласным
Саветам дэпутатаў.
ЗВЯЗДА

КАРЫСНЫ ДОСВЕД

НОВАЯ СПРАВА ПАД СТАРЫМ ДАХАМ

Уцягванне ў гаспадарчы абарот дзяржаўнай маёмасці, якая не выкарыстоўваецца і неэфектыўна выкарыстоўваецца, — адзін з прыярытэтных кірункаў работы Саветаў дэпутатаў сумесна з раённымі выканаўчымі камітэтамі. Як у гэтым кірунку працуюць на Шаркаўшчыне і якія аб'екты ўжо набылі новае жыццё, даведлася карэспандэнт «Мясцовага самакіравання» падчас выезнага пасяджэння прэзідыума Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў.

У гарадскога пасёлка Шаркаўшчына сёлета шмат клопату: населены пункт рыхтуецца да абласных «Дажынак», мяняюць сваё аблічча мясцовыя дарожныя артэрыі, «апрануюць» новае ўбранне сацыяльна-культурныя аб'екты. Але тэма выкарыстання пустаў дзяржаўнай маёмасці ў мясцовых органах улады знаходзіцца на пастаянным кантролі.

Па інфармацыі **намесніка старшыні камітэта «Віцебскаблмаёмасць» Андрэя САЛТАНОВІЧА**, у бягучым годзе ў пайночным рэгіёне неабходна ўцягнуць у абарот 467 аб'ектаў. За 2022 год на Віцебшчыне было прададзена 118 аб'ектаў — гэта найлепшы паказчык у краіне, аднак праблемныя месцы ў гэтым кірунку таксама ёсць. «Дэпутаты павінны аб'ядноўвацца з мясцовымі органамі ўлады і вырашаць пытанні комплексна, адзінай зацікаўленай камандай. На Шаркаўшчыне, у раёне з вялікай тэрытарыяльнай аддаленасцю ад

стану канструкцый павінны паведамляць інфармацыю вышэйшым органам».

Намеснік старшыні Шаркаўшчынскага райвыканкама Ірэна БУКА расказала, што за бягучы год у раёне ўжо прададзена чатыры аб'екты, тры з якіх — будынкі былых школ. За перыяд з 2017 да 2022 года — 16 аб'ектаў. На базах былых устаноў адукацыі створаны швейны цэх і прадпрыемства па вытворчасці драўнянага актываванага вугалю; на базе клуба — аграгаспадарка «Мяс-тэчка»; некалі стары будынак

найбліжэйшых населеных пунктаў. Сваю прадукцыю — а гэта мужчынскае спартыўнае адзенне пад уласным брэндам — прадпрыемства рэалізоўвае праз свае крамы па ўсёй краіне.

Яшчэ адзін цікавы прыклад з вялікім патэнцыялам —

ТАА «Арганічныя прадукты» на базе былых сховішчаў для агародніны кансервавага завода. **Яго ўласнік Ігар САДОЎСКІ** — мясцовы палец, у раёне жыве і яго башка, трымае сваю фермерскую

Райскую Федэрацыю, плануе асвойваць наш беларускі рынак і рынкі краін СНД. У будучыні Ігар Садоўскі мае намер запусціць лінію па вырабе сідру, а ў суседнім цэху будуць перапрацоўваць гародніну для паставак у беларускія рэстараны. Прадпрыемства плануе запусціць вытворчасць у першай палове верасня, будзе створана ад 15 да 50 працоўных месцаў.

Некалі ў цэнтры гарадскога пасёлка, на плошчы 1 Мая, стаяў будынак былога кінатэатра, які з кожным годам разбураўся і псаваў агульны пейзаж. У 2019 годзе на аўкцыёне яго набыла кампанія, якая займаецца аднаўленнем закінутых аб'ектаў. Паўтара года рэканструкцыі — хаця памяшканне патрабавала капітальнага рамонту — і напярэдадні навагодніх святых 2021-га шаркаўчанам зрабілі вялікі падарунак у выглядзе шматфункцыянальнага гандлёвага цэнтра. Сёння ў ім размяшчаюцца крамы, салон сувязі, нават працуе кафэ і аказваюць касметычныя паслугі. У комплексе створана каля 70 працоўных месцаў.

гаспадарку. «У Мінску ў мяне сетка вядомых рэстаранаў, адкрыць на малой радзіме харчовую плодаагароднінну перапрацоўную вытворчасць дапамаглі пандэмія і санкцыі — на рынку стала вальней. Тым больш што наш край славіцца яблыкамі Сікоры і ягадам», — расказаў бізнесмен.

У праект ужо інвеставана звыш 1,2 мільёна рублёў, гэта толькі першая чарга будаўніцтва. На прадпрыемстве плануецца вырабляць сокі прамога адцяснення ў паўч-пакетах аб'ёмам ад 3 да 5 літраў. Прадпрыемства ўжо падпісала папярэднія кантракты на пастаўкі ў

«Калегі, звярніце ўвагу, што кожны з інвестараў адзначыў дапамогу мясцовых органаў улады ў набыцці і афармленні аб'ектаў, а гэта каштуе павагі. Толькі так — сумеснай працай на адзін выдатны вынік — мы зможам выйсці на новы ўзровень у рабоце з маёмасцю, якая не выкарыстоўваецца», — звярнуўся да членаў прэзідыума старшыня Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў Уладзімір Цярэньчэў і падкрэсліў, што з Шаркаўшчынскага раёна варта браць прыклад.

Аляксандра ГВОЗДЗЕВА, фота аўтара.

ПРЫКЛАД ГРАМАДСКАЙ АКТЫўНАСЦІ

Гомельскім абласным Саветам дэпутатаў падведзены вынікі штогадовага конкурсу па ўдзеле гарадскіх (гарадоў раённых падпарадкавання), пасялковых і сельскіх Саветаў дэпутатаў, а таксама органаў тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання ў вырашэнні пытанняў жыццезабеспячэння жыхароў. Конкурс называўся папулярны на Гомельшчыне. Пераможцы традыцыйна адзначаюцца гаравымі дыпламамі і заахвочваюцца саліднымі грашовымі прэміямі. Прызвы ідуць на ўвасабленне ў жыццё новых ідэй і мясцовыя ініцыятыў. Да таго ж такая высокая ацэнка кіраўніцтва рэгіёна — выдатная матывацыя для яшчэ больш актыўнай работы дэпутатаў усіх узроўняў у раёнах.

На цырымоніі ўшанавання пераможцы конкурсу — найлепшыя з найлепшых сярод гарадскіх, пасялковых, сельскіх Саветаў дэпутатаў, органаў тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання Гомельшчыны — атрымалі ўзнагароды з рук старшыні аблвыканкама Івана Крупко.

У залежнасці ад занятага месца дыпламы і прэміі ад 1000 да 1500 базавых велічынь атрымалі Верасніцкі сельсавет Жыткавіцкага раёна, Доўскі — Рагачоўскага, Бабовіцкі — Гомельскага, Слабадскі — Мазырскага, Старавысокаўскі — Ельскага, Юравіцкі — Калінкавіцкага, Літвінавіцкі — Кармянскага, Крыўскі — Буда-Кашалёўскага, Актярскі — Жлобінскага, Паселіцкі — Хойніцкага, Асташкавіцкі — Светлагорскага, Стаўбунскі — Веткаўскага, Кіраўскі — Нараўлянскага, Ручаеўскі — Лоеўскага і Букчанскі сельсавет Лельчыцкага раёна.

Як перакананы ў Гомельскім абласным Савеце дэпутатаў, вельмі важна, што ў межах правядзення конкурсу штогод не застаюцца без увагі і падтрымкі лідары тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання з розных куткоў рэгіёна.

Старшыня абласнога Савета дэпутатаў Кацярына Зенкевіч уручыла ўзнагароды пераможцам конкурсу ў намінацыі «Найлепшы аднаасобны орган тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання». Так, грашовымі прэміямі і дыпламамі адзначаны савет тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання адміністрацыйна-тэрытарыяльнай акругі № 3 Жлобіна, камітэт тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання мікрараёна «Палетарскі» Мазыра і савет тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання шматкватэрных жылых дамоў аграгарадка Ударнае Ударненскага сельсавета Лельчыцкага раёна.

Акрамя таго, Гомельскім абласным Саветам дэпутатаў заахвочаны і пераможцы конкурсу па вырашэнні пытанняў жыццезабеспячэння насельніцтва, якія прадстаўляюць аднаасобныя органы тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання. Літарам у рэгіёне ў гэтай намінацыі прызнаны памочнік старшыні Ровенскаслабодскага сельсавета Рэчыцкага раёна Андрэй Сівух, старшыня аграгарадка Баршчоўка Баршчоўскага сельсавета Добрушкаўскага раёна Іна Ганчарова і памочнік старшыні Новалялчанскага сельсавета па аграгарадку Краснае Брагінскага раёна Аксана Мішко.

Дарчы, названы конкурс па заахвочванні прадстаўніцтва сістэмы мясцовага самакіравання на Гомельшчыне праводзіцца вельмі сур'ёзна адбор. Падчас вызначэння фіналістаў улічваюцца не толькі добраўпарадкаванне тэрыторый, умовы для стварэння новых працоўных месцаў, але і развіццё сацыяльнай сферы, перспектывы павышэння якасці жыцця ў канкрэтнай мясцовасці.

Наталля КАПРЫЛЕНКА.

абласнога цэнтра, знаходзіць гаспадароў старым будынкам цяжэй, аднак гэта мясцовасць унікальная сваім прыродным багаццем: тут маюцца вялікія садова-плодковыя рэсурсы, шырокае поле для разгортвання турызму», — падкрэсліў **старшыня Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў Уладзімір ЦЯРЭНЦЭЎ**. Кіраўнік дэпутацкага корпуса заахвочвае ўвагу на стварэнні ўладай максімальна бяспечных зон вакол будынкаў, якія будуць падвяргацца зносу або знаходзяцца на стадыі разбуравання. «У летні перыяд яны карыстаюцца асаблівай цікавасцю сярод дзяцей. Каб не здаралася сітуацыя з негатывым вынікам, усе такія аб'екты павінны быць абнесены загароджальнай сцяжкай, матчыныя ўваходы зачынены, аб небяспечнасці

кінатэатра набыў новае аблічча ў выглядзе гандлёвага цэнтра. Работа па прыцягненні ў раён інвестараў вядзецца актыўна: гэта не толькі аб'явы аб аўкцыёнах на сайце выканкама, а поўнае суправаджэнне шаркаўшчынскім кіраўніцтвам ад афармлення неабходных дакументаў да аказання дапамогі ў дробных гаспадарчых пытаннях.

...Каб на свае вочы пабачыць паспяхова прыклады ўцягвання дзяржаўнай маёмасці ў абарот на Шаркаўшчыне, выязджаем ад аграгарадка Наваселле. На базе былой аднапавярховай сельскай школы тры гады таму пачала працаваць швейная вытворчасць з закрытым цыклам «Хітч». Уласнік набыў аб'ект у кастрычніку 2019-га з заанжэннем пачатковай цаны на 80 працэнтаў, стварыў 17 працоўных месцаў для жыхароў аграгарадка і

ПРЫКЛАД ДЛЯ ПЕРАЙМАННЯ

ПРЫГОЖА І З КАРЫСЦЮ

У Магілёўскім раёне населеныя пункты ўпрыгожваюць вырабамі з конкурсу электрагазаваршчыкаў

Сёлета сталіцай «Дажынак» у Магілёўскім раёне стануць Мяхысеткі, аграгарадок, брэндам якога з'яўляецца конкурс прафесійнага майстэрства сярод электрагазаваршчыкаў арганізацыі і прадпрыемстваў раёна. Сёлетні, чацвёрты па ліку, конкурс вырашана было правесці з карысцю для будучага сельскагаспадарчага свята. Удзельнікі атрымалі заданне зрабіць лаўку, каб ўпрыгожыць імі вуліцы аграгарадка. Свае вырабы на суд журы прадставілі дзевяць арганізацый.

Арганізатарам конкурсу выступае раённае аб'яднанне прафсаюзаў. Яго старшыня **Аляксандр ЛІСОУСКІ** лічыць, што гэта вельмі добры спосаб папулярызацыі прафесіі.

— У мінулыя гады мы нікога не абмяжоўвалі ў фантазіі — толькі ў паметрах, — удакладняе ён. — Сёлетні конкурс — выключэнне. Заданне было адно на ўсіх. Але кожны па-свойму падышоў да справы. І вынікі не расчаравалі.

На пляцоўцы, дзе адбылося спаборніцтва, сапраўды было на што паглядзець. Дзевяць лавак, але кожная са сваімі цікавосткамі.

Каманда ў складзе **электрагазаваршчыка Івана ІВАНОВА** і **слесара Аляксандра ШКУНДАЛЁВА** ад ЗАТ «Сервалюкс-Агра» стварыла цэлую кампазіцыю пад назвай «На прызбе» — лаўку, сметніцу і прыстававанне для паркоўкі веласіпеду. Працавалі каля месяца ў вольны ад работы час. Іван так захапіўся творчасцю, што нават верш напісаў. Потым зачытаў пад апладысменты прысутных.

Дзяніс БОРБАТ, электрагазаваршчык ААТ «Аграпрамналадка», рабіў лаўку без памочнікаў. Яна атрымалася аскетычная, без спінкі, з плаўным пераходам да выкананай у адным стылі сметніцы. Класічны варыянт. Дзяніс — яшчэ малады спецыяліст, але вопыт вырабу карысных рэчаў ужо мае: рабіў на заказ мангал. А вось у конкурсе ўдзель-

нічаў упершыню. І быў заахвачаны дыпломам БРСМ за актыўную маладзёжную пазіцыю.

Электрагазаваршчык ААТ «Цішоўка» Васіль МАЖЫНСКІ зрабіў лаўку на арыстакратычны лад: з гнутымі ножкамі, металічнымі ўпрыгажэннямі, зручнай спінкай. Сваё выкаваў для яго шэдэўра ажурныя аздабленні.

— Ідэя нарадзілася адразу ж, як толькі атрымаў заданне, а вось дэталі дадумваў па ходзе, — дзеліцца ён сакрэтаў. — Разам з нашым інжынерам-механікам Русланам Сяргеевічам куплялі неабходны матэрыял. У справу пайшлі і некаторыя дэталі са спісанай тэхнікі.

Ідэя — старшыні прафсаюзнай пярвічкі Ганны Даніленкі.

Аляксандр КАВАЛЁЎ, слесар-рамонтнік раённага прадпрыемства «Жылкамгас», зваркай займаецца па меры неабходнасці. Лаўка ў яго атрымалася простая, але камфортная. Прызнаецца, што рабіў яе з думкамі, каб чалавеку было зручна адпачыць.

Для журы пад кіраўніцтвам **намесніка старшыні Магілёўскага райвыканкама па будаўніцтве Ірыны КУРАШОВАЙ**

было не так проста выбраць пераможцу.

— Я добра ведаю, наколькі складаная праца электрагазаваршчыка, і талковы спецыяліст для любога прадпрыемства — гэта знаходка, — адзначыла старшыня журы. — Многія моманты, якія патрабуюць укладання вялікіх сродкаў, вырашае таленавіты зваршчык. І вельмі добра, што ў нас ёсць людзі, якія акрамя сваёй асноўнай работы знаходзяць час яшчэ і для ўдзелу ў конкурсе.

— Усе лаўкі атрымаліся прыгожыя, — падзялялася эмоцыямі **начальнік аддзела архітэктуры і будаўніцтва Магілёўскага райвыканкама Юлія ПЯТРОВА**. — Кожнае прадпрыемства паклапацілася, каб яго выраб прыцягнуў увагу. Будзем прапрацоўваць варыянты, дзе іх размясціць.

Эксперты ўважліва агледзелі кожны выраб, задалі пытанні майстрам і, параіўшыся, вынеслі свой вердыкт. Дыплом трэцяй ступені раённага конкурсу атрымаў электрагазаваршчык ЗАТ «Сервалюкс-Агра» Іван Іванюў. На другім месцы — інжынер па механізацыі працэсіўных працэсаў філіяла «Вендараж» РУП «Магілёўэнерга» Аляксей Маюрнікаў. Перамога дасталася электрагазаваршчыку ААТ «Цішоўка» Васілю Мажынскаму.

Але без прызоў не застаўся ніхто. Акрамя дыпламаў, кожны атрымаў грашовую прэмію.

— Гэты конкурс — візітоўка нашага раёна, — падсумаваў **выконваючы абавязкі старшыні Магілёўскага сельсавета Сяргей ГАЛЯНТАЎ**. — Мяхысеткі — вялікі

Дарэчы, юныя жыхары Мяхысетак, якія разам з настаўніцай малодшых класаў прыйшлі на гукі музыкі паглядзець, што за свята, вельмі зацікавіліся прафесійным спецадзеннем электрагазаваршчыка, асабліва шлемам. І былі шчаслівыя, што ім дазволілі прымераць гэтую амуныцыю. Магчыма, для кагосьці прафесія потым таксама стане сваёй.

Наогул, паглядзець было на што. **Аляксей МАЮРНИКАЎ**, інжынер па механізацыі працэсіўных працэсаў філіяла «Вендараж» РУП «Магілёўэнерга», даў другое жыццё спісанай тэхніцы. Зрабіў лаўку з адпрацаваных дэталей сельскагаспадарчых машын.

У ТЭМУ

Старшыня Магілёўскага райсавета Сяргей ЯРОШЧАНКА:

— Гэты конкурс з'явіўся з мэтай ўпрыгожыць населеныя пункты раёна. Ён стаў разыначкай Дашкаўскага сельсавета. Некалькі гадоў таму зваршчык агракамбіната «Зара» зрабіў з дэталей і падшыпнікаў стол, які ўсіх вельмі ўразаў. Гэта быў сапраўдны твор мастацтва. Лаўкі, металічныя парасоны, урны — усё гэта ўпрыгожвае сельскія тэрыторыі. Хочацца адзначыць, што ніводны наш сельсавет не застаўся без свайго брэнду. У Сідаравіцкім, напрыклад, гэта яблычны Спас. На яго з'яжджаюцца фермеры, гаспадаркі, якія вырошчваюць яблыкі, звычайныя жыхары. А ў мінулыя суботу ў Вяйнянскім сельсавеце прайшоў невялічкі чайны фестываль «Гарбата па-сваякоўску». Людзі весела правялі вольны час, адпачылі разам. А калі ёсць настрой — ёсць і жаданне ствараць нешта карыснае для сваёй малой радзімы.

населены пункт: шаснаццаць шматпавярховікаў, 2,5 тысячы насельнікаў. Таму шмат архітэктурных кампазіцый ад гэтага конкурсу застаецца менавіта тут. Некаторыя работы папярэдніх мерапрыемстваў знаходзяцца ў іншых населеных пунктах. Напрыклад, Дашкаўку ўпрыгожвае падстаўка для кветак у выглядзе сэрца ад ААТ «Цішоўка».

Нэлі ЗІГУЛЯ, фота аўтара.

Магілёўскі раён.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдана Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.**

www.zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

АДРАС РЭДАКЦЫІ:

220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 311 17 35;

e-mail: info@zviazda.by

Газета адрукана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1.

Тыраж 10.366.

Нумар падпісаны ў 19.30 27 чэрвеня 2023 года.

Клімат

Грэемся? Ці гарым?

Хуткасць награвання паветра ў нашай краіне ў тры разы вышэйшая, чым на планеце

Змяненне клімату ў Беларусі з'яўляецца часткай агульнасусветных тэндэнцый, але мае рэгіянальныя асаблівасці. Пра гэта расказала падчас круглага стала ў БелТА начальнік аддзела вывучэння змяненняў клімату Белгідрамета Наталля КЛЯВЕЦ.

Паводле яе слоў, змены клімату адзначаюцца на тэрыторыі ўсяго зямнога шара. Галоўным чынам праблема заключаецца ў росце канцэнтрацыі парніковых газаў, прыземнай глабальнай тэмпературы паветра, росце ўзроўню Сусветнага акіяна, павелічэнні яго цеплаізаляцыйнасці, скарачэнні плошчы марскіх і акіянічных льдоў, а таксама горных і мацерыковых леднікоў.

УПЛЫЎ НА ЭКАНОМІКУ І ЗДAROУЕ

Што датычыцца тэрыторыі нашай краіны, то «за апошнія 45 гадоў хуткасць росту сярэднегадавой тэмпературы паветра склала 0,6 градуса за дзесяць гадоў, што перавышае хуткасць росту тэмпературы паветра па зямным шары больш чым у тры разы», — адзначыла Наталля Клявец.

Яна дадала, што значны рост тэмпературы паветра больш ярка стаў назірацца ў студзені—сакавіку ў канцы 1980-х гадоў.

«Так, найбольш інтэнсіўны рост тэмператур у нас з'яўляецца ў халодны перыяд года. У чэрвені—жніўні рост тэмператур адзначаецца з сярэдзін 1990-х гадоў, і ў цэлым ён крыху ніжэйшы. Аднак летняя пацяпленне таксама мае важнае значэнне для нас, бо менавіта летам адзначаюцца хвалі цяпла — перыяды з аномальна гарачым надвор'ем, якія аказваюць вялікі ўплыў на галіны эканомікі, навакольнае асяроддзе і здароўе насельніцтва», — падкрэсліла начальнік аддзела вывучэння змяненняў клімату Белгідрамета.

Наконт змен у рэжыме ўвільгатнення Наталля Клявец запэўніла, што яны не такія выражаныя, пры гэтым тут ёсць і свае рэгіянальныя асаблівасці. «Найбольшы рост сярэднегадавой колькасці ападкаў адзначаецца па поўначы краіны, а зніжэнне — на захадзе (у раёне Гродна). Рост колькасці ападкаў адзначаецца ў асноўным у халодны перыяд года. У той жа час у чэрвені і жніўні адзначаецца зніжэнне колькасці ападкаў, што ў спалучэнні з ростам тэмпературы паветра прыводзіць да павелічэння паўтаральнасці глебавых і атмасферных засух», — распавяла Наталля Клявец.

ХВАЛІ СУПЕРЦЯПЛА

Як адзначыла эксперт, у нашай краіне ўсё часцей адзначаецца паўтаральнасць небяспечных гідраметэаралагічных з'яў, звязаных з высокімі тэмпературамі паветра (плюс 35 градусаў і вышэй).

«Хвалі цяпла сталі для нашай краіны практычна штогадовай з'явай і доўжацца ў сярэднім 5-10 дзён. Акрамя таго, адзначаецца павелічэнне небяспечных з'яў, звязаных з моцнымі дажджамі і ліўнямі. У той жа час скарачаецца колькасць вельмі моцных снегападаў і завей, а таксама перасталі фіксавацца вельмі нізкія тэмпературы (мінус 35 градусаў і ніжэй)», — заявіла Наталля Клявец.

Так, паводле даных сусветных кліматычных мадэляў, тэмпература паветра будзе працягваць расці, а хвалі цяпла і спякоты будуць адзначацца ўсё часцей.

«З 2023 да 2027 года існуе амаль 66% верагоднасці таго, што сярэдняя тэмпература аднаго з найбліжэйшых пяці гадоў будзе на 1,5 градуса вышэй адносна даіндустрыяльнага ўзроўню. Цяпер у нас глабальная тэмпература паветра ўжо на 1 градус перавысіла адпаведны ўзровень», — адзначыла начальнік аддзела вывучэння змяненняў клімату Белгідрамета.

Сяргей КУРКАЧ.

Сезонны клопат

Рэмедыятары супраць баршчэўніку

Навошта і як знішчаць замежнага агрэсара на палетках

За апошнія 200 гадоў флора многіх краін свету, у тым ліку Беларусі, значна змянілася. Амаль траціна раслін у дзяржавах цяпер чужародныя, некаторыя з іх — інвазійныя — паспяхова выцясняюць абарыгеннае. У нашай краіне больш за 300 відаў такіх захопнікаў, найбольш небяспечныя з якіх — баршчэўнік Сасноўскага і залатацень Канадскі. Сёння ў краіне зарэгістравана больш як 4,5 тысячы месцаў росту баршчэўніку на плошчы 4639,1 гектара. Найбольш пакутуюць ад яго Міншчына і Віцебшчына. Адзіная магчымасць стрымаць экспансію агрэсара — уводзіць землі, якія захапіў раслінны драпежнік, у сельскагаспадарчы абарот, таму тэрытарыяльныя органы Мінпрыроды пастаянна маніторыць месцы яго росту і сочаць за выкананнем мерапрыемстваў па яго знішчэнні.

Ваюючы, абараняйцеся

Барацьба з інвазійнымі відамі раслін ва ўсім свеце лічыцца адной з найбольш важных задач у справе захавання біяразнастайнасці. Замежныя захопнікі не проста размнажаюцца з наймавернай хуткасцю (іх насенне можа заставацца ў глебе да 10-12 гадоў, а адна расліна здольная сфарміраваць 30—40 тысяч новых), але і знішчаюць прыродныя экосістэмы. Баршчэўнік паглынае да 80% сонечнага святла, у выніку чаго ўсё навакол пне.

Расліна валодае высокай экалагічнай пластычнасцю. Добра трывае вясеннія і асеннія замаразкі да мінус 7°C, пад глыбокім снегам — да мінус 35—40°C, пераносіць спёку да 37°C, а вясной пачынае ўзыходзіць яшчэ напрыканцы красавіка.

Прыродаахоўнікі раяць гаспадарам, якія знішчаюць драпежную расліну на сваім участку, не дапускаць прамых кантактаў з ёй, асабліва калі баршчэўнік у расе, і працаваць у пахмурныя дні, каб пазбегнуць апраменьвання сонечным святлом участкаў цела, на якія трапіў сок баршчэўніку. Пры гэтым варта апрацаваць светлую вода-непранікальную адзежу, якая павінна цалкам закрываць цела, і акулеры, а пасля работы — мыць адкрытыя часткі цела вадой з мылам і праціраць іх адэкалонам ці спіртам.

— Калі вы пацярпелі ад агрэсара, неабходна прамыць абпалены атрутным сокам участак цела вялікай колькасцю прахалоднай вады, змазаць паверхню проціпапаленчым крэмам і ні ў якім разе не пазбаўляцца ад пухіроў, якія ўтварыліся ў месцах апёкаў. Калі ж пухіры лопнулі, варта належаць на іх павязку і пры неабходнасці звярнуцца ў бальніцу, — параіў **Аляксандр ГІРАЕЎ, начальнік аддзела біялагічнай разнастайнасці Мінпрыроды.**

Ад касы да гербіцыдаў

Як сведчыць статыстыка, мерапрыемствы па рэгу-

як тройчы за сезон і перад тым, як расліна зацвіце і дасць насенне. Скошванне баршчэўніку з кветкамі ці насеннем, наадварот, паспрыяе яго хутчэйшаму распаўсюджванню. Такі спосаб змагання варта паўтараць не менш як пяць гадоў запар.

Узворванне месцаў росту баршчэўніку — яшчэ адзін спосаб барацьбы з ім. Першы раз трэба араць у красавіку, другі (калі расліна ўзыходзіць) — да таго, як яна разгорне сваё лісце. Узворваць зямлю трэба некалькі гадоў, каб упэўніцца, што агрэсар знішчаны. Землі, якія пакінуты пад парай, трэба ўзворваць і дыскаваць.

Хімічны спосаб (з выкарыстаннем гербіцыдаў) скіраваны на знішчэнне надземнай часткі раслін і іх караня. Першая апрацоўка раслін робіцца ў канцы мая — пачатку чэрвеня (калі баршчэўнік расце), другая — перад пачаткам яго квітнення (у сярэдзіне жніўня). Гербіцыды забаронены прымяняць на землях прыродаахоўнага, аздаўленчага, рэкрэацыйнага і гісторыка-культурнага прызначэння, а таксама ў месцах, якія размешчаны ў межах заказнікаў і помнікаў прыроды.

— Найлепшы вынік прыносіць камбінаваны спосаб. Гэта скошванне раслін, пачынаючы з фазы разеткі да

пачатку фарміравання бутона, а пасля — апрацоўкамі гербіцыдамі (двойчы, з інтэрвалам у тры-чатыры тыдні), — заўважыў **Аляксандр ГІРАЕЎ**. — Ранней вясной трэба апырскаваць расліны, якія толькі ўзыходзяць (вышыня не больш за 10—15 сантыметраў), гербіцыдамі суцэльнага ўздзеяння, а праз два тыдні — узворваць і дыскаваць. Пасля ўзворвання і дыскавання можна засеяць тэрыторыю травамі, якія паспяхова канкуруюць з баршчэўнікам: ежа зборная, аўсяніца чырваная, мятлік лугавы і іншыя. Калі расліна ўжо квітнее, можна пазбавіць яе магчымасці хуткага размнажэння і зрэзаць сувекі.

Цэнра, жывёлы і штраф у дапамогу

Баршчэўнік можна пазбавіць святла. Ранней вясной плошча, дзе ён расце, укрываецца чорным поліэтыленам таўшчынёй не менш за 100 мкм, каб не прарваліся ўсходы. Плёнку фіксуюць па краях і пакідаюць да сярэдзін лета наступнага года. За гэты час адразу пасля накрывання да зімы гільч карані з пупышкамі, якія спяць, а на наступны год — насенне, якое перазімавала ў глебе і загінула праз адсутнасць паветра пад адтуліцай. Часам, на плошчы, закрытай плёнкай, восенню праз невялікія адтуліны высаджваюць кусты і дрэвы, удакладніў прадстаўнікі Мінпрыроды.

Змагацца з баршчэўнікам дапамагаюць і рэмедыятары — расліны, агросіюныя да захопніка. Гэта хуткарастаўчыя зерневыя, некаторыя бабовыя культуры, нахшталт казлятніку, і нават бульба. А яшчэ абаронцамі з'яўляюцца авечкі і козы, для якіх тэрыторыя з маладым баршчэўнікам — цудоўная паша.

Хуткасць экспансіі баршчэўніку, па ацэнках вучоных, складае 15-20% у год, і калі своєчасова і якасна не праводзіць мерапрыемствы па яго знішчэнні, то праз тры-чатыры гады кошт работ павялічыцца больш як удвая.

Мінпрыроды штогод кантралюе сітуацыю з інвазійнай раслінай. Спецыялісты сочаць не толькі за выкананнем мерапрыемстваў па яе знішчэнні, але і за тым, каб юрыдычныя асобы і людзі не высаджвалі баршчэўнік для азелянення, то-бок, не займаліся інтрадукцыяй (распаўсюджваннем). Парушальнікі могуць быць прыцягнуты да адміністрацыйнай адказнасці — штрафу ў памеры да 20 базавых велічынь.

Ірына СІДАРОК, фота аўтара.

(о проекте строительства объекта «Застройка микрорайона Северный в г. Минске». 1-я очередь)

Аукцион 12.07.2023 по реализации имущества

ОАО «Оршанский комбинат строительных материалов»

№ лота	Наименование	Начальная цена лота, руб.	Минимальная цена лота, руб.	Размер задатка 10%, руб. коп.	Шаг торгов 5%, руб. коп.
1	Комплекс зданий и сооружений (имущества) производственной базы общей площадью 866,7 кв. м, расположенных по адресу: Витебская обл., Оршанский р-н, г. п. Ореховск, ул. Ленина, 36 на 17 земельных участках с кадастровыми № 22365620001000209 площадью 4,0806 га, предостовленным на праве постоянного пользования № 22365620001000210 площадью 0,2906 га, №№ 22365620001000202-22365620001000207 и №№ 22365620001000209-22365620001000035 площадью 0,0001 га каждый, состоящий из: 17 (семнадцати) зарегистрированных капитальных строений (здания и сооружения); прочее имущество, включенное в неделимый лот (согласно списку). Всего в лот включено 80 наименований имущества.	470 975,00	398 099,00	47 097,50	23 549,00
2	Комплекс из 4 станков для обработки дисковых пил Reform и Volpert и прочего имущества, расположенный по адресу: Витебская обл., Оршанский р-н, г. п. Ореховск, ул. Ленина, 36*	126 132,00	106 482,00	12 613,20	6 307,00
3	Комплекс из 2 станков ленточных пил Mevo и прочего имущества, расположенный по адресу: Витебская обл., Оршанский р-н, г. п. Ореховск, ул. Ленина, 36*	16 207,00	14 290,00	1 620,70	811,00
4	Капитальное строение с инв. № 240/С-129758, наименование – склад сортированного круглого леса площадью 1861,6 кв. м, назначение – сооружение специализированное складов, хранилищ, расположенное по адресу: Витебская обл., Оршанский р-н, г. п. Ореховск, ул. Ленина, склад сортированного круглого леса, на земельном участке с кадастровым № 22365620001000209 площадью 4,0806 га	48 483,00	43 287,00	4 848,30	2 425,00
5	Капитальное строение с инв. № 240/С-129757, наименование – склад несортированного круглого леса площадью 1724,2 кв. м, назначение – сооружение специализированное складов, хранилищ, расположенное по адресу: Витебская обл., Оршанский р-н, г. п. Ореховск, ул. Ленина, склад несортированного круглого леса, на земельном участке с кадастровым № 22365620001000209 площадью 4,0806 га	42 462,00	37 914,00	4 246,20	2 124,00
6	Установка для штабелирования досок (Витебская обл., Оршанский р-н, г. п. Ореховск, ул. Ленина, 36)	72 282,00	64 254,00	7 228,20	3 615,00

* – С учетом прочего имущества, включенного в один (каждый) неделимый лот.
 ** – Движимое имущество, указанное в лотах № 1, № 2, № 3, № 6 находится по адресу: Витебская область, Оршанский район, г. п. Ореховск, ул. Ленина, 36

Предметы торгов (лоты) – имущество, бывшее в употреблении, реализуется по его фактическому состоянию.
Внимание! Перед покупкой предмета (предметов) торгов настоятельно рекомендуется провести их осмотр в целях уточнения характеристик и технического состояния.
 Стоимость каждого предмета торгов (лота) указана без учета его демонтажа и погрузки. Демонтаж и погрузка имущества осуществляется силами и за счет средств покупателя.
 Имеющиеся обременения в отношении имущества: нет.
 Осмотреть имущество, расположенное по адресу: Оршанский р-н, г. п. Ореховск, ул. Ленина, 36, можно в любое время по предварительной договоренности с организатором торгов, продавцом (собственником имущества), антиквильным управляющим Хоруженко Людмила Альбиновна, тел. +375 (29) 2953541.
Шаг аукциона и порядок проведения торгов: шаг аукциона устанавливается в размере 5 (пяти) процентов от начальной цены (стоимости) каждого лота с округлением в большую сторону до целого числа и не изменяется в течение всего аукциона.
 Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается лот, предложившее наибольшую цену за предмет торгов (лот). Результаты торгов оформляются протоколом.
 Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися.
 В случае признания торгов несостоявшимися предмет аукциона (лот) может быть продан единственному участнику, подавшему заявление на участие в торгах (претенденту на покупку), при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.
 Победитель или единственный участник (претендент на покупку) возмещает: расходы по оплате вознаграждения (аукционного сбора) согласно преискуранту, размещенному на сайте оператора ЭТП (https://auction24.by), фактические затраты за публикацию объявлений о проведении торгов по каждому лоту в отдельности, а также возмещает расходы по изготовлению документации на земельный участок, по технической инвентаризации, государственной регистрации и независимой оценке предмета торгов Продавцу и организатору торгов (оператору ЭТП) в течение 5 (пяти) календарных дней с даты проведения торгов.
 Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися.
 Победитель торгов (претендент на покупку) от:
 - подписания договора купли-продажи в установленных сроки;
 - возмещения вознаграждения (аукционного сбора), а также всех затрат, связанных с организацией и проведением торгов продавцу и организатору торгов (оператору ЭТП).
 Договор купли-продажи заключается с победителем торгов (претендентом на покупку) в течение 7 (семи) календарных дней с даты проведения торгов. Победитель торгов (претендент на покупку) в течение 30 (тридцати) календарных дней с даты проведения торгов (сроки оплаты указываются в договоре) оплачивает цену предмета торгов (лота) за минусом суммы внесенного задатка. Изменение данных сроков возможно по письменному согласованию с собственником предмета торгов.
 Участникам, не признанным победителем либо отказавшимся от участия в торгах, задаток возвращается в течение 5 (пяти) рабочих дней с даты проведения торгов.
Размер задатка для участия в торгах: задаток в сумме 10 % от начальной цены (стоимости) предмета торгов (лота) перечисляется до подачи заявления на расчетный счет организатора торгов (оператору ЭТП) BY38 PJCB 3012 2044 0910 0000 0933 в ОАО «Приорбанк», г. Минск, БИК PJCBVY2X, УНП 391861948.
Сроки и место приема заявлений для участия в торгах и прилагаемых к ним документов: заявления на участие в электронных торгах, платежный документ о перечислении задатка с отметкой банка, копии свидетельств о государственной регистрации, учредительных документов, а также документов, подтверждающих полномочия участника торгов (доверенности), направляются в эл. почте: info@auction24.by начиная с 08.00 29 июня 2023 (29.06.2023) и заканчивая в срок не позднее 10 июля 2023 (10.07.2023) до 17.00.
 Дополнительно для участия в электронных торгах на ЭТП «Аукцион 24» необходимо пройти регистрацию в качестве участника электронных торгов и подать заявку в электронный визитер.
 Организатор торгов и (или) продавец вправе отказаться от проведения торгов в срок не менее чем за пять календарных дней до даты их проведения, проинформировав в письменной форме участников торгов, подавших заявление на участие в торгах, об отказе от проведения торгов.
 Подробная информация о проведении первых торгов и первых вторых торгов размещалась в газетках «Звязда» (за 29 апреля 2023 года и за 6 июня 2023 года), «Витебские вести» (за 27 апреля 2023 года и за 6 июня 2023 года).
Подробная информация размещена на сайтах https://bankrot.gov.by и https://auction24.by.

Информация о застройщике

Открытое акционерное общество «МАПИД», расположенное по адресу: г. Минск, ул. П. Люксембург, 205, режим работы: понедельник – четверг – 8.30–17.30, пятница – 8.30 – 16.15, обед – 12.45 – 13.30, суббота, воскресенье, государственные праздники – выходной.

Зарегистрировано в Едином государственном реестре юридических лиц индивидуальным предпринимателем за № 100008115 решением Мингорисполкома № 197 от 26.02.2001 г.

Сведения о проектах строительства жилых домов в г. Минске, в которых принимал участие застройщик в течение трех лет, предшествующих заключению договора:
 1. Жилой дом № 20 по ул. Космонавтов, фактический срок строительства – 9 месяцев.
 2. Жилой дом № 22 по ул. Космонавтов, фактический срок строительства – 19 месяцев.
 3. Жилой дом № 70 по ул. Я. Лучины, фактический срок строительства – 12 месяцев.
 4. Жилой дом № 72 по ул. Я. Лучины, фактический срок строительства – 14,5 месяца.
 5. Жилой дом № 3 по ул. В. Турова, фактический срок строительства – 18 месяцев.
 6. Жилой дом по ул. В. Турова, фактический срок строительства – 16,5 месяца.

Информация о проекте и об объекте строительства

Цель проекта – строительство 7-ми блокированных жилых домов с привлечением к строительству жилых помещений граждан, состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий в администрациях районов г. Минска, в том числе многодетных семей.
 Положительные заключения государственной экспертизы от 19.07.2022 № 356-15/22, от 19.06.2023 № 404-15/23.
 Местоположение строящихся блокированных жилых домов: г. Минск, Центральный район, жилые дома №№ 1.1, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5 по генплану в «Застройке микрорайона Северный», 1-я очередь строительства.

Характеристика объекта

Строительным проектом объекта застройки микрорайона Северный 1-й очереди строительства предусматривается возведение жилых домов:
 - двенадцатиквартирного блокированного жилого дома № 1.1 по генплану;
 - четырнадцатиквартирного блокированного жилого дома № 1.5 по генплану;
 - двухквартирного блокированного жилого дома № 2.1 по генплану;
 - двухквартирного блокированного жилого дома № 2.2 по генплану;
 - двухквартирного блокированного жилого дома № 2.3 по генплану;
 - двухквартирного блокированного жилого дома № 2.4 по генплану;
 - двухквартирного блокированного жилого дома № 2.5 по генплану.

Жилые дома двухэтажные, без подвального этажа, с кровлей из битумно-полимерных рулонных материалов по железобетонным плитам покрытия с организованым наружным водостоком.
 Здания запроектированы на основе бескаркасной конструктивной системы с плоскими сборными дисками перекрытия (многопустотные плиты), сборными однослойными наружными и внутренними стенами.

Квартиры предназначены для заключения договоров создания объектов долевого строительства с гражданами, состоящими на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий (по направлению администрации районов г. Минска), строятся с выполнением подготовительных работ под декоративную отделку стен, полов и потолков, без выполнения работ по внутренней отделке помещений (без наклеивания обоев, покраски, облицовки), без монтажа мебели, без застройки мебели, без установки дверных блоков в межкомнатных перегородках, санитарных приборов и оборудования (кроме унитаза и приборов учета воды и тепла), без полноточечной сантехники, без установки патронной под приборы освещения в жилых комнатах, без электрической плиты.

Стены: наружные, внутренние – железобетонные панельные. Перекрытия – железобетонные. Высота помещений первого и второго этажей – не менее 2,7 м.

В соответствии с функциональным зонированием квартир на первом этаже располагается холл, гостиная, кухня, санитарный узел. Второй этаж – место размещения жилых комнат и ванной комнаты. Для размещения необходимого инженерного оборудования в состав каждой квартиры входит

техническое помещение (мини-котельная), расположенная на первом этаже, а также терраса.
 Для поэтажного сообщения запроектирована открытая внутренняя лестница.
 Оконные и балконные блоки – из ПВХ-профиля с заполнением двухкамерным стеклопакетом.
 Наружные дверные блоки, входные в квартиры – алюминиевые с двухкамерным стеклопакетом.
 Наружная отделка жилых домов выполняется в составе системы утепления «вентфасад» с облицовкой стен из керамогранитных плит и окраской фасадной краской в составе системы утепления.
 В жилых домах запроектирована водная двуррубная горизонтальная поквартирная система отопления. Теплообогревание жилых домов осуществляется от газового котла с закрытой камерой сгорания.
 Электрообогревание – открытая проводка.
 Проектно-сметной документацией предусмотрено: канализация, горячее (от газового котла) и холодное водоснабжение.
 Стоимость 1 м² общей площади объекта долевого строительства на дату опубликования проектной декларации для граждан из числа многодетных семей, состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий в администрациях районов г. Минска и осуществляющих строительство по направлению администрации районов г. Минска:

- в жилом доме № 1.1 по генплану – 2 781,26 руб.
- в жилом доме № 1.5 по генплану – 2 769,53 руб.
- в жилом доме № 2.1 по генплану – 3 192,11 руб.
- в жилом доме № 2.2 по генплану – 3 269,35 руб.
- в жилом доме № 2.3 по генплану – 3 264,96 руб.
- в жилом доме № 2.4 по генплану – 3 308,89 руб.
- в жилом доме № 2.5 по генплану – 3 278,22 руб.

Права застройщика на земельный участок подтверждены решением Мингорисполкома № 4402 от 22 декабря 2022 г., № 3020 от 08 сентября 2022 г., свидетельств (удостоверения) о государственной регистрации создания земельных участков и возникновения права на них от 08 ноября 2022 г. № 500/1829-6850, площадь земельного участка – 0,0059 га, от 08 ноября 2022 г. № 500/1829-6849, площадь земельного участка 12,4940 га. Благоустройство – согласно проектной документации.

Количество квартир в объекте строительства – 36.
 Начало строительства объекта «Застройка микрорайона Северный в г. Минске», 1-я очередь.
 Жилые дома № 1.1, № 1.5, № 2.1, № 2.2, № 2.3, № 2.4, № 2.5 по генплану – 4-й квартал 2022 г., предполагаемый ввод объекта в эксплуатацию – 3-й квартал 2023 г.

Строительство дома осуществляется застройщиком на основании решения Мингорисполкома № 4402 от 22 декабря 2022 г. собственными силами без заключения договоров подряда.
 Строительство осуществляется согласно Указу Президента № 473 от 10 декабря 2018 г. Гражданин, состоящий на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий в администрациях районов г. Минска, для заключения договоров создания объектов долевого строительства предлагается

36 четырехкомнатных квартир, из них 14 квартир общей площадью 109,52 м², жилой площадью 60,09 м², 10 квартир общей площадью 109,58 м², жилой площадью 60,09 м², 12 квартир общей площадью 109,60 м², жилой площадью 60,09 м².

Порядок приема заявлений от граждан, желающих принять участие в долевого строительстве квартир

Примем заявления от граждан осуществляется отделом продаж недвижимости ОАО «МАПИД» (г. Минск, пр-т Жукова, 6, кабинет № 1, тел. 209-87-52) с 05 июля 2023 года, ежедневно, кроме выходных и праздничных дней, понедельник-четверг с 9.00 до 17.00, обед с 12.45 до 13.30, в пятницу с 9.00 до 15.00, обед с 12.45 до 13.30.
 Для подачи заявления необходимо личное присутствие гражданина, его супруга и направление администрации района г. Минска на строительство квартиры.

Примем заявления от граждан осуществляется от момента набора необходимого количества заявлений, соответствующего количеству предекларированных квартир.
 Если гражданин, желающий принять участие в долевого строительстве, в течение пяти календарных дней с момента регистрации его заявления не явился для заключения договора и не сообщил об уважительных причинах неявки, его заявление на участие в долевого строительстве утративает силу, и ОАО «МАПИД» оставляет за собой право заключить договор на завышенную квартиру с другим гражданином.
 Ознакомьтесь с планировками квартир можно на сайте ОАО «МАПИД» - www.mapid.by

Извещение о проведении 01.08.2023 торгов на право размещения средств наружной рекламы на государственном недвижимом имуществе Витебского района (земли общего пользования)

Предложение участником торгов открываются 01.08.2023 года в 11 часов 00 минут по адресу: г. Витебск, ул. Советской Армии, д. 3, второй этаж, актовый-зал.
 Организатор торгов – Витебский районный исполнительный комитет, г. Витебск, ул. Советской Армии, д. 3, тел. 66-52-71

№ предмета торгов	Место размещения средства наружной рекламы	Вид средства наружной рекламы	Размер рекламного поля, м	Площадь рекламного поля, кв. м	Количество рекламных полей, ед.	Общая площадь, кв. м	Начальная цена предмета торгов, руб.	Сумма задатка, руб.
1	Витебский район, Бабиничский сельсовет, аг. Ольгово, ул. Центральная, вблизи дома 51В	Объемно-пространственная стелла	1,2 x 4,0	5,2	1	5,2	26,64	26,64

Торги проводятся в форме открытого конкурса (далее – торги) в соответствии с Положением о порядке проведения торгов по размещению средств наружной рекламы на государственном имуществе, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 7 июля 2021 г. № 395 «Об мерах по реализации Закона Республики Беларусь «Об изменении законов по вопросам рекламы» (далее – постановление № 395).
Срок, на который заключается договор на размещение (распределение) наружной рекламы, составляет 3 года.
 Заявления на участие в торгах и прилагаемые к ним документы принимаются с 27 июля 2023 г. включительно с 8.00 до 12.30 и с 14.00 до 17.00 по понедельникам по пятницу по адресу: г. Витебск, ул. Революционная, д. 2, телефоны: 8 02126 60 67 49, 8-033-610-60-65, 8-033-646-82-71. Документы, поданные по истечении указанного срока, не рассматриваются.
 Технические требования и условия размещения средств наружной рекламы:
Средства наружной рекламы должны соответствовать: требованиям СТ 1581-2008 «Средства наружной рекламы». Общие технические требования и правила размещения»;
 - приложению 1 «Требования к размещению средств наружной рекламы в пределах придорожной полосы (контролируемой зоны) автомобильной дороги, красных линий улиц, дорог и площадей населенных пунктов», постановления № 395.
Задаток в размере начальной цены предмета торгов должен быть внесен до 27 июля 2023 г. на расчетный счет организатора торгов (оператору ЭТП) BY38 PJCB 3012 2044 0910 0000 0933 в ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК BYKBBV2X, г. Витебск, ул. Ленина, д. 105, УНП 300974155, назначение платежа – задаток для участия 1 августа 2023 г. в торгах на

право размещения средств наружной рекламы по предмету торгов.
Порядок оформления участия в торгах
 Лицо, желающее принять участие в торгах, в срок, установленный для приема документов на участие в торгах, обязано внести задаток и заключить с организатором торгов соглашение установленной формы в правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения торгов (далее – соглашение), в том числе и размере штрафа, уплачиваемого участником, выигравшим лот, но отказавшимся или уклонившимся от подписания протокола и (или) договора, оформляемого по результатам торгов, и (или) возмещения затрат на организацию и проведение торгов; участником отказавшимся оплатить свою цену за предмет аукциона в случае, когда такое объявление предусмотрено законодательством, в результате чего аукцион признан несостоявшимся.
В соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 05.10.2002 № 232 «Об некоторых вопросах проведения аукционов», размер штрафа установлен в размере 40 базовых величин за каждый лот аукциона. Лицо, желающее принять участие в торгах, обязано представить организатору торгов следующие документы:
 - заявление на участие в торгах, установленной формы согласно приложению к постановлению № 395;
 - заверенную банком копию платежного документа о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) банковский счет организатора торгов (за исключением внесения задатка посредством использования автоматизированной информационной системы единого расчетного и информационного пространства). Задаток в размере начальной цены должен быть внесен на расчетный счет организатора торгов; копию документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица или индивидуального предпринимателя, желающего принять участие в торгах; эскиз средства наружной рекламы, выполненный в цвете на бумажном носителе в формате А4 или электронном носителе;
 - предложение по выполнению условий торгов, предложение по цене предмета торгов. Данные предложения подписываются участником, скрепляются печатью, представляются в заверенном виде, являются окончательными и уточнению в ходе торгов не подлежат.
При подаче организатору торгов документов для участия в торгах и заключении соглашения предоставляются: физическим лицом, в том числе индивидуальным предпринимателем – документ, удостоверяющий личность, представляющий собой регистрацию, после чего такое лицо считается допущенным к присутствию на торгах. После регистрации документов, организатор торгов выдает билет участника торгов, в котором указывается порядковый номер, под которым данное заявление зарегистрировано.
Информация о порядке проведения конкурса
 Открытие предложений проводится комиссией по адресу: г. Витебск, ул. Революционная, д. 2.
 На заседании комиссии с ее согласия могут быть приглашены участники торгов, специалисты, эксперты, переводчики.

Победителем торгов признается участник, предложение которого соответствует условиям конкурса. При равных условиях предпочтение отдается участнику, предложившему наивысшую цену. Победитель конкурса объявляется председателем комиссии в виде вскрытия конвертов. При поступлении от участников одинаковых условий по цене победителем признается участник, подавший предложение первым, исходя из даты и времени подачи предложения.
 При поступлении заявления на участие в торгах от одного участника торги признаются несостоявшимися. В случае соответствия предложения такого участника условиям торгов продажа предмета торгов производится этому лицу. При этом в данном лоте применяются правила, установленные в протоколе о результатах торгов.
 Победитель торгов (лицо, приравненное к победителю торгов) в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов обязан перечислить на расчетный счет, указанный в протоколе о результатах торгов сумму средств, за которую продан предмет торгов, за вычетом внесенной им суммы задатка, а также возместить организатору торгов затраты на их организацию и проведение.
 Задаток возвращается всем участникам торгов, кроме их победителя (лица, приравненного к победителю торгов), в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов (победителем торгов задаток не возвращается, а учитывается при окончательных расчетах).
 По результатам проведения торгов с победителем (лицом, приравненным к победителю) заключается договор на размещение средства наружной рекламы на условиях, определенных в протоколе о результатах торгов. В случае уклонения одной из сторон от заключения договора другая сторона вправе обратиться в суд с требованием о понуждении заключить договор, а также о возмещении убытков, причиненных уклонением от его заключения.

ВЫРАТАВАЛІ ДЗЯЦІНСТВА

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

— Мы ляжалі ў Магілёве, і нам казалі, што няма спецыялістаў, каб зрабіць такую складаную аперацыю. Мы прыехалі сюды, у Гомель. Мне дапамаглі, — усміхаецца дзяўчынка. — У мяне ключыца нармальна выглядае. Дзякуй усім урачам.

Рана ці позна паталогія ў целе дзіцяці сябе б выявіла. Вельмі добра, падкрэсліваюць гомельскія медыкі, што гэты дэфект быў знойдзены, пакуль школьніца не стала актыўна расці.

Сітуацыя Ульяны — не першы выпадак дапамогі маленькім пацыентам з Магілёўскай вобласці. Але за 23 гады практыкі ўвогуле ўпершыню сустрэўся з такой складанай паталогіяй, распавёў загадчык **траўматолага-артапедычнага аддзялення Гомельскай абласной дзіцячай клінічнай бальніцы Аляксандр ВІННІК**. Менавіта Аляксандр Васільевіч і сабраная сапраўды мультысістэмная каманда спецыялістаў выканалі аперацыю.

— У дзяўчынку вельмі рэдка паталогія — прыроджаная дэфармацыя грудной клеткі ў цяжкай форме. З-за паталогіі назіраюць вывіх ключыцы. Усё гэта суправаджае болевым сіндромам, — расказаў Аляксандр ВІННІК. — Калі бацькі выйшлі на наш узровень, мы разгледзелі ўсе магчымасці, правялі даабследаванне, камп'ютарную тамаграфію з кантраставаннем сасудаў, каб вызначыць ступень іх сціскання і ход злучэння пучка. Цалкам устанавіўшы клінічную карціну, брыгадным ме-

тадам сумесна з таракальным і судзінкавым хірургам выканалі гэта лячэнне. Мы ліквідавалі дэфармацыю, вызвалілі судзінкава-нервовы пучок і атрымалі вельмі добры вынік.

На аперацыйным стале Ульяне давалася правесці паўтары гадзіны.

— У разрэзе траўматалагічных умяшанняў гэта невялікі прамажак. Перад аперацыяй мы склалі пакрокавы план дзеянняў, падстрахавалі сябе тэхналагічна. Аператыўнае лячэнне выконвалі пад кантролем, педантычна і асцярожна, — дадае ўрач-траўматолага-артапед вышэйшай кваліфікацыйнай катэгорыі.

Па словах Аляксандра ВІННІКА, ужо праз тыдзень пасля аперацыі ў дзяўчынку поўнаасцю прайшоў болевы сіндром.

— Яна застанеца пакуль пад назіраннем. Праз тры месяцы ёй трэба будзе зноў прыехаць на агляд. Мы абследем яе зноў, — патлумачыў загадчык аддзялення.

Аляксандр ВІННІК гаворыць, што для яго і калег праведзеная аперацыя — неацэнны вопыт: «Цяпер пры неабходнасці мы можам выступаць кансультантамі, дзяліцца сваім меркаваннем, бачаннем працэсу і практыкай выдання такіх пацыентаў».

Між тым гэтымі днямі летніх канікул гомельскія медыкі падарылі шанс без болю ў верасні сесці за парту яшчэ аднаму школьніку. Спецыялісты траўматолага-артапедычнага аддзялення абласной дзіцячай клінічнай бальніцы правялі аперацыю і дапамаглі выратаваць кісць 10-гадоваму гамельчанину.

Два гады таму хлопчык атрымаў цяжкую траўму металапрофілем. Глыбокая і шырокая рана вельмі доўга загойвалася. Тады, каб выправіць сітуацыю, выканалі аперацыю па перасадцы тканкі. Нягледзячы на гэта, на кісці хлопчыка з'яўляліся рубцы, якія парушалі функцыю пальцаў. Школьнік фактычна не мог нармальна карыстацца рукой, тлумачыць медыкі.

Аперацыю ўрачы траўматолага-артапедычнага аддзялення абласной дзіцячай бальніцы правялі сумесна з пластычнымі хірургамі. Значную дапамогу ў лячэнні хлопчыка аказаў урач вышэйшай кваліфікацыйнай катэгорыі Гомельскай гарадской клінічнай бальніцы № 3 Аляксандр Маканін.

— Мы выканалі вялікую канструктыўную пластычную аперацыю на пальцах з элементамі

трансплантацыі тканак з перадплечча. Дабіліся поўнага аднаўлення функцыі кісі, прыбралі касметычны дэфект, — распавёў загадчык траўматолага-артапедычнага аддзялення Аляксандр ВІННІК.

Хлопчык знаходзіўся ў стацыянары амаль тры тыдні. Функцыянальным і візуальна касметычным вынікам урачы засталіся вельмі задаволены. Дзіця таксама рыхтуецца да выпіскі.

Прынамсі, урачы траўматолага-артапедычнага аддзялення Гомельскай абласной дзіцячай клінічнай бальніцы штогод праводзяць больш чым паўтары тысячы аперацый.

— У 2018 годзе па распараджэнні Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі ва ўстанове пасля маштабнай рэканструкцыі былі адкрыты некалькі новых

карпусоў, у тым ліку і хірургічны, у якім размяшчаецца траўматолага-артапедычнае аддзяленне, — адзначыў **галоўны ўрач Гомельскай абласной дзіцячай клінічнай бальніцы Вячаслаў ІЖАКОЎСКІ**. Па яго словах, праводзіць падобныя складаныя аперацыі можна дзякуючы зладжанай мультысістэмнай камандзе спецыялістаў.

— Перапапачткава, калі мы пачалі праводзіць падобныя аперацыі, да нас у Гомель прыежджалі калегі з Гродна, дзяліліся сваім вопытам. Ужо працяглы час каманда нашых траўматолагаў сваімі сіламі выконвае шэраг найскладанейшых аперацый, — дадаў галоўны ўрач. — Акрамя таго, пры падобных выпадках умяшання на грудной клетцы ў камандзе абавязкова задзейнічаны наш таракальны хірург — урач вышэйшай катэгорыі, загадчык эндаскапічнага аддзялення Аляксей Ільюшкін. У такіх выпадках важна і ўзаемадзеянне з іншымі спецыялістамі. Напрыклад, дзяўчынку мы аперавалі ва ўзаемадзеянні з ангіяхірургамі. Важная і вельмі высокая кампетэнтная брыгада анестэзіялогіі, якая здольная забяспечваць усе віды анестэзіялагічнай дапамогі. Сёння нашы спецыялісты праводзяць практычна ўсе неабходныя траўматалагічныя аперацыі: як пры артапедычных праблемах, так і па выпраўленні прыроджаных вывіхаў сцягна, што патрабуе вельмі сур'ёзных і складаных аперацыйных умяшанняў, — падкрэсліў Вячаслаў Іжакоўскі.

Наталля КАПРЫЛЕНКА.

У ЦЫВІЛІЗАВАНАЕ РЭЧЫШЧА

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Перыядычна кампетэнтныя службы праводзяць рэйды ды праганяюць гэтых стыхійных гандляроў з іх «наседжаных» месцаў. Але праходзіць некалькі дзён, і бабулкі вяртаюцца зноў. Бо яны прывыклі сядзець з таварам, ды і пакупнікі прызвычаліся да зручнага гандлю ў крокавай даступнасці.

У Баранавічах у свой час выносілі названую праблему на разгляд прэзідыума гарадскога Савета, усебакова абмяркоўвалі ў выканкаме. Вырашылі не забараняць такі гандаль, а нейкім чынам акультурыць яго. Вырабілі спецыяльныя канструкцыі, знешне крыху падобныя на прыпыначныя павільёны. І ўстанавілі іх менавіта на тых месцах, дзе людзі гадамі альбо нават дзесяцігоддзямі прадавалі прадукцыю з агародаў і садоў, напрыклад, па вуліцах Чырвонаармейскай, Леніна. Такім чынам абсталювалі больш за паўсотні гандлёвых месцаў. Знайшлі інвестара, які вырабіў гэтыя канструкцыі з умовай размяшчэння на іх сваёй рэкламы. А для гандляроў месцы выдзяляюцца бясплатна, такім чынам, навацыя выглядае як сацыяльны праект для пенсіянераў.

— Спачатку справа пра соўвалася даволі павольна, не без цяжкасцяў, але цяпер сітуацыя памяншалася карэнным чынам, — адзначаў **старшыня Баранавіцкага гарадскога Савета дэпутатаў Рыгор КАСАБУЦКІ**. — Гараджане — і прадаўцы, і пакупнікі — прывыклі да больш культурнай формы гандлю. Цяпер ну зусім рэдка можна сустрэць таго, хто прадае агародніну альбо ягады зямлі.

ПАПЯРЭДЖАННЕ АЛЬБО ШТРАФ

У Брэсце таксама многа зроблена для упарадкавання стыхійнага гандлю. Горад вялікі, таму і маштабы праблемы большыя. У Маскоўскім раёне для гандлю прадукцыяй з уласных агародаў, дачных і прысядзібных участкаў абсталюваны спецыяльныя месцы на вуліцах Жукава і Гвардзейскай у Паўднёвым мікрараёне, ёсць яны і на

Партызанскім праспекце, а таксама па вуліцах Янкі Купалы, Гаўрылава, па вуліцы Суворова, на праспекце Машэрава паміж дамамі.

Апошні з названых, па праспекце Машэрава, аўтар гэтых радкоў назірае больш за 30 гадоў. Ён найбліжэйшы ад брэсцкага Дома друку. Гэтую пляцоўку абсталювалі ў адказ на дзесяцігоддзі стыхійнага гандлю па вуліцы Мопра і скрыжаванні названай вуліцы з праспектам Машэрава. Тут перыядычна ўзнікаюць нейкія гандляры асабліва ў сезон ягад і фруктаў. Не раз даводзілася назіраць, як іх ганяюць адсюль. Але яны з'яўляюцца зноў. І пакупнікі часта бяруць тут кіло бульбы альбо шклянку першых ягад, бо зручна, бо па дарозе з работы ці на абыд. Тут, дарэчы, не раз бачыла гандляра, які прадае вішні, яблыкі, сабраныя ў закінутым садзе каля чыгуначнай станцыі «Брэст-Палескі» (там яго сустракала). У тых ягадах і садавіне з-за іх дыслакацыі па суседстве з ажыўленым чыгуначным вузлом канцэнтрацыя шkodных рэчываў перавышае дапушчальныя не ў разы, можа, у дзясяткі разоў. Але ж хто яе правярае?

— Вось у гэтым і тоіцца небяспека, — заўважыў

першы намеснік кіраўніка адміністрацыі Маскоўскага раёна Брэста Сяргей КРАЧКО. — Тыя, хто купляе прадукцыю з рук, абы-дзе, падвараюць сябе і сваю сям'ю неабгрунтаванай рызыцы. Па-першае, мы не ведаем, хто прадае каля дарогі і носьбітам якой інфекцыі ён можа быць. Прадукты, што не прайшлі праверку, могуць быць шkodныя. На рынку парадку больш у гэтым сэнсе, бо кожны гандляр ведае, што ў любы момант у яго могуць спытаць вынікі флюараграфіі альбо ўзяць на кантроль узор прадукцыі. Наша рабочая група ў складзе прадстаўніка адміністрацыі раёна, спецыялістаў аддзела ўнутраных спраў, інспекцыі МНС, занальнага цэнтра гігіены і эпідэміялогіі перыядычна робіць рэйды. Мы праходзім па такіх месцах і найперш праводзім тлумачальную работу, расказваем правільна гандлю. А калі людзі не прыслухоўваюцца да службовых асоб, то прымаем меры адміністрацыйнага ўздзеяння.

За пяць месяцаў гэтага года ў раёне прыцягнута да адміністрацыйнай адказнасці 47 грамадзян за ажыццяўленне гандлю ў неўстаноўленых месцах, вынесена 36 пастаноў аб

папярэджанні, складзена 12 пратаколаў. Некаторыя трапляюцца нам на вочы ледзь не кожны рэйд. Даходзіць да смешнага: такія гандляры, бывае, кідаюць свой тавар і ўцякаюць. Бо ведаюць: за паўторнае парушэнне будзе невялікі штраф.

Паводле слоў Сяргея Крачка, у раёне тры рынкі, на якіх да 30 працэнтаў месцаў вольныя, асабліва ў будзёныя дні. У адміністрацыі раёна ёсць дамоўленасць з кіраўнікамі гандлёвых аб'ектаў аб ільготных умовах выдзялення месцаў для пажылых грамадзян. На міні-рынках для грамадзян пенсійнага ўзросту дзейнічае 50-працэнтная зніжка на аплату за месца. Сядзець пры дарозе, дзе пыл ляціць разам з выкідамі шkodных рэчываў ад транспарту, не лепшы спосаб рэалізацыі вітаміннай прадукцыі. Ды і пакупнікі павінны праяўляць абачлівасць. Даваць дзесяць ягады альбо яэле-ніва, купленае пры дарозе, няправільна. Усе разам мы павінны імкнуцца да цывілізаванасці ў гэтым пытанні, падсумаваў адзін з кіраўнікоў адміністрацыі раёна.

Святлана ЯСКЕВІЧ, фота аўтара, здымкі носьця ілюстрацыйны характар.

Учреждение образования
«Минский государственный лингвистический университет»
ОБЪЯВЛЯЕТ ПРИЕМ ЛИЦ
для получения научно-ориентированного образования
за счет средств республиканского бюджета на 2023 год

Шифр специальности	Наименование специальности	Количество мест		
		Дневная форма обучения	Заочная форма	Обучение в форме соискательства
АСПИРАНТУРА				
10.01.03	Литература народов стран зарубежья	4	0	0
10.02.04	Германские языки	1	1	0
10.02.19	Теория языка	2	0	0
10.02.20	Сравнительно-историческое, типологическое и сопоставительное языкознание	2	1	1
10.02.21	Прикладная и математическая лингвистика	0	0	1
10.02.22	Языки народов зарубежных стран Европы, Азии, Африки, аборигенов Америки и Австралии	1	0	1
13.00.02	Теория и методика обучения и воспитания (иностранные языки)	1	0	0
Всего:		11	2	3
ДОКТОРАНТУРА				
Шифр специальности	Наименование специальности	Количество мест		
		Дневная форма обучения	Заочная форма	Обучение в форме соискательства
10.02.19	Теория языка	1		1
Всего:		1		1

Прием документов – с 1 по 30 сентября 2023 года. Адрес: 220034, Минск, ул. Захарова, 21, корп. Б, ауд. 208.
Вступительные испытания проводятся с 9 по 13 октября 2023 года. Телефон для справок: 8 (017) 2894641
Начало обучения – 1 ноября 2023 года. e-mail: g.course@mslu.by
Web-сайт: www.mslu.by

Учреждение образования
«Брестский государственный университет имени А.С. Пушкина»
ОБЪЯВЛЯЕТ ПРИЕМ В АСПИРАНТУРУ
на дневную форму получения образования
на обучение за счет средств республиканского бюджета

(в соответствии с Контрольными цифрами приема для получения научно-ориентированного образования за счет средств республиканского бюджета на 2023 год, установленными приказом Государственного комитета по науке и технологиям Республики Беларусь от 14.06.2023 №177) по следующим отраслям науки и специальностям:

Отрасль науки	Шифр и наименование специальности	Форма получения образования	Количество мест
Физико-математические науки	01.01.07 – Вычислительная математика	дневная	1
Филологические науки	10.01.01 – Белорусская литература	дневная	1
Психологические науки	19.00.13 – Психология развития, акмеология	дневная	1

Также осуществляется прием в аспирантуру на дневную и заочную формы получения образования, а также в форме соискательства на обучение за счет средств юридических и физических лиц по всем научным специальностям, открытым в аспирантуре университета. Срок получения образования: дневная форма – до 3 лет, заочная – до 4 лет, соискательство – до 5 лет.

Прием документов для поступления в аспирантуру осуществляется с 1 августа по 30 сентября 2023 года.

Вступительные испытания проводятся с 10 по 20 октября 2023 года. Документы принимаются по адресу: г. Брест, бульвар Космонавтов, 21, УО «БрГУ имени А.С. Пушкина», заведующий аспирантурой (каб. 124), телефон для справок: 21-92-43.
Дополнительная информация на сайте www.brsu.by / Наука / Подготовка научных кадров.

Учреждение образования
«БРЕСТСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ТЕХНИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ»
ОБЪЯВЛЯЕТ ПРИЕМ В АСПИРАНТУРУ И В ДОКТОРАНТУРУ
на дневную и заочную (соискательство) формы получения образования
НА ОБУЧЕНИЕ ЗА СЧЕТ СРЕДСТВ РЕСПУБЛИКАНСКОГО БЮДЖЕТА НА 2023 ГОД,
установленные приказом Государственного комитета по науке и технологиям Республики Беларусь от 14 июня 2023 г. № 177, по следующим отраслям науки и специальностям

Отрасль науки	Шифр и наименование специальности	Форма получения образования	Количество мест
АСПИРАНТУРА			
Технические науки	05.02.02 – Машиноведение, системы приводов и детали машин	дневная	1
	05.13.15 – Вычислительные машины, комплексы и компьютерные сети	дневная	1
	05.23.01 – Строительные конструкции, здания и сооружения	дневная соискательство	2
	05.23.04 – Водоснабжение, канализация, строительные системы охраны водных ресурсов	заочная	1
	05.23.05 – Строительные материалы и изделия	дневная	1
Науки о земле	25.03.13 – Геоэкология	дневная	2

ДОКТОРАНТУРА			
Технические науки	05.23.01 – Строительные конструкции, здания и сооружения	дневная	1

Осуществляется прием в аспирантуру на дневную и заочную формы получения образования, а также в форме соискательства на обучение за счет средств юридических и физических лиц по следующим научным специальностям:

01.00.00	Физико-математические науки
01.02.04	Механика деформируемого твердого тела
05.00.00	Технические науки
05.02.02	Машиноведение, системы приводов и детали машин
05.02.04	Трение и износ в машинах
05.13.15	Вычислительные машины, комплексы и компьютерные сети
05.14.04	Промышленная теплоэнергетика
05.23.01	Строительные конструкции, здания и сооружения
05.23.02	Основания и фундаменты, подземные сооружения
05.23.04	Водоснабжение, канализация, строительные системы охраны водных ресурсов
05.23.05	Строительные материалы и изделия

05.23.08	Технология и организация строительства
05.23.17	Строительная механика
08.00.00	Экономические науки
08.00.05	Экономика и управление народным хозяйством
25.00.00	Науки о земле
25.03.13	Геоэкология

Осуществляется прием в докторантуру на дневную форму получения образования, а также в форме соискательства на обучение за счет средств юридических и физических лиц по следующим научным специальностям:

05.00.00	Технические науки
05.23.01	Строительные конструкции, здания и сооружения
05.23.02	Основания и фундаменты, подземные сооружения
05.23.05	Строительные материалы и изделия

Срок обучения: дневная форма – до 3 лет, заочная – до 4 лет, соискательство – до 5 лет. Документы принимаются по адресу:

Прием документов для поступления в аспирантуру и докторантуру с 1 августа по 30 сентября 2023 года. Вступительные экзамены проводятся с 10 октября по 20 октября 2023 года.

224017 г. Брест, ул. Московская, 267, БрГТУ, аспирантура (каб. 5/109) телефон для справок: 32-17-65.
Дополнительная информация на сайте: www.bstu.by.

Учреждение образования
«БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИНФОРМАТИКИ И РАДИОЭЛЕКТРОНИКИ»
ПЛАН ПРИЕМА В АСПИРАНТУРУ БГУИР в 2023 году
НА БЮДЖЕТНУЮ ФОРМУ ОБУЧЕНИЯ ПО СЛЕДУЮЩИМ СПЕЦИАЛЬНОСТЯМ:

Шифр и название специальности	Дневная форма обучения	Заочная форма обучения	Соискательство
АСПИРАНТУРА			
01.04.04 Физическая электроника	1	-	-
01.04.07 Физика конденсированного состояния	1	-	-
05.11.17 Приборы, системы и изделия медицинского назначения	2	1	-
05.12.04 Радиотехника, в том числе системы и устройства телевидения	1	-	1
05.12.07 Антенны, СВЧ-устройства и их технологии	1	-	-
05.12.13 Системы, сети и устройства телекоммуникаций	1	1	1
05.13.01 Системный анализ, управление и обработка информации	2	1	1
05.13.05 Элементы и устройства вычислительной техники и систем управления	1	1	1
05.13.06 Автоматизация и управление технологическими процессами и производствами	1	-	-
05.13.11 Математическое и программное обеспечение вычислительных машин, комплексов и компьютерных сетей	2	-	-
05.13.15 Вычислительные машины, комплексы и компьютерные сети	1	-	-

05.13.17 Теоретические основы информатики	1	1	-
05.13.19 Методы и системы защиты информации, информационная безопасность	2	1	1
05.16.08 Нанотехнологии и наноматериалы – (физико-математические и технические науки)	2	-	-
05.27.01 Твердотельная электроника, радиоэлектронные компоненты, микро и наноэлектроника, приборы на квантовых эффектах (физико-математические и технические науки)	4	1	1
05.27.06 Технология и оборудование для производства полупроводников, материалов и приборов электронной техники	2	-	-
08.00.05 Экономика и управление народным хозяйством	-	1	-
08.00.13 Математические и инструментальные методы экономики	1	-	1
19.00.03 Психология труда, инженерная психология, эргономика (технические науки)	4	-	2
ИТОГО:	30	8	9
ДОКТОРАНТУРА			
05.13.01 Системный анализ, управление и обработка информации	1	-	1
ИТОГО:	1	-	1

Лица, поступающие в аспирантуру на конкурсной основе, должны иметь:

- ВЫСШЕЕ ОБРАЗОВАНИЕ;
- склонность к научным исследованиям, что подтверждается научными публикациями, участием в научно-исследовательских и инновационных проектах, конференциях или другими материалами;
- рекомендацию ученого совета учреждения высшего образования или факультета этого учреждения (для поступающих в год окончания обучения в данном учреждении) либо опыт практической работы не менее двух лет на должностях, требующих наличия высшего образования;
- удостоверение о сдаче кандидатских экзаменов и зачетов по общеобразовательным дисциплинам.

Лица, поступающие в аспирантуру для обучения в дневной или заочной форме получения образования, сдают вступительный экзамен по специальной дисциплине в объеме учебной программы I ступени высшего образования. Лица, не прошедшие по конкурсу на обучение за счет средств республиканского бюджета, получившие на вступительном экзамене оценку не ниже чем «четыре», имеют право участвовать в конкурсе на обучение в аспирантуре на платной основе.

Срок обучения в аспирантуре не должен превышать в дневной форме – 3 года, в заочной – 4 года, в форме соискательства – 5 лет.

Адрес: 220013, Минск, ул. П. Бровки, д. 4, 2-й уч. корпус, ауд. 410.
Телефоны для справок: 293-21-06; 293-23-34.
E-mail: otdaspir@bsuir.by

БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

ОБЪЯВЛЯЕТ ПРИЕМ В АСПИРАНТУРУ (ДНЕВНУЮ, ЗАОЧНУЮ И В ФОРМЕ СОИСКАТЕЛЬСТВА) И ДОКТОРАНТУРУ (ДНЕВНУЮ И В ФОРМЕ СОИСКАТЕЛЬСТВА) ДЛЯ ПОЛУЧЕНИЯ НАУЧНО-ОРИЕНТИРОВАННОГО ОБРАЗОВАНИЯ В 2023 ГОДУ.

План приема лиц для получения научно-ориентированного образования за счет средств республиканского бюджета на 2023 год в Белорусском государственном университете

Организация-заказчик	Шифр специальности	Аспирантура				Докторантура		
		Всего	Из них по форме обучения			Всего	Из них по форме обучения	
			Дневная	Заочная	Соискательство		Дневная	Соискательство
Организация-исполнитель	01.01.01	2	2		1	1		
Организация-исполнитель	01.01.02	1	1		0			
Организация-исполнитель	01.01.05	1			1	0		
Организация-исполнитель	01.01.06	2	2		0			
Организация-исполнитель	01.02.04	0			1	1		
Организация-исполнитель	01.04.02	1	1		0			
Организация-исполнитель	01.04.03	2	2		0			
Организация-исполнитель	01.04.04	1	1		0			
ОАО «ИНТЕГРАЛ» – управляющая компания холдинга «ИНТЕГРАЛ»	01.04.04	1	1		0			
Организация-исполнитель	01.04.05	1	1		0			
Организация-исполнитель	01.04.07	2	2		0			
Организация-исполнитель	01.04.10	1	1		0			
Организация-исполнитель	01.04.14	1	1		0			
Организация-исполнитель	01.04.16	1	1		0			
Организация-исполнитель	01.04.21	0			1	1		
Организация-исполнитель	02.00.01	1	1		0			
ГУ «Научно-практический центр Государственного комитета судебных экспертиз Республики Беларусь»	02.00.02	1			1	0		
Государственный комитет судебных экспертиз Республики Беларусь	02.00.02	2			2	0		
ГНУ «Институт тепло- и массообмена имени А.В. Лыкова Национальной академии наук Республики Беларусь»	02.00.02	1			1	1		1
Организация-исполнитель	02.00.03	2	2		0			
Организация-исполнитель	02.00.04	2	2		1	1		
Организация-исполнитель	02.00.06	3	3		1	1		
Организация-исполнитель	02.00.09	1	1		0			
Организация-исполнитель	02.00.21	0			1	1		
Организация-исполнитель	03.01.05	2	2		1	1		
Организация-исполнитель	03.01.06	2	2		0			
Организация-исполнитель	03.01.07	3	3		0			
Организация-исполнитель	03.02.03	4	4		0			
УО «Гродненский государственный университет имени Янки Купалы»	03.02.04	1	1		0			
Организация-исполнитель	03.02.04	0			1	1		
Организация-исполнитель	03.02.08	1	1		0	0		
Организация-исполнитель	03.02.10	1	1		1	1		
Организация-исполнитель	03.03.01	2	2		0			
УО «Международный государственный экологический институт имени А.Д. Сахарова» Белорусского государственного университета	05.13.01	0			1			1
Организация-исполнитель	05.13.01	4	4		0	0		
УО «Полесский государственный университет»	05.13.11	0			1	1		
Организация-исполнитель	05.13.11	1	1		0			
Организация-исполнитель	05.13.17	3	3		0			
Организация-исполнитель	05.13.18	2	1		1	0		
Организация-исполнитель	05.13.19	3	3		0			
Организация-исполнитель	05.25.02	1	1		0			
Организация-исполнитель	07.00.02	3	3		1	1		
УО «Белорусский государственный университет информатики и радиоэлектроники»	07.00.02	1		1	0			
УО «Белорусский государственный медицинский университет»	07.00.02	0			1			1
УО «Академия Министерства внутренних дел Республики Беларусь»	07.00.02	0			1			1
Организация-исполнитель	07.00.03	3	3		0			
Организация-исполнитель	07.00.06	1	1		0			
Организация-исполнитель	07.00.07	1	1		2	2		
ООО «ВИБАТЕХ»	07.00.15	1	1		0			
Академия управления при Президенте Республики Беларусь	07.00.15	0			1	1		
ГУ «Республиканский научно-практический центр медицинских технологий, информатизации, управления и экономики здравоохранения»	08.00.05	1						1
УО «Полоцкий государственный университет имени Евфросинии Полоцкой»	08.00.05	0						1
Организация-исполнитель	08.00.05	3	2		1	1	1	
Министерство промышленности Республики Беларусь	08.00.05	0						1
Организация-исполнитель	08.00.14	1	1		0			
Организация-исполнитель	09.00.03	3	3		0			
УО «Белорусский государственный медицинский университет»	09.00.05	1					1	0
Организация-исполнитель	09.00.11	1	1		0			
УО «Брестский государственный университет имени А.С. Пушкина»	09.00.11	0					1	1
Организация-исполнитель	10.01.01	2	2		1	1		
УО «Могилевский государственный университет имени А.А. Кулешова»	10.01.03	1	1		0			
Организация-исполнитель	10.01.03	4	4		0			
Организация-исполнитель	10.01.10	2	1		1	3	3	
УО «Белорусская государственная академия искусств»	10.01.10	1	1		0			
УО «Белорусский государственный медицинский университет»	10.02.02	1					1	0
УО «Могилевский государственный университет имени А.А. Кулешова»	10.02.02	0					1	1
Организация-исполнитель	10.02.19	4	4		0			
УО «Могилевский государственный университет имени А.А. Кулешова»	10.02.19	1	1				1	1
Организация-исполнитель	12.00.01	1	1		0			
УО «Полоцкий государственный университет имени Евфросинии Полоцкой»	12.00.02	1	1		0			
Организация-исполнитель	12.00.03	2	1		1	1	1	1
ОАО «Светлогорский энергосервис»	12.00.03	1			1		0	
УО «Белорусский государственный экономический университет»	12.00.03	0					1	1
Экономический суд города Минска	12.00.03	1	1		0			
Академия управления при Президенте Республики Беларусь	12.00.03	0					1	1
УО «Юридический колледж Белорусского государственного университета»	12.00.05	1	1		0			
Прокуратура города Минска	12.00.08	1	1		0			
Организация-исполнитель	12.00.11	1	1		0			
ГУ «Научно-практический центр Государственного комитета судебных экспертиз Республики Беларусь»	12.00.12	0					1	1
УО «Белорусский государственный экономический университет»	12.00.14	0					1	1
Главное управление юстиции	12.00.15	1	1		0			
УО «Белорусский государственный экономический университет»	12.00.15	0					1	1
Белорусский национальный технический университет	13.00.02	1			1		0	
Организация-исполнитель	13.00.02	0					1	1
Организация-исполнитель	13.00.04	1					1	0
УО «Полоцкий государственный университет имени Евфросинии Полоцкой»	19.00.05	2	2		0			
УО «Гродненский государственный университет имени Янки Купалы»	19.00.07	0					1	1
УО «Гродненский государственный университет имени Янки Купалы»	22.00.01	0					1	1
Организация-исполнитель	22.00.01	1	1		0			
Организация-исполнитель	22.00.04	2	2		0			
Организация-исполнитель	22.00.08	1	1		0			
Организация-исполнитель	23.00.02	1	1		0			
Организация-исполнитель	23.00.04	1	1		0			
Организация-исполнитель	24.00.03	1	1		0			
Организация-исполнитель	25.03.01	2	2		1	1		
Организация-исполнитель	25.03.10	5	5		0			

Лица, поступающие в аспирантуру для обучения в дневной или заочной форме получения образования, сдают вступительный экзамен по специальной дисциплине.

Кандидатские экзамены и дифференцированный зачет по общеобразовательным дисциплинам должны быть сданы до поступления в аспирантуру.

Для получения научно-ориентированного образования в форме соискательства сдача

вступительного экзамена не требуется. Наличие сданных кандидатских экзаменов по общеобразовательным дисциплинам не обязательно.

Лица, поступающие в аспирантуру для обучения в заочной форме получения образования и в форме соискательства, должны иметь опыт практической работы не менее двух лет на должностях, требующих наличия высшего образования.

Подробная информация по правилам приема на сайтах БГУ (<http://www.research.bsu.by>; <http://www.bsu.by>) или по телефонам: +37517 209-51-73, +37517 209-50-24.

Прием документов осуществляется с 1 августа по 30 сентября 2023 года по адресу: г. Минск, ул. Бобруйская, 9, к. 414, 419.

Время работы отдела аспирантуры и докторантуры: понедельник-четверг с 8.30 до 13.00 и 13.45 до 17.15, пятница с 8.30 до 13.00 и 13.45 до 17.00.

Нефармат

У тым месцы ў той час

Думаю, што кожнаму з нас, і не раз, даводзілася перажываць такія сітуацыі, калі здаецца, што паспяшаўся літаральна на хвіліну. А каб прамарудзіць, то ўсё абмылося б, склалася б па-іншаму. Ну, напрыклад, трапіў у ДТЗ, выліў каструлю ва-ру на нагу, сабраўся вынесці смецце, раптам зазваніў тэлефон, на аўтамаце ўзяў яго замест ключоў, нагой прыкрыў дзверы, а яны зачыніліся... І тады дакараеш сябе: хай бы даглядзеў сюэт тэлеперадачы, выехаў крыху пазней, тады дакладна не трапіў бы ў аварыю. Альбо навошта было купляць той кісель-канцэнтрат і варыць яго — сто гадоў жыў без кісялю з пачка! Ці якой халеры далёкай сваяччы закарцела патэлефанаваць менавіта сёння?

Але ўсё адбываецца тут і цяпер, так было заўсёды, з гэтага складваецца жыццё, і нічога змяніць нельга. Бо, як сказана ў вядомым рамане, Ганнэчка ўжо разліла алей. Трэба думаць, што нікая сіла не верне яго назад у бутэльку.

У час майго дзяцінства ў нашай вёсцы адно здарэнне згадалі нават не гады — дзсяцігоддзі. Я тады зусім малая была, ведаю найбольш з апавяданьня дарослых. Дык вось у гаспадарцы працаваў малады спецыяліст — галоўны эканаміст ці заатэхнік, і ўпадаваў ён другога маладога спецыяліста — настаўніка, што працавала ў вёсцы кіламетраў за шэсць. Аднойчы, скарэйшаўшыся тым, што дырэктар саўгаса ў пятніцу пасля абеду недзе з'ехаў, наш герой падахліў службовую машыну і вырашыў падскочыць да дзяўчыны за гадзіну да канца рабочага дня. Тое было ў пачатку зімы ці напрыканцы восні,

калі рэчку толькі пакрыў тонкі лядок. Чацвёра малодшых школьнікаў пайшлі коўзацца па лёдзе ў ціхай мясціне, якую ў нас называюць Бродам. Словам, лёд не вытрымаў, і ўсе, адзін за адным, трапілі ў ваду. Там хоць не асабліва глыбока было, але перапуджаныя дзеці не маглі выбрацца з ледзяной вады. Тады бераг быў зусім не зарослы хмызняком, як цяпер, Брод выдатна праглядаўся з дарогі. І кіроўца, на шчасце, заўважыў нейкую падазроную валтузню. Адлегласць там — адна хвіліна машынай, хлопец рашуча павярнуў, і, як гаварыла адна вясковая жанчына: «Нібы гусянят, павыкідваў аднаго за адным на бераг». Ну а потым, вядома, закінуў небарак у машыну і развёз па хатах. Дык вось, гадоў праз дзсяць, а можа, і пятнаццаць, жанкі на выгане зноў складвалі рукі і ківалі галовамі: «Гэта ж каб дырэктар не з'ехаў на сваё паляванне альбо хлопец не рашыўся адлучыцца за гадзіну да канца рабочага дня! Ці каб ехаў хутка і не затармазіў перад паваротам ды не заўважыў іх!» — і далей не працягвалі, бо вядома, што было б.

Згадаўся той далёкі выпадак учора, калі расказалі пра яшчэ адно цудоўнае выратаванне, што здарылася тыдні паўтара таму. Яны знаёмыя маіх знаёмых. У сям'і іх дачкі, якая гадуе траіх дзетак, пануе згода і любоў. Малады бацька, каб карміць і ўтрымліваць вялікую сям'ю, вядома, шамат працуе. Ён настройвае халадзільнае абсталяванне ў адной з буіных гандлёвых сетак. І вось у адзін з нядаўніх дзён у адной з крам здарылася сур'ёзная паломка, наладчык спрабаваў самастойна выправіць сітуацыю, ды атрымаў удар

тока. Электрычнасць нейкім чынам прайшла праз руку, яе літаральна вывернула. Маладзенькая супрацоўніца, якая аказалася сведкай траўмы, вырашыла, што гэта пералом, так і тлумачыла аператару хуткай. На пералом канечнасці, вядома, не едзе рэанімацыйная брыгада: гэта не самы экстранны выпадак, яны прыехалі наогул праз паўгадзіны. Як высветліцца пазней, гэта быў зусім не пералом — электратраўма выклікала клінічную смерць мужчыны. А ў супермаркце на тую хвіліну стаяў пакупнік, урач-рэаніматолог адной з лясчэбных устаноў горада. Ён адразу ацаніў сітуацыю і аказаў першую кваліфікаваную дапамогу.

Потым жонцы скажуць у бальніцы, што прамерудзь тая дапамога хвілін на дзсяць, і трое дзяцей былі б без бацькі. Мужы яшчэ спатрэбіцца доўгае лячэнне і рэабілітацыя, але ж прагнозы добрыя. Праз гарадскі аддзел аховы здароўя жанчына знайшла выратавальніка (нехта запомніў медыцынскі цэнтр, які ён назваў сваім месцам работы)... Не магла не паклікацца яму, не падзякаваць ад імя ўсёй сям'і. Ён расказаў, што раней ніколі не быў у гэтым супермаркце, а тут зайшоў правердаць пажылога бацьку, той папрасіў купіць нешта з прадуктаў, таму і накіраваўся ў найбліжэйшы гандлёвы пункт. Пасля гэтага крыху дапамог бацьку па хатнай гаспадарцы, потым яшчэ пасядзель, пагаварылі. А сям'я ратэр бласлаўляе тую хвіліну, калі ён вырашыў зайсці ў тую краму. І зайсці не перад адыходам дадому, а менавіта ў час, калі ён быў там так неабходны.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

СЁННЯ

Месяц
Першая квадра
26 чэрвеня.
Месяц у сузор'і
Скарпіёна.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	4.40	21.45	17.05
Віцебск	4.21	21.44	17.23
Магілёў	4.30	21.36	17.06
Гомель	4.36	21.23	16.47
Гродна	4.57	21.59	17.02
Брэст	5.07	21.50	16.43

Імяніны

Пр. Амоса, Іоны, Касьяна, Лазара, Рыгора, Фёдара, К. Волгі, Раісы, Вінцэнта, Ірынея, Лявона, Паула.

Фота Андрэа ФЕАКІСТАВА

ЗАЎТРА

...у суседзях

ВАРШАВА	+25...+27°C	КІЕЎ	+18...+20°C	РЫГА	+22...+24°C
ВІЛЬНЮС	+21...+23°C	МАСКВА	+18...+21°C	С.-ПЕТЕРБУРГ	+25...+27°C

УСМІХНЕМСЯ

Прышоў на сумоўе і зануў на канале. «Бацьце, — кажу, — як я хутка адаптуюся на новым месцы».

разумны мабільны банк заблакіраваў карту.

Першае месца ў свеце па ўжыванні кавы займае бухгалтэрыя, другое — паліклініка і, нарэшце, трэцяе — Бразілія.

Каб паказаць, хто ў доме гаспадар, бацька насіў бэйджык.

Даты Падзеі Людзі

28 ЧЭРВЕНЯ

1923 год — нарадзіўся Уладзімір Аляксандравіч Чантурыя, беларускі архітэктар, педагог, доктар архітэктуры, прафесар. Суаўтар праектаў дэталёвай планіроўкі гістарычных цэнтраў Гродна і Віцебска. Даследаваў гісторыю беларускай архітэктуры. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі (1980).

1933 год — нарадзіўся Юрый Андрэевіч Пашкін, беларускі тэатразнавец, кандыдат мастацтвазнаўства.

1938 год — нарадзіўся Анатоль Іванавіч Якубовіч, беларускі вучоны ў галіне трактарнага машынабудавання, доктар тэхнічных навук.

1948 год — нарадзіўся Барыс Барысавіч Цітовіч, беларускі мастак.

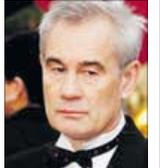
1953 год — нарадзіўся Аляксандр Андрэевіч Кавалёў, беларускі вучоны, доктар фізіка-матэматычных навук, прафесар. Лаўрэат прэміі Ленінскага камсамола Беларусі (1988), Дзяржаўнай прэміі Беларусі (2002).

1958 год — адкрыта Маладзечанскае дзяржаўнае музычнае вучылішча імя М. К. Агінскага.

1873 год — нарадзіўся Алексіс Карэль, французскі хірург, біёлаг і патафізіёлаг, лаўрэат Нобелеўскай прэміі па фізіялогіі і медыцыне (1912).

1923 год — нарадзіўся Данііл Якаўлевіч Храбравіцкі, расійскі кінарэжысёр, сцэнарыст, заслужаны дзеяч мастацтваў РСФСР.

1948 год — нарадзіўся Сяргей Уладзіміравіч Бадроў (вядомы як Сяргей Бадроў-старэйшы), расійскі кінарэжысёр, сцэнарыст, прадзюсар і кінаакцёр. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Расійскай Федэрацыі (1997). Двухразовы намінант на прэмію «Оскар» за фільмы «Каўказскі палонны» (1996) і «Мангол» (2007). Таксама з'яўляецца сусцэнравістам фільма «Усход-Заход» (1999), які намінаваўся на «Оскар». Бацька акцёра і кінарэжысёра Сяргея Бадрова-малодшага.

У гэты ж год заснаваны Міжнародны інстытут тэатра.

У гэты ж год у Лазане (Швейцарыя) адбыўся першы (устаноўчы) кангрэс Міжнароднага саюза архітэктараў.

1978 год — прынята Страсбургская канвенцыя аб кантролі за набыццём і захоўваннем зброі прыватнымі асобамі з мэтай дасягнення большага адзінства ў пытаннях кантролю за абаротам зброі.

РАМЭН РАЛАН:

«Усякі мужны чалавек, усякі праўдзівы чалавек прыносіць гонар сваёй радзіме».

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчэнне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**.

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прымійнай — 311 17 13 (г.п.факс); аддзелаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ: тэл./факс: 311 17 27, e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Афіцыйны адрэс: вул. Мухомова, 10, Мінск, Рэспубліка Беларусь.

www.zviazda.by (для зваротаў): zvarot@zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэгукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛП № 02330106 ад 30.04.2004, 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 10.366. Індэкс 63850. Зак. № 1395. Нумар папісаньня ў 19.30

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

27 чэрвеня 2023 года.